

Od 1. nov. dalje naročnina mesečno 90 din, za inozemstvo 50 din — nedeljska izdaja celoletno 96 din, za inozemstvo 120 din.

Uredništvo: Kopitarjeva ul. 6/III. Tel. 40-01 do 40-05

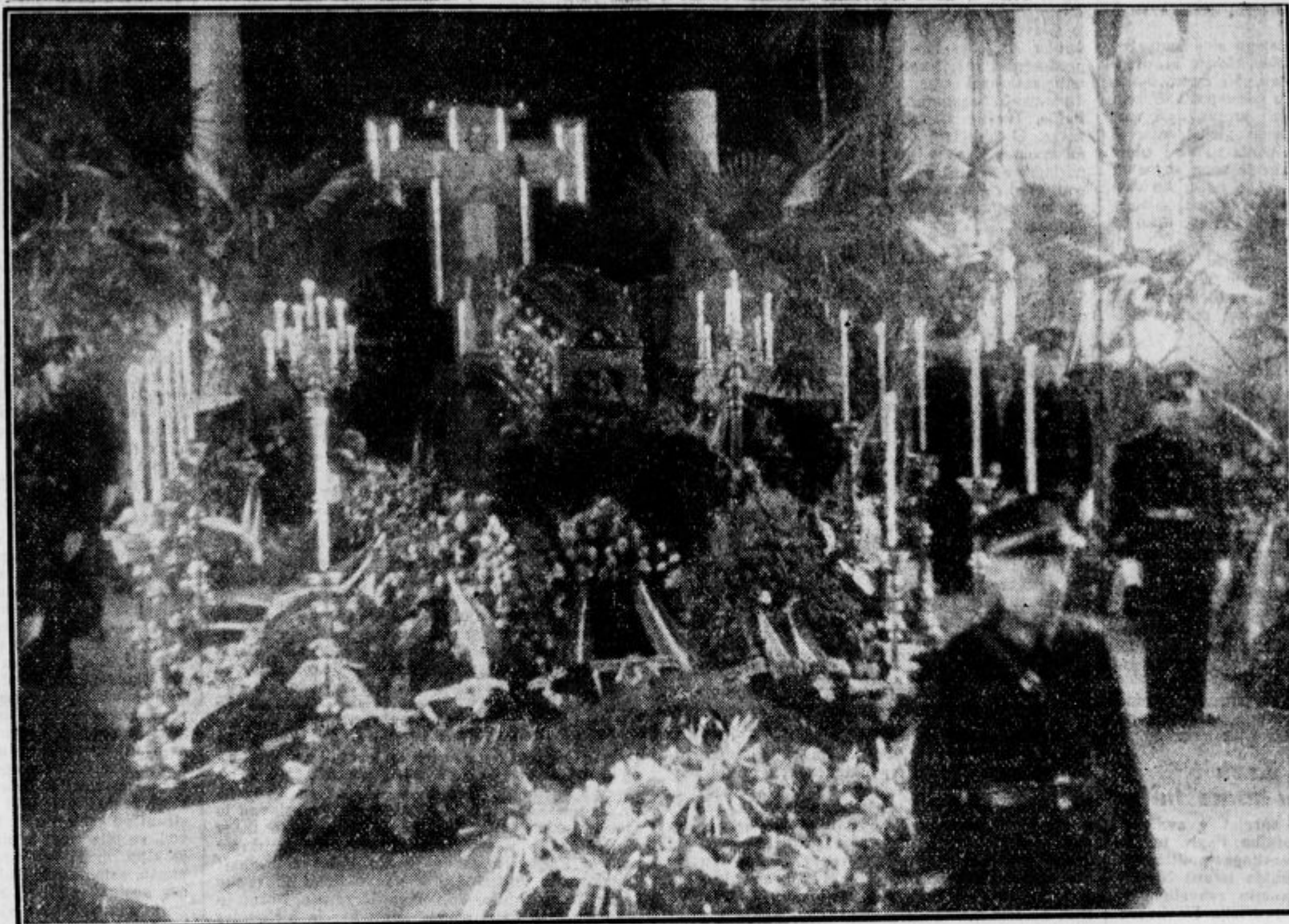
SLOVENEK

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Cek. rač.: Ljubljana št. 10.650 za naročnino in št. 10.349 za inserate.

Uprava: Kopitarjeva ulica 6
Tel. 40-01 do 40-05
Podruž.: Maribor, Celje, Ptuj, Jesenice, Kranj, Novo mesto, Trbovlje.

Voditelj se je vrnil med svoj narod

Voditelj Slovencev dr. Anton Korošec na mrtvaskem odru v stekleni dvorani banske uprave.

Ljubljana, dne 16. decembra 1940.

Vrnil se je med nas poslednjič v mrzlem zimskem jutru. Stisnjena srca tako številnih njegovih prijateljev, zvestih sodelavcev in vdanih pristašev je spremljala tja na postajo ostra severna sapa, ogrevalo nas je vse samo tisto veliko nedoumljivo hrepenenje po zadnjem pozdravu, po njegovi bližini zadnjih trenutkov, za veliko slovo, ki naj bi v najgloblji misli zajelo vso našo ljubezen in bolečino.

Pripeljal se je tiho in mirno, kakor je v svoji preprostosti in skromnosti vedel prihajati samo on. Žareče so zaplamenele plamenice v naših rokah, trepetale so tako, kakor trepetajo v naših rokah samo tedaj, kadar se po krstu povezujemo med seboj, kadar nam nebojlene roke prešinja bolečina smrtne ločitve. Iz voza so ga dvignile krepke roke naše mladine in ko je z njimi stopil poslednjič na svojo zemljo, je krsta rahlo omahnila v zadnji poklon, zadnji pozdrav svojemu suverenemu ljudstvu.

*

Poslednji dan je prebil med nami v vladarskem sijaju. Na visokem slovesnem piedestalu je sprejemal zadnje obiske svojih zvestih. Prišli so k njemu po slovo vsi odličniki, vsi zastopniki vseh stanov, prihajajo reveži, drobno koraka mimo njega mladina.

Nad njegovim prestolom pa je velik križ, na njegovi krsti je velik ključ — težak kovinast križ, med njegovimi prsti je bil močno zasajen križ.

Kdor se je za hip ustavil pred njegovim prestolom, se je priznal v območje njegove oblasti z znamenjem križa, naši verni in trdni slovenski možje so se križali z znamenji treh križev, drobna ženska srca so se čutila mirna pod njegovo oblastjo z velikimi in nerodnimi tremi križi na čelu, na ustih in na prsih. Ta krona svetovnega vladanja — ta veliki Križ je bila njemu ves čas najvernejša, najtrdnjša krona — Križ nad njegovim prestolom bo sijal tudi tedaj, ko se bo jutri poslovil še dalj od nas.

*

Med ljubeznivimi in dobrotljivimi prsti pa mu je v smrtni uri obstalo drobno in majhno žezlo. Sam Bog ve edini, na kateri verigi našega žezla se je izpela njegova molitev.

Toda vsebino in vso veličino tega žezla so čutili danes vsi tisti, ki so čakali mogoče kar celo uro pred njegovim dvorcem in pri tem drseli za njim v večnost z molekom v roki. Koliko je bilo danes naših vernih in dobrih mož, naših zvestih in pridnih žena, ki so resnično primolile tja pred njegov prestol. Ko so tako molile zanj in za vse naše bolečine, za vso našo srečo, so se jim prsti ustavili za hip gotovo ob tistem žezlu, ki se je ovito ustavilo na njegovih prstih. To je žezlo, ki ga ta svet nikomur v pravi sreči ne more dati, če se sam ne zna in ne more poglobiti v njegov svet skrivnosti in večnostnih tajen.

On sam nas je objemal v vsej svoji vladni veličini v venec teh velikih skrivnosti. Kadar se bomo z njim ob najlepših in najskrivnejših hipih ustavili ob isti jagodi našega svetega žezla, tedaj bo ves in cel med nami, kakor je tako srečno vladal za vse nas in za vse naše težave.

*

Njegovo telo je povito v posvečeni plašč duhovniške ljubezni in večnostne službe. Ta kraljevski plašč nas že tisočletja veže v najbogatejšo in najodpornjšo družino katoliških narodov. Ta kraljevski plašč pa je zmeraj in povsod sipal samo blagoslov in oznanjal ljubezen med nami in med narodi. Tkivo tega plašča ni mogel razjesti noben čas, niso ga mogli strgati nobeni viharji in ni omagal narod, ki je živel v sreči in pod blagoslovom tega plašča.

Ko bodo nocoj in jutri odhajali od njega vsi njegovi, bodo tudi najbednejši in najbolj zapuščeni odnašali vse tisto, kar je bila najgloblja vsebina Njegovega poslanstva. Po naših domovih je te dni zavel duh praznote in tisti, ki so najbolj preprosti in najbolj revni, bodo najbolj občutili vso njegovo odsotnost in slovo. Toda po vseh naših domovih so vsa tista velika znamenja Njegove oblasti in Njegovega poslanstva. Na vidnem mestu po naših domovih je njegova krona — Križ, Njegovo žezlo — rožni venec — je najtrdnjša vez naših domov in družin in zavest skupnega življenja v Bogu nam bo sipala Njegov blagoslov iz veka v vek.

V miru!

Jugoslovanska prestolnica svoje

V nedeljo dopoldne je tisoče Belgrajčanov malo v senat, kjer je v veliki sejni dvorani ležalo na mrtvaškem odru truplo velikega Slovenca in Jugoslavana. Poleg najodličnejših zastopnikov javnega življenja so prihajali semkaj od predmestij tudi množice malih in preprostih ljudi, ki je dr. Korošec v Sloveniji in Belgradu za nje imel od nekdanj največ srca in ljubezni. Prihajali so siromaki, prihajali delavci, mali uradniki in vsi, ki so v rajnem velikem sinu slovenskega naroda videli svojega prijatelja. Niso to bili le Slovenci, tudi sinovi Hrvatske in ponosne srbske Sumadije so se zbrali okoli njegovega mrtvaškega odra. Gledalci je bilo slovo stasitega in ponosnega Sumadince, ki je kot orožnik dolgo let služil pod dr. Korošcem. Stopil je k odru, se priklonil ter vprič vseh navzočih na glas ogovoril rajnega svojega šefa nekako takole: »Gospod predsednik! Došlo let sem vam zvesto služil, dasi vam ni bilo lahko služiti, ker ste zahtevali popolno izvrševanje službe. Danes sem vesel, da ste bili z mojim delom zadovoljni vi, ki ste bili pravičen šef in dobri oče. Globoko hvaležnost sem vam dolžan in sem prepričan, da mi nikoli več ne bo dano, da bi kdaj služil kakemu boljšnemu Jugoslavanu, kakor ste bili vi! Poslavljam se od vas, želim, da bi vam bila lahka zemlja ter da bi bili deležni obilnega veselja v nebeskem naselju!«

Te prisrčne besede preprostega sina šumadinske Srbije dovolj pričajo, kakšen človek in predstojnik je bil rajni naš voditelj. Ni čuda, da je naval k njegovemu mrtvaškemu odru postajal vedno večji. In tisti, ki so prihajali kropit, dasi različnih ver in jezikov, niso prišli gledat, marveč moliti in s solznimi očmi se poslavljat od očeta dr. Korošca. Tudi tisti, ki so druge vere, so ostali zvesto pri maši zadušnici, ki jo je poleg mrtvaškega odra za dušo dr. Korošca opravil njegov prijatelj senator g. Franc Smodej. Pri sv. maši je krasno peč mešani pevski zbor.

Ob odru so se postavili slovenski fantje kot častna straža. Nalašč za to se jih je 52 pripeljalo v Belgrad, da so bili svojem voditelju častna straža na odru in na njegovi zadnji poti iz Belgrada v rodno slovensko domovino.

Častna četa Zveze Fantovskih odsekov pri pogrebu v Belgradu

Takoj po prihodu v Belgrad sta gg. Jože Hvale in dr. Franček Zebot obiskala v senatu ministra g. dr. Miha Kreka ter mu v imenu ZFO izrekla sožalje, nato pa je celotna četa 52 slovenskih fantov prevzela ob mrtvaškem odru pok. voditelja slovenskega naroda dr. Antona Korošca častno stražo, kjer je tudi prisostvovala sv. maši, ki jo jebral senator g. Franc Smodej.

Častna četa ZFO je bila prav posebno počaščena s tem, da so slovenski fantje sami, 12 po številu, mesto določenih častnikov nosili v sprevidu vsa visoka odlikovanja velikega pokojnika, del čete pa je skupno z vojsko spremljal krsto na lafeti.

Po pogrebnih svečanostih pa je zopet celotna častna četa ZFO spremljala velikega pokojnika na vsej dolgi poti od Belgrada do Ljubljane.

Minister dr. Krek se zahvaljuje knezu namestniku

Minister dr. Krek je bil sprejet v avdienci pri Nj. kr. Vis. knezu namestniku Pavlu ter je ob tej priliki v imenu slovenskega političnega vodstva in sodelavcev dr. Korošca izrazil Nj. kr. Vis. knezu namestniku najvdanejšo zahvalo Slovencev, da je osebn počastil voditelja Slovencev dr. Korošca in ga obiskal ob njegovi smrtni postelji. Nj. kr. Vis. knez namestnik je vidno ganjen znova izrazil svojo veliko žalost nad izgubo, ki je zadela Slovence s smrtjo dr. Korošca.

Minister dr. Kulovec je imel v teku dopoldneva daljši politični razgovor z obolelim ministrskim predsednikom Dragišo Cvetkovičem na njegovem stanovanju.

Dostojanstveniki prihajajo kropit

Med prvimi je dopoldne v nedeljo prišel v senat kropit dr. Korošca ter izrazil ministru dr. Kreku ter slovenski delegaciji svoje sožalje načelnik generalnega štaba, vzgojitelj Nj. V. kralja Petra II. armadni general Peter Kosič. Poleg drugih so v nedeljo dopoldne prišli kropit truplo slovenskega voditelja tudi apostolski nuncij na našem dvoru msgr. Ettore Felice, fin. minister dr. Juraj Šutej, minister brez listnice dr. Mihajlo Konstantinović, vojni minister armadni general Peter Pešić, trgovski minister dr. Ivo Andres, bivši vojni minister armadni general Milan Nedić in številni drugi.

Odični pogrebci

Pogrebne svečanosti so se pričele točno ob dveh popoldne. Uradništvo pogrebne družbe »Concordia« je med tem zaprlo krsto ter izvršilo vse priprave za prevoz. Rakev s posmrtnimi ostanki voditelja Slovencev so nato prenesli na topovsko lafeto. Krsta ima dva pokrova. Prvi pokrov je steklen ter ga je strokovno osebje pogrebne družbe pripravilo zato, da je rakev hermetično zaprta. Na ta pokrov je potem prišel masiven kovinski pokrov, nakar so z vijaki krsto zaprli. To delo je trajalo približno tri četrt ure. Medtem so se pred senatom že pričele zbirati velike množice ljudstva, ki so se pozneje udeležile pogreba našega narodnega voditelja. Pred senat je prikorakal tudi oddelek pehote in topništva v polni vojaški opremi. Pred samim vhomod v senat se je ustavila topovska lafeta, v katero je bilo vpreženih šest vrancev. Ura v veliki sejni dvorani je kazala točno tri četrt na 3. V dvorani je bilo na levi strani zbrana že številna katoliška duhovščina vseh belgrajskih župnij z msgr. dr. Petličem. Justinom Cmelarjem in prof. Ulago na čelu. Na desni strani krste je zavzel mesto kr. namestnik dr. Ivo Perović, mesto pred samo krsto pa zastopnik Nj. kr. Vis. kneza namestnika Pavla brigadni general Barjaktarović. Na desni strani za kr. namestnikom dr. Perovičem so se razvrstili člani kr. vlade, in sicer dr. Krek, finančni minister dr. Šutej, trgovski minister dr. Andres, minister brez listnice dr. Smoljan, zunanji minister dr. Cincar-Marković, socialni minister dr. Budisavljevič, pravosodni minister dr. Lazar Marković, minister za gozdove in rudnike dr. Kulenović, prometni minister ing. Beslić, minister brez listnice dr. Konstantinović, minister za telesno vzgojo Pantić in gradbeni minister Vulović. Predsednika vlade in no-

tranjega ministra Cvetkoviča, ki je, kakor znano, bolan, je kot predsednika JRZ zastopal bivši minister in sedanji belgrajski župan Tomić.

Patriarha srbske pravoslavne cerkve je zastopal Nikola Alagić, sodnik velikega duhovnega sodišča. Od generalitete sta bila navzoča načelnik generalnega štaba in vzgojitelj Nj. Vel. kralja Petra II. armadni general Peter Kosič in general Aleksander Stojanović, poveljnik konjenice. Navzoči so bili tudi številni senatorji s senatorjem Smodejem na čelu. Od bivših ministrov so bili navzoči Boža Maksimović, Bogoljub Kujundžić, Dušan Letica, Rajaković, Stanković, Janković, Behmen, Cvrkić, dr. Miljuš, Majstorović, Kabalin, Snaj, Cevjović, dr. Kulovec in urednik »Slovenca« Kremžar. Navzoči so bili prav tako vsi šefi visokih državnih ustanov, med drugimi dr. Barič, podpredsednik Državnega sveta; predsednik glavne kontrole Barič; rektor belgrajske univerze Peter Micić z dekani vseh fakultet; dalje vsi pomočniki posameznih ministrov, tako pomočnik prosvetnega ministra Boško Bogdanović, pomočnik notranjega ministra Mijoja Simonović, pomočnik zunanjega ministra Miloje Smiljanić, pomočnik finančnega ministra dr. Horvacki, pomočnik gradbenega ministra Pelegin, višji državni tožilec dr. Djerman Čadrov. Zastopane so bile vse zadržne organizacije. Tako je Glavno združenje zveze zastopal podpredsednik Štibler, ki je zastopal tudi obolelega prvega podpredsednika inž. Vojo Djordjevića. Številno so bili tudi zastopani rezervni častniki. Navzoči so bili diplomatski zastopniki Anglije, Združenih držav, Italije, Turčije, Grčije, Romunije, Bolgarije in Slovaške. Ostali člani diplomatskega zbora, med njimi apostolski nuncij msgr. Ettore Felice in nemški poslanik von Heeren, so pričakovali pogrebni sprevid pred železniško postajo in so spremljali posmrtno ostanke voditelja Slovencev do samega vagona.

Krsto dvignejo

Natančno ob dveh popoldne je prišla duhovščina, ki je v grobni tišini začela opravljati pogrebne molitve. Najprej so duhovniki peli pogrebne molitve v hrvatskem jeziku, nakar so začeli peti v slovenskem. Te slovenske in hrvatske pogrebne molitve v krasnem zboru so pretrese srca vseh navzočih. Truplo sta nato blagoslovila konzultor belgrajske nadškofije msgr. dr. Matija Petlič in Justin Cmelar. Preden so nato krsto dvignili z odra, so na balkonu slovenske usmiljenke krasno zapele pesem »Vigred se povrne« pod vodstvom g. kaplana Ulage. Ob tej pesmi ni ostalo suho nobeno oko.

Nato so slovenski fantje dvignili krsto ter jo nesli pred senat, kjer je že čakala topovska lafeta z vprego. Krsto so takoj nato dvignili na lafeto. Vojaška postrojena četa je pozdravila na desno, nakar je vojaška godba zaigrala žalno koračnico.

Na pripravljeni oder je stopil bivši prosvetni minister in senator g. Magarašević, ki se je od svojega prijatelja in predsednika senata poslovil v imenu te korporacije. Dejal je:

Govor g. senatorja Magaraševića

Ob pogrebu slovenskega voditelja dr. Korošca v Belgradu je senator in zvesti pokojnikov prijatelj Dimitrij Magarašević imel naslednji govor:

Doktor Anton Korošec, predsednik senata kraljevine Jugoslavije, zapušta življenje na tem svetu in gre na svojo poslednjo pot iz doma narodnega predstavnika, kateremu je skoraj dve leti stal na čelu kot predsednik in kot neutrudni delavec, ki je svojo dolžnost tudi na tem položaju izvrševal do kraja v vdanosti in najstrožjem izvrševanju ter spoštovanju visoke naloge, ki mu je bila v senatu zaupana. Politik štirideset let, je preživel dr. Korošec svoja zadnja leta in dneve v parlamentarni delavnosti, ki jo je bil začel v nekdanjem avstrijskem parlamentu in avstro-ogrskih delegacijah v službi za pravice svojega slovenskega naroda, v borbi za osvoboditev in zedinjenje Jugoslavanov ter ustvaritev Jugoslavije. Ta del svoje sijajne politične delavnosti končuje dr. Korošec v prestolnici svobodne kraljevine Jugoslavije in ob zedinjenih in svobodnih Srbih, Hrvatih in Slovencih.

Ni naključje, da je dr. Korošec poleg predsedništva senata kraljevine Jugoslavije v po-

slednjih dneh svojega življenja opravljal še eno dolžnost, dolžnost ministra prosvete, ker je bila duhovna moč dr. Korošca v poslednjih dneh tako ogromna in intenzivna, da je v službi kralja in domovine neprenehoma in zavestno dajala iz sebe vse pri tem delu, ki mu je bilo zaupano. Toda ni pozabil niti to, da je dr. Anton Korošec leta 1912 v dunajskem parlamentu zastopal pravice Srbije zaradi izhoda na morje in govoreč o srbskih zmagah v balkanski vojni preroško vzkliknil: »Srbske zmage so tudi naše zmage!«

V dunajskem parlamentu je dr. Korošec v polnem razmahu vojne pridržka govoril o mučeniškem narodu in s tem popisal list svoje osebne zgodovine ter list v zgodovini parlamentarizma, strani časti in hrabrosti kot primer vsakemu moralnemu političnemu borcu.

Majška deklaracija iz leta 1917, kot prvi načrt jugoslovanskega političnega telesa, pojasnjuje z deklaracijo Narodnega veča od 19. oktobra 1918 najintimnejšo politično vero v program dr. Korošca, za katerega se je on dejansko vedno boril. In ta je »zedinjenje vsega našega naroda, Slovencev, Srbov in Hrvatov na vsem njegovem etnografskem področju ne glede na katero koli pokrajinsko ali državno mejo v edino, suvereno državo.« — Preveč je reči, da je glede tega programa ostal dr. Anton Korošec brezkompromisen skozi vse svoje življenje in v vseh obdobjih politične zgodovine naše mlade države in povsod v svoji politični delavnosti. Nova doba mu je poleg parlamentarne delavnosti naložila še nove, resne dolžnosti.

Poleg tega je moral v parlamentu, ki je posebno markanten v prvih letih našega državnega življenja, sprejeti še druge posle in naloge. Minister v najvažnejših resorih, predsednik vlade v kritičnih časih, politični vodja, in to ne samo Slovencev, je globoko pojmoval državo in bitje državnega življenja, njene potrebe, njene težave in krize, pogoje in možnosti za njen napredek in utrditev. Jugoslaviji je dajal svojo pomoč in sodelovanje z vso svojo silo razumnika, velikega rodoljuba in preizkušnega državnika. V tem trajnem in globokem čutenju za državo dobimo pojasnila za politična dela in odloke našega velikega pokojnika. Njegova politična delavnost se bo v zgodovini še bolje videla, ko bodo zamegljeni momenti sedanjosti pred čistimi ugotovitvami ter tolmačenji odnosov ter stališča pravega politika do države.

Dr. Anton Korošec je utrdil zamegljen in vzporedbo življenja in ciljev vseh Jugoslavanov.

V svojih govorih pri političnih delih je posredno ali neposredno do poslednjega časa dr. Korošec poizkušal na nas vso to bitno zahtevo države in narodne svobode ter obstanka. Njegovi politični govori, njegov politični nauk, vse je polno smernic za prirodno združevanje in za povezanje akcij v političnem življenju Srbov, Hrvatov in Slovencev za boljše dni Jugoslavije, za njeno moč in napredek. Kot pravi slovenski rodoljub in zvesti sin Slovenije je vedno varoval slovensko narodno individualnost, toda poleg tega je imel jugoslovansko politično čutenje, v katerem se njegov močni slovenski narodni duh ni nikdar utopil. Dr. Anton Korošec ni bil doktrinar, Jugoslovani in asimilacionist, toda živel je za Jugoslavijo in jo nosil globoko v svojem srcu. Njegovo zanimanje za vse kraje Jugoslavije je šlo daleč čez okvir strankarskih koristi. On je enako ljubil Slovenijo kakor Južno Srbijo, Vojvodino, Hrvatsko, Bosno in Crno goro. Ni dajal mnogo izjav, ker je bil moder in stvaren, toda enega ni mogel skriti: Njegova potovanja po Jugoslaviji, ki so jasen dokaz njegove ljubezni do vse države in do vseh njenih sestavnih delov. Nedavna pot v Skoplje in Južno Srbijo, obisk v Zagrebu in Hrvatskem Zagorju, številni obiski v Sumadiji in Vojvodini ter stalna potovanja v njegovo Slovenijo povedo mnogo in odkrivajo točke ter področja njegovega državnega zanimanja in rodoljuba, za katere nam ni treba iskati besedi.

Veliki pokojnik sedaj končuje vrsto svojih potovanj in se vrača iz razžaločenega Belgrada v dobro znani smeri v Slovenijo, ki ga pričakuje v globoki žalosti. On ne odhaja iz hiše žalosti, ampak iz hiše svoje delavnosti odhaja veliki sin Ju-

goslavije, vdanil sluga Bogu, kralju in domovini; odhaja iz senata kraljevine Jugoslavije. Danes, ko lebdi nad vso Jugoslavijo, od Maribora do Subotice, Splita in Djevdjelije zla vest o smrti dr. Antona Korošca, člani senata kraljevine Jugoslavije ob slovesu s svojim vzornim predsednikom in potopljeni v bol kličemo v globoki hvaležnosti: Večna mu spomin in večna mu slava!

Ogromne množice gredo za pogrebom

Ves sprevid je nato krenil izpred senata proti Ulici Miloša velikega, nato po Negroševi ulici proti postaji. Sprevid so nosili velik križ, ki je za njim korakala častna četa 18. pehotnega polka, za njo pa vojaška godba. Za njo so slovenski fantje nosili blazinice z odlikovanji. Nato je stopal oddelek slovenskih fantov. Za njimi so korakali gojenci železniške čete, ki so nosili nad 60 krasnih vencev. Vence so položili na Koroščevo krsto:

Ministrski predsednik Cvetković, minister dr. Žili; ministrski predsednik Cvetković, minister dr. Krek, kraljevska vlada, zunanji minister dr. Cincar-Marković, nemški, italijanski in ameriški poslaniki, senator Smodej, Klub slov. katol. akadem. starešinstva v Belgradu, šolske sestre, družina Konač, služitelji senata, uradništvo kabineta dr. Kreka, uradnice senata, belgrajsko tupaštvo, iskarnar Rožman, belgrajski tupaštvo, senat kr. Jugoslavije, mladina JRZ, Glavna združena zveza, Fantovski odsek v Belgradu, slovenske usmiljenke v Belgradu, družina Kroselj, Jugoslov. tiskarsko združenje, belgrajska univerza, Prosvetno društvo v Belgradu, uradništvo prosvetnega ministrstva, Zveza delavskih in nameštenskih združenj, Jugoslov. mesni odbor JRZ, Belgrad, Delavska šolnica v Belgradu, predsedništvo Priv. agrar. banke, Glavna zveza srbskih zemljoradniških združenj, Zveza tiskarskih podjetij v Belgradu, uradništvo »Samouprave«, glavni odbor JRZ v Belgradu in drugi.

Pred gojenci železniške čete, ki so po naročilu prometnega ministrstva inž. Besliča nosili te vence zato, ker je bil pokojni dr. Korošec večkratni prometni minister. Na korakala dva postavna gardista in nosila venca Nj. Vel. kralja Petra II. in Nj. kr. Vis. kneza namestnika Pavla. Vence, ki ga je položil na oder pokojnemu dr. A. Korošcu Nj. Vel. kralj Peter II., je iz belih nageljev in vrtnic, vence Nj. kr. Vis. kneza namestnika Pavla pa je ves iz rdečih nageljev in rdečih vrtnic.

Potem so se vrstile slovenske usmiljenke, posamezne katoliške organizacije s svojimi zastopniki, tako Slomškova družina, članstvo Prosvetnega društva, oddelek slovenskih fantov z zastavo, ki je bila ovita s črnim pajlanom, potem številna duhovščina, za njo pa je vozilo šest vrancev topovske lafete s krsto pokojnega našega voditelja. Ob obeh straneh topovske lafete je korakala častna vojaška četa in častna četa slovenskih fantov.

Za krsto je prvi stopal kr. namestnik dr. Ivo Perović z adjutantom Nj. Vel. kralja generalom Barjaktarovičem, člani vlade, med katerimi je bil tudi minister dr. Krek, bivši ministri, generaliteta, ostale ugledne osebe našega javnega življenja, zastopniki posameznih kulturnih, gospodarskih in narodnoobrambenih organizacij ter ustanov ter močno zastopstvo vseh združenih organizacij, uradništvo prosvetnega ministrstva in številni osebni prijatelji pokojnega dr. Korošca. Ob strani po vseh ulicah, kjer se je vil pogrebni sprevid, so bila cestička nabito polna z občinstvom, ki je kljub močnemu mrazu vztrajalo ure in ure na mestu, samo da bi videlo zadnjo pot, ki jo je danes nastopil voditelj Slovencev. Zalni sprevid, ki ga je zaključil spet oddelek vojaštva, se je ustavil pred palačo predsedstva ministrskega sveta, kjer je stopil na oder gradbeni minister Danilo Vulović, ki se je v imenu kr. vlade poslovil od dr. Korošca s temile besedami:

Govor ministra Vuloviča

»Pred nami ležijo smrtni ostanki dr. Antona Korošca. Mi smo se okoli njih zbrali, da se zahvalimo in poklonimo njegovemu življenjskemu delu in duhu, ki v njem živi. Toda življenjsko delo dr. Antona Korošca je zelo veliko in vsestransko, ker je on življenje razumel kot apostolstvo ter služil Bogu in narodu. V mladosti se je boril za neodvisnost svoje drage slovenske domovine. Z moralnim očiščenjem in duhovno utrditvijo Slo-

Pokojni voditelj slovenskega naroda v mašniškem ornatu na postelji, kjer je izdihnil svojo veliko dušo.

mu velikemu državniku v slovo

vencev je stremel za tem, da izvojuje politično svobodo Slovenije. S tem svojim rodoljubnim delom je dr. Korošec stal v vrstah preporediteljev Slovenije.

Toda njegov ustvarjalni duh je kmalu razširil življenjske cilje in podvojil napore, ko se je preprčil, da morejo Slovenci dobiti pravo narodno svobodo samo takrat, kadar bodo stopili v boj za duhovno in politično svobodo tudi svojih bratov Hrvatov in Srbov. Tako je dr. Korošec prišel v prvo bojno vrsto borecev za svobodo vseh Jugoslovancev. Njegovi hrabrosti, modrosti in odpornosti gre velika zasluga za niz jugoslovanskih političnih uspehov v borbi za osvoboditev iz okvira habsburške monarhije in za ustvarjanje neodvisne narodne države. Po zedinjenju 1. decembra 1918 je postal dr. Korošec, narodni politični bорец in društveni preporeditelj Slovenije, podpredsednik prve jugoslovanske vlade v neodvisni državi Srbov, Hrvatov in Slovencev ter kmalu vodil nekaj ministrstev.

Pri izvrševanju teh dolžnosti je kmalu pokazal, da je obdarjen z redko državiško daljnovidnostjo. Budno je spremljal dogodke in delo ljudi. Vedno je bil dobro obveščen, poln življenjskih izkušenj. Pokojni dr. Korošec je bil predsednik vlade ter minister raznih resorov v nekaj vladah in režimih. Taktično se je prilagojeval prilikam, ker je veroyal v korist pametnih in poštenih sporazumov, toda svoje politično stališče do glavnih državnih problemov ni nikdar menjal. Vedno je dosledno stremel, da Jugoslavija postane močna država.

Monarhijo je smatral za najbolj koristno in najbolj prikladno obliko državne ureditve. Vzvišeno dinastijo Karadjordjevičev je ljubil z iskreno ljubeznijo, prepričan, da se v njej organsko združujejo narodne in etične sile preteklosti z ideali sedanosti in stremljenji bodočnosti.

Moralno neoporečen, nesebičen, blag in razborit je dr. Korošec blagodejno vplival ter je postal priznan in odločujoč faktor v našem političnem življenju. Brez njegovega sodelovanja se ni pri nas reševalo nobeno važno državno vprašanje. On si je pridobil tudi mnogo zaslug, da je pri nas pravilno postavljena razlika med državnim pojmom centralizma in avtonomije v državi, ki jo hočejo vsi člani zajednice narediti močno. V tem je tudi jedro političnega sporazuma.

Veliki sin Slovenije in iskren brat Srbov in Hrvatov, dr. Korošec, je bil istočasno eden najbolj prepričan Jugoslovancev. Neumorno se je trudil, da Jugoslavija dobi predpogoje za razvoj vsega dobrega. Gnan po svoji prirojeni državniški daljnovidnosti, je mnogo potoval v sosednje države po političnih poslih, da bodo odnosi Jugoslavije s sosednjimi državami postavljeni na stvarne in etične osnove, ker se tako najbolj čuva narodna svoboda in državna samostojnost.

Pokojni dr. Korošec je bil zato skozi vse svoje življenje bорец za mir in zagovornik mednarodnega sodelovanja, da bi se v skupnih naporih čimprej ustvarila načela družabne pravičnosti in božji zakon ljubezni. Dr. Anton Korošec, dolgotrajni minister in predsednik vlade, ni več med živimi na zemlji. On je za nas sedaj, kot Nikola Pašić in Stjepan Radić, živi simbol moralne in duhovne sile našega naroda. Njegova vzvišena moralna in duhovna podoba — kakor obeh predhodnikov — je ostala živa med nami, da nam kaže pot in nas bodri. V imenu kraljeve vlade Jugoslavije se klanjam manom našega vrliga ministrskega tovariša, prosvetnega ministra dr. Antona Korošca, ki je bil istočasno eden od najpomembnejših jugoslovanskih državnikov in eden od glavnih sodelavcev pri ustvarjanju skupne srbsko-hrvatsko-slovenske domovine, kraljevine Jugoslavije.

Bratje Slovenci! Vi ste s smrtjo dr. Antona Korošca izgubili enega od največjih svojih rojakov,

vall tudi ostali člani diplomatskega zbora z apostolskim nuncijem msgr. Felicejem in nemškimi poslanikom von Heerenom na čelu. Pri pogrebu so bili zastopani vsi člani diplomatskega zbora, ki so akreditirani na našem dvoru. Preden so krsto z dr. Korošcem dvignili na vagon, se je od njega poslovil njegov pomočnik v prosvetnem ministru Boško Bogdanovič s temile besedami:

Govor Boška Bogdanoviča

V trenutku, ko dr. Anton Korošec za vedno zapuša Belgrad, mi je naložena dolžnost, da se od njega poslovim v imenu njegovih zadnjih skromnih sodelavcev pri državnem delu, v imenu uradnikov ministristva prosvete. Ta dolžnost je posebno bolesta in nenavadno težka. Bolesta je zato, ker je smrt dr. Antona Korošca neprecenljiva izguba za naše ljudstvo in za našo državo. Težka zaradi izgube državnika in prosvetnega kulturnega delavca. Dr. Korošec je bil skozi vse življenje odličan prosvetni delavec. V vseh smereh duhovnega in kulturnega življenja je bilo njegovo zanimanje zelo globoko in njegovo znanje vsestransko ter temeljito.

Nenadna smrt je pretrgala njegovo ogromno in močno delo, da dá naši prosvetni politiki velike in nove pobude, da naša kulturna in duhovna stremljenja prilagodi potrebam v duhu sedanosti. Od zgodnjega jutra prvi na delu, zgled vsem v redu in disciplini je dr. Korošec, čeprav v visokih letih, delal brez odmora, ker je vedel, da je prosvetna in kulturna raven izhodna točka in merilo za vsak

gospodarski napredek in osnovni pogoj narodnega blagostanja. Imajoč vedno pred očmi visoke cilje za vzgojo mladine in izobrazbo ljudstva, ni svoje življenjske sile hranil. Umrl je v polnem delu sredi svoje največje delavnosti, kot veliki pionir na bojišču prosvetnega in kulturnega preporeda.

Dr. Korošec je v življenju imel dva velika vzora: Služiti Bogu in narodu. In služil jima je zvesto in udano do zadnjega dne. On je vedel, da brez splošnega dobrega ni sreče za poedinea. Zato je svojo osebo našel samo v delu za dobro svojega naroda. Vse njegovo življenje je bilo izpolnjeno s tem nesebičnim in požrtvovalnim delom. Vsa njegova življenjska dela preveva globok duh krščanske ljubezni.

Dr. Korošec je umrl prav v času, ko je na poteh prosvete pripravljali duhovni in moralni prepored mladine. Mi njegovi zadnji in najbližji sodelavci vemo, s koliko modrostjo in naporom je delal pri tej veliki nalogi. Prosveta izgublja v njem velikega pionirja, izkušenega duhovnega vodjo in reformatorja. V zgodovini naše prosvete zapuša dr. Korošec veliko, lepo in pomembno ime. Slava dr. Korošcu!

Po njegovih poslovnih besedah so slovenski fantje dvignili krsto v agon, ki je bil ves črno prevlečen. Okoli krste so položili vence, natančno ob pol štirih je bilo dano znamenje za odhod posebnega vlaka proti Ljubljani. Vlak se je začel premikati. Dr. Korošec se je za vedno poslovil od Belgrada.

bu kakor v znamenje prisege... Bil je to tako pretresljiv pogled, da je vse zatrepetalo v človeku, ki je gledal ta naglo se odmikajoči prizor slovenske zvestobe.

Naj gore, gore te baklje slovenske zvestobe in zavednosti, ker so jamstvo slovenske edinstvi tudi za prihodnje. Naj gore, gore v vseh slovenskih srcih, ker mora nad nami vsemi vsekdar plavati dr. Korošev duh!

Gardisti neso venca kralja Petra II. in kneza Pavla.

Pravosodni minister
dr. L. Markovič:

dr. Korošec je bil graditelj Jugoslavije

Minister za pravosodje dr. Laza Markovič je včeraj sprejel urednika »Politike« *in mu podal naslednjo izjavo o osebnosti dr. Korošca:*

»Novica o smrti je porazno delovala na vse politične kroge zaradi zgodovinske osebnosti dr. Korošca, ki je eden izmed graditeljev našega narodnega zedinjenja. Njegovo delo in njegove zasluge za svobodo in za zedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev se lahko ocenijo in razumejo šele tedaj, če se vzame vpoštev ves razvoj našega ljudstva, če se upošteva prejšnje stanje in prejšnje življenje, ko smo bili razdeljeni pod tujcem in obojeni, da kot neosvobojeni narod stojimo ob strani velikih dogodkov človeške omike, napredka in ljudskega življenja. Zasluga, da se je naš erbsko-hrvatsko-slovenski rod znašel zedinjen in da se je lahko pred Evropo po tolikih žrtvah postavil kot svoboden in svoj narodni državi, pripada tistim številnim velikanom, ki so vodili i Srbe, i Hrvate i Slovence k boljši usodi. Eden izmed največjih, najpomembnejših je bil vodja Slovencev dr. Anton Korošec, ki je imel od zgodovine, usode in naroda poverjeno nalogo, da v najtežjih trenutkih ob knecu vojne na čelu ljudskih politikov i Slovencev, i Hrvatov i Srbov kot predsednik kluba jugoslovanskih poslancev na Dunaju in nato kot predsednik Narodnega veča v Zagrebu postane eden izmed ustanoviteljev Jugoslavije. Njegovo nadaljnje delo v Jugoslaviji je bilo pomembno tako, da so pokojnega Korošca smatrali za državnika in politika evropskega stila. Izguba dr. Korošca bo napravila veliko praznino v našem narodnem in državnem življenju.

Osebo sem bil z dr. Korošcem prijatelj. Prvi sem ga čakal v Zenevi 6. novembra 1918, prvi sem ga spoznal s pokojnim Nikolom Pašičem in prvi sem mu razložil veselje vsega ljudstva, da se bodo Srbi, Hrvati in Slovenci zedinili in živeli v svobodni zbrani okoli kraljevine Srbije, da bi se zedinili v novi narodni državi svobodne kraljevine Jugoslavije.

Ti dnevi v Zenevi so pustili meni in pokojnemu Korošcu globoke vtise in midva se nikdar v nobenem osnovnem in bistvenem vprašanju državne politike nisva razlikovala, ampak sva vedno bila na isti črti jugoslovanske državne politike.

Senator g. Mažarašević se pred senatom posavlja od svojega prijatelja.

Zadnja pot v domovino

Mrak je legal na zemljo, ko je vlak zapuščal belgrajsko postajo ter drvel proti sremškim ravninam. Noč je zagrnila vlak, ki je skoro brez odmora hitel proti Sloveniji, noseč s seboj truplo njenega velikega sina. Le na velikih postajah se je ustavljal. Kdo ve, kje in kod so daleč okoli raztresena slovenska srca od daleč zrla za temnim vlakom, ki je nosil truplo slovenskega državnika in vodnika.

Cisto slučajno so spremljevalci, ki so izstopili na postaji Slavovski Brod, zaslišali za seboj slovensko govorico. Tamkaj je stala v poznih ponočnih urah sredi mraza in zime na mrzlem brodskem peronu slovenska družina, ki že 20 let prebiva v Brodu. Ti mali slovenski delavski ljudje so s svojimi otroki prihitali na postajo posloviti se od dr. Korošca. Mati je pripovedovala, zakaj so prišli. Povedala je, da so hoteli pozdraviti tega velikega slovenskega moža, ko se na zadnji poti pelje skozi Brod proti domovini. Dejala je: »Med vojno sem ga slišala, ko je govoril v Trstu o majniški deklaraciji. Takrat nam je govoril o slovenskem programu ter dostavil: Marsikaj sem vam povedal, vsega pa vam nisem smel povedati. Kaj pa sem mislil še povedati, to si lahko sami mislite! Upam, da ste me dobro razumeli, za kaj sem vas prišel navduševati! Te besede so ostale globoko zapisane v naših srcih. Zato smo se ga iz hvaležnosti spomnili tudi zdaj, ko se mrtev poslavlja od nas.« Te besene slovenske delavske matere v Slavovskem Brodu so visoka pesem hvaležnosti slovenskih ljudskih množic do vodnika, ki se po trpljenju in žrtev polnem delu izmučen posavlja in odhaja počivati.

Ko je vlak okoli treh zjutraj privozil na zagrebško postajo, je bilo tam čudovito slovensko tiho. Nekaj ljudi je nemo stalo na peronu, kjer so se tiho poslavljali od dr. Korošca. Bilo je nekaj zagrebških Slovencev.

Ze je vlak dirjal dalje v črno noč. V Brežicah je stala na peronu četa slovenskih fantov z zastavami, zavitiimi v črnino. Ob fantih so stala dekleta. Tiho in slovensko so se povesele zastave. Molčeči pozdravi in spet je noč zagrnila vlak.

V Rajhenburgu so stali na postaji rudarji, delavci in fantje. V dolgi vrsti so stali, med njimi pa so goreli kresovi, znamenje goreče ljubezni do voditelja, ki se posavlja, ter plamteče zvestobe do načel, ki jih je v svojem boju in delu zasajal v njihova srca.

Ko se je okoli petih zjutraj vlak ustavil na postaji Zidani most, je na peronu stala že velika množica ljudi, fantov in deklet v krojib, zastopnikov občin in aruštrev ter drugih organizacij. Poleg fantov in deklet iz Radeč so prihitali tudi tamkajšnji možje na čelu z radečkim županom Rozmanom in notarjem dr. Jerebom. Laško je zastopal podžupan Deželak, tudi drugi kraji od Hrastnika do Rimskih Toplic so bili zastopani. Najbolj pa so bili zastopani Celjani,

ki so se pripeljali kar v dveh avtobusih z zastopstvi fantov, deklet itd. Bili so zbrani zasopniki političnih, upravnih in šolskih oblasti. Med drugim so bili navzočni: celjski župan dr. Alojzij Voršič, ravnatelj Mohorjeve družbe dr. Kotnik, bivši narodni poslanci: prof. Bitenc, dr. Ogriček in dr. Hodžar, predsednik celjske policije g. Anton Uršič, profesor g. Kovačič kot zastopnik KPD, očetež kapucinci iz Celja, šolske sestre, predsednik ZFO za celjsko okrožje g. Vančič Vrabl, gasilska četa iz Loke, dr. Kajetan Gantar za Sedejevo družino, g. Kronovšek za Legijo koroških borecev.

Ko je vlak vozil mimo te skupine in ozračja še ni motilo drdranje koles, se je iz nje zaslislal glasen jok...

Vlak drdra sredi črnega revirja. Ne ustavlja se nikjer več do Ljubljane. Pa so v Trbovljah vendar le prihitali na postajo rudarji, fantje in dekleta. V dolgi vrsti so stali tamkaj s prižiganimi lučkami. Sredi vsakega oddelka pa je stal po eden, ki je držal v rokah veliko gorečo bakljo. V pozoru so bakljenosi v steg-njenih desnica dvigali goreče baklje proti ne-

Krsta z zemeljskimi ostanki dr. Korošca na laleti pred senatom.

rodoljuba, očeta in brata Srbov in Hrvatov. Tudi vi ste izgubili sedaj enega od najzaslužnejših borecev za močno jugoslovansko domovino. Toda bratje, pomirimo se, ker ta neizmerna bol krepi nas vse skupaj z živo vero in zaupanjem v naše ljudstvo, ki je rodilo in vzgojilo tako odlične sinove. Vsi navzoči so pokojniku vzkliknili trikrat »Slava!« *Nato se je spreved spuščal po Nemanjevi ulici proti postaji.*

Slovo na belgrajški postaji

Pred vhodom na železniški peron, kjer je že čakal posetni vlak, je bila postavljena častna četa pehote v popolni vojaški opremi z godbo na čelu. Zalni spreved je prišel na postajo kmalu po tretji uri. Krsto so dvignili z lafete in jo prenesli na peron. Postavili so jo na pripravljen oder pred vagon. Duhovščina je znova opravila molitve za umrle in blagoslovila posmrtni eostanke dr. Korošca. Na železniškem peronu so pogreb pričako-

Pogreb v Belgradu.

Žalostno svidenje ob zori

Ljubljana sprejema mrtvega voditelja

Ob tri četrt na šest je vlak obstal na ljubljanski glavni postaji. Od vseh strani so hoteli železničarji, ki so imeli službo, da bi bili zraven, ko bo zadnjokrat zapuščal svoj vagon na poti iz Beograda v Ljubljano njihov bivši prometni minister in zvesti prijatelj ter zagovornik. Nasproti glavnemu vhodu je stalo več sto ljudi, ki so vkljub mrazu in burji hoteli biti za častno spremstvo dr. Korošcu ob njegovi zadnji vrnitvi v Ljubljano. Prihitele so njegovi najozbilnejši prijatelji, dijači, prišli delavci in njegovi organizirani somišljeniki. Od zadnjih vagonov so udarjali strumni koraki slovenskih

fantov, ki so doslej bili za častno četo. Od leve strani privre vrsta mož in fantov, ki s prižganimi bakljami prihajajo pred vagon, kjer leži dr. Koroščevo truplo.

V ospredju stoji g. ban dr. Marko Natlačen z gospo, predsednik višjega sodišča g. dr. Golia z gospo, mestni župan dr. Jure Adlešič z gospo, stolni kanonik dr. Klinar, predsednik Prosvetne zveze, univ. prof. dr. Lukman, dobri prijatelj rajnega našega voditelja, zastopstvo Zadrugne zveze z ravnateljem dr. Capudrom in še mnogo drugih. Ko so odprli vagon, se je v njem prikazala krsta s truplom ljubljanskega rajnika, ob-

dana od cvetja in vencev. Okoli in okoli pa so stale usmiljene sestre, ki so se s šolskimi sestrami vso noč menjavale v molitvi ob krsti. Tukaj so častno spremstvo od slovenskih fantov prevzeli katoliški akademiki, ki so dvignili krsto iz vagona ter jo skozi dolgi špalir pobožnih molilcev, dijakov in slovenskih fantov nesli ven na avto. Dolga procesija s prižganimi svečami je šla tiho in moleče za avtom, ki je v koraku vozil krsto pred bansko palačo.

Velika vrata v slavnostno dvorano so bila na stežaj odprta, ko je procesija s Koroščevim truplom prišla pred bansko palačo. Tukaj so spet akademiki dvignili krsto ter jo odnesli v slavnostno dvorano, kjer so jo položili na črni katafalk Med molitvami in gorečimi svečami je v ponedeljek zjutraj dr. Korošec prišel v črno zastrto slavnostno dvorano banske uprave banovine Slovenije, da tukaj sprejema poslovilne obiske od svojih zvestih in hvaležnih Slovencev.

je na to stran narodnega dela malokdo polagal pozornost. Dr. Korošec pa je aktivno sodeloval pri zadrugnem delu. S svojim delom je znal zadrugni pokret v Sloveniji zavesti predvsem na vasi in je potem kljub svojemu vsestranskemu delu budno pazil na zadrugarstvo. Kljub svoji prezaupenosti je bil stalno sodelavec ali pa voditelj. Posrečilo se mu je iz slovenskega zadrugništva napraviti zadrugništvo, ki spada med najboljše organizirano zadrugništvo na svetu.

Toda svoje zaključno delovanje pokojni dr. Korošec ni omejil samo na Slovenijo, temveč se je pri njem porodila želja za organiziranjem enotne in vrhovne zveze za vso državo in tu je on prvi ustanovitelj in do kraja svojega življenja njen predsednik.

V naši sredini, kjer se ljudje zelo lahko zamerijo eden drugemu, kjer so strankarske borbe ostre in kjer se politične smeri pogosto menjajo, biti predsednik ene zadrugne zveze za vso državo 20 let, kjer so vse zveze, slovenske, hrvaške in srbske, jasno dokazuje veliko avtoriteto in veliko spoštovanje, ki jih je užival pokojni dr. Korošec. Za ceno osebnih neprijetnosti ali politične izgube ni hotel pokojnik nikdar izneveriti velike zadrugne ideje ter je smatral, da brez nje zadrugništvo ne more obstajati, niti ustrezati svojim velikim nalogam, katerim je dr. Korošec veroval. Nacionalnost, religioznost in zadrugništvo so trije stebri, na katerih je počivalo celokupno delo velikega dr. Korošca. Previdnost izbira narodnega voditelja. Napram njim je pogosto groba, da so mnogi veliki in pošturovalni ljudje morali pri kraju svojega življenja doživeti velika presenečenja in izpiti grenko čašo žalosti. Malo je tistih, katerim je bila deljena sreča, da bi videli uspeh svojega dela in da do zadnjega trenutka v delu umrjejo z najlažjo smrtjo, ki obstoji. Umrli je veliki državnik in zadrugar dr. Anton Korošec in samo nekoliko gub na njegovem telesu in resnost lica, kakor da označuje njegovo zaskrbljenost in naraščajočo, ali bodo tisti, ki mu sledijo, zvesti tistemu, kar je on tako globoko verjel in kar je on tako mnogo ustvarjal.

Mi srbski zadrugarji kmečkega zadrugništva objokujemo dr. Korošca, velikega in zaslužnega človeka ne samo za državo in svojo ožjo domovino, temveč kot velikega borca in branitelja našega srbskega zadrugništva.

Sožalne brzojavke

Zadrugna zveza v Ljubljani je prejela sledeče sožalne brzojavke:

Sofija: »V imenu bolgarskega zadrugnega gibanja se klanjamo pred spominom uglednega slovenskega zadrugnika Antona Korošca. Kristo Danev, predsednik Nacionalnega komiteta na bolgarskate kooperacije.«

Sarajevo: »Ob smrti Vašega predsednika in vrliga pionirja zadrugništva rajnega dr. Antona Korošca sprejmite iskreno sožalje naše Zveze in hrvatskega kmečkega zadrugništva v Bosni in Hercegovini. Savez hrvatskih seljačkih zadruga. Predsednik dr. Luka Cabajič.«

Split: »Globoko pretreseni zaradi smrti Vašega prezasluznega predsednika, ki se je celo svoje življenje neustrašeno trudil za velike zadrugne ideale svobode, ljubezni in miru, z Vami bratsko delimo žalost in prosimo Boga za mir njegove plemenite duše. Zadrugna Matica.«

Sarajevo: »Ob smrti velikega zadrugnega delavca in dolgoletnega Vašega predsednika dr. Antona Korošca sprejmite naše iskreno sožalje. — Srpski savez.«

Zagreb: »Z Vami občutimo globoko bol ob smrti predsednika. Glavni savez hrvatskih privrednih zadruga.«

Zagreb: »Globoko smo užaloščeni ob smrti Vašega predsednika in najplivnejšega zadrugnega delavca. Zadrugna zveza.«

Belgrad: »Ob smrti spoštovanega zadrugnega delavca dr. Antona Korošca prosimo, da v imenu naše Zveze in njenih zadruga sprejmete iskreno sožalje. Savez nabavljajčkih zadruga državnih službenika.«

Sušak: »Ob priliki nepričakovane smrti Vašega predsednika dr. Antona Korošca sprejmite izraze našega iskrenega in globokega sožalja. — Marad.«

Metlika: »Ob smrti našega voditelja in velikega zadrugnika izrekamo globoko sožalje. Hranilnica in posojilnica Metlika, Josip Nemanič.«

Mrtvemu dr. Korošcu

Umolknilo srce je velikana, ki poznalo besedo je edino: vse za svoj narod, vse za domovino, da od nog tujca več ne bo teptana.

Kar sredi dela so roké obstale, roké, ki neprestano so gradile, te močne roké, ki so nas vodile nič več ne bodo nam poti kazale.

Prav zdaj, ko Te Tvoj narod potrebuje si pustil ga, odmaknil se od njega, prav zdaj, ko hoče Te imeti vsega... Zakaj? — Da nam je zdaj tem huje, huje...

Za vedno je otrpnilo srce junaka, poslednjč ga Ljubljana je sprejela, v črtno se to pot je vsa odela. — Modrost nedoumljiva je pač taka.

O Bog, kako grenak je bil sprejem, saj ni pozdravil smejoči nas obraz — preveč, prezgodaj je prišlo nad nas... Mi jokamo — On pa leži v krsti mrtve — nem —

Umrli je mož... Ne, duh njegov med nami plava četudi kruta smrt telo je vzela, ostala so njegovih rok velika dela, njegovemu spominu bodi: Slava, slava!

Marija Znidaršič.

Narod se poslavlja od svojega voditelja

Ko se je začel mračni jutranji soj umikati dnevu in se je bližala 8. ura, so se začeli zbirati pred glavnim vhodom banske palače že prvi častilci velikega pokojnika in čakali, kdaj se bodo odprla vrata. Svetilke ob vratih so bile zastrte s črno tenčico, medtem ko je črna zastava, ki je visela raz strehe, plapolala v mrzlem jutranjem vetru. Kmalu po osmih so se odprla vrata in Ljubljana se je začela poslavljati od svojega voditelja in častnega občana. Na velikem stopnišču, ki vodi do steklene dvorane, so bile vse svetilke zastrte s črno tenčico. Reka častilcev je šla po stopnišču in zavila nato skozi desna vrata v dvorano, kjer so se že poslovili od našega voditelja minister dr. Miha Krek, ban dr. Marko Natlačen z gospo, senator Kulovec in številni drugi ožji prijatelji.

Na mrtvaškem odru

Velika steklena dvorana je bila vsa odeta v žalost in črtno. Visoke lesketajoče se lestence, viseče s stropa, je zakrivala očem črna tenčica, sredi dvorane pa je stal mogočen oder s krsto. V ozadju se je rad krsto dvigala velika slika Križnega, ki je bila prinesena iz kapelice sv. Nikolaja na Žalah. V svitu luči in sveč se je rdečkasto lesketalo močno bronasto okovje črne krste, ki je na pokrovu imela velik gladek križ. S črnim blagom zastrti mrtvaški oder je bil ves obložen s samimi vencii, prav ob krsti pa sta na sprednjem robu odra ležala dva živa slovenska pušelja, med njima pa šopek živordečih vrtnic. Ob ozadju odra sta na vsaki strani gorela dva desetoramna svečnika, proti ospredju pa je na vsaki strani stalo v vrsti še po šest svečnikov. Stranske stene ob oknih je oživiljal gozd palm, med katerimi so zopet ležali vencii, vencii... Negibno je stala na vsaki strani krste častna straža, v kateri so bili gasilci, slovenski fantje in akademiki. Po šest mož častne straže se je izmenjavalo na vsakih dvajset minut. Pred vencii, naslonjenimi na mrtvaški oder, so se bleščala na črnih žametnih blazincah številna najvišja jugoslovanska in tuja odlikovanja velikega pokojnika. Pred temi je zopet ležala vrsta vencev, prav tako kakor tudi v najbližjem ospredju in ob hodniku, mimo katerega je neprenehoma tekla reka kropilcev. Ob poti kropilcev sta v ospredju dvorane stali dve pogrnjeni mizici s škropilnicami.

Venci in odlikovanja

Trav na sredi naslonjen ob vznožju mrtvaškega odra je ležal venec iz belih nageljev, ki ga je poslal Nj. Vel. kralj Peter II., desno od njega je bil venec kneza namestnika Pavla, levo od njega lep venec kraljevske vlade. Ob tem vencu je ležal venec bana dr. Natlačena, potem venec zunanega min. Cincar-Markoviča, venec senatorjev kraljevine Jugoslavije in venec uradnikov senata. Na desni strani pa je ob venec kneza namestnika Pavla ležal venec predsednika vlade Dragiše Cvetkoviča, potem venec ministra dr. Mihe Kreka, venec belgrajskega župana Tomiča, venec poslanika Izidorja Cankarja. Pred vencii v ospredju so bila razvrščena na blazincah odlikovanja v dolgi vrsti. V sredi je na nekoliko višjem mestu ležala blazinca s Karadžordževim zvezdom z lentjo I. stopnje, ob njej pa na desno blazinca z odlikovanjem Belega Orla I. stopnje z lentjo, dalje jugoslovansko odlikovanje sv. Save I. stopnje z lentjo, odlikovanje Bolgarske krone z lentjo I. stopnje, nato najvišje odlikovanje Jugoslovanske gasijske zveze zlati zaslužni križec, nato odlikovanje Slovaške krone z lentjo I. stopnje in odlikovanje ameriškega Rdečega križa; levo od Karadžordževe zvezde je bila Karadžordževa zvezda II. stopnje, nato grško odlikovanje Sv. Odrešenika I. stopnje z lentjo, češko odlikovanje Belega leva I. stopnje z lentjo, Romunska zvezda I.

stopnje z lentjo, Jugoslovanska krona I. stopnje. Pred odlikovanji je v sredini ležal venec ljubljanskega župana dr. Adlešiča, desno od njega venec belgrajskega župana Tomiča, levo od njega pa venec glavnega uradnika »Slovenec« dr. Ahčina, v ospredju je na levi ležal velik in lep venec nemškega poslanika von Heerena, na levi pa venec italijanskega poslanika Mamellija. Kdo bi mogel naštetii vse druge prelepe vence, med katerimi so bili mnogi iz Beograda, tako venci uredništva »Samoupravec«, Zveze delavskih in nameščenskih organizacij v Beogradu, služiteljev senata, Slovanske juga, Jugosl. učiteljskega združenja, uradništva ministrstva prosvete, banovinskega odbora JRZ iz Zetske banovine, Ruskih

Množice ljudstva stoje v dolgi vrsti pred palačo banske uprave v Ljubljani in čakajo, da bi prišli na vrsto in se zadnjokrat poslovile od svojega voditelja.

emigrantov, Delavske zbornice, Zveze tiskarskih podjetij, Glavne zveze srbskih poljedelskih zadruga, Glavnega odbora JRZ, Glavnega zadrugnega saveza, Belgrajskega Fantovskega odseka, Akademskoga kluba »Slovenija« v Beogradu, Kluba slov. kat. akadem. staršinstva v Beogradu in mnogih drugih.

Vse dopoldne so prihajali vencii iz Ljubljane, posebno lepi so bili vencii Zveze Fantovskih odsekov, Prosvetne zveze, Vodstva Dekliških krožkov, Zadrugne zveze v Ljubljani, Ruske kolonije v Ljubljani, Kluba železničarjev JRZ, mladine JRZ, Banovinskega odbora JRZ, Delavske zbornice, Akademskoga zveze, Združenih nameščencev in številnih zasebnikov, redov in drugih združenj ter organizacij. Okrog poldneva je položila lep venec tudi Ljubljanska sokolska župa.

Odlični kropilci

Številne so bile deputacije, ki so prihajale izrekati sožalje ob smrti voditelja Slovencev v bansko palačo banu dr. Natlačenu. Tako je prišel belgrajskega župana g. Jevrem Tomič s 7 občinskimi svetniki, nekoliko za njim ministra g. Pantič in g. Vulovič, zastopniki glavnega odbora Združenja rez. častnikov v Beogradu, deputacija JNS in deputacija Ljubljanske sokolske župe, ki jo je vodil namestnik staroste inž. Beve. Vsi ti so počastili spomin velikega narodnega voditelja in pokropili zemsko ostanke dr. Korošca. Pa tudi najrazličnejši predstavniki Ljubljane so prihitele kropiti. Za v ranem jutru je prišel ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman, kmalu za njim belgraf-

ski nadškof dr. Ujčić, okrog 11 sta počastila pokojnika spomni nemški konzul v Ljubljani g. dr. Hans Broseh ter italijanski konzul g. Guerini Maraldi. Kmalu za njima se je poklonil spomnu francoski konzul v Ljubljani g. Remerand. Prav tako so prišli divizijski poveljnik, divizijski general Ljubomir Stefanović, predsednik Akademije umetnosti in znanosti prof. dr. Nachtigal, poveljnik orožništva dravske banovine polkovnik Barle, številni člani ljubljanske Akademije znanosti in umetnosti, vseučiliški profesorji, senatorji, narodni poslanci, predstavniki državnih in samoupravnih uradov, predstavniki industrijskih, trgovskih, gospodarskih, socialnih, kulturnih, humanitarnih organizacij in združenj. Med vsemi

temi pa je nepretrgoma tekla reka drugih častilcev.

Od ranega jutra do osmih zvečer se ni pretrgala veriga kropilcev, ki so hoteli zadnjič počastiti spomin dr. Antona Korošca. Dolga vrsta je stala pred bansko palačo na hodniku proti Erjavčevi cesti, okrog poldneva pa se je še podaljšala tja v Erjavčevo ulico. Čeprav je vsakdo na hitro pokropil in takoj zopet odšel, častilcev ni nikdar zmanjkalo. Vsi poklicli so bili zastopani. Sedaj je prišel star možak, ki je pred 22 leti z navdušenjem obiskoval veličastne tabore za majniško deklaracijo, sedaj zastopnica žena, ki so dr. Korošcu pred prav toliko leti izročile 200.000 podpisov za majniško deklaracijo. Od vsepovsod je prihitala šolska mladina. Akademiki z vseh fakultet, dijači ljubljanskih gimnazij s svojimi profesorji in ljudskošolska mladež. Na večer so se začele vsipati trume vseh tistih, ki so prihitele z dežele po zadnje slovo. Do sedmih zvečer je vsega skupaj šlo mimo krste nad 20.000 kropilcev.

Jugoslovanski zadrugarji ob grobu svojega predsednika

Belgrad, 14. decembra. m. Voditelj srbskega zadrugništva in prvi podpredsednik Glavne zadrugne zveze biniš minister g. inž. Voja Djordjevič je ob smrti voditelja slovenskega naroda in voditelja jugoslovanskega zadrugništva napisal za »Vremec« naslednje vrstice:

»Z osebnostjo dr. Korošca izgublja zadrugništvo velikana, ki z vsem svojim življenjem in delom označuje veliko borbo, ki jo je vodil za slovenski, hrvaški in srbski narod, za svobodo, neodvisnost in ohranitev. Veliki zgodovinski dogodki, ki so pretresli svet v začetku tega stoletja, so našli v nekaterih narodnih dostojne velikane, ki so z dovršeno daljnovidnostjo občutili te dogodke, pripravili svoj narod in ga iz burje, ki je pribumela, zmagoslavno izpeljali. Dr. Korošec je bil med najposobnejšimi, med najnadarjenejšimi in najboljevitajšimi možmi slovenskega naroda. Začel je svojo borbo kot gimnazijalec in jo vodil do zadnjega dneva svojega življenja. On je eden izmed srečnih, ob Boga izbranih, ki pričenjajo od mladih let, vodijo uspešno svoj narod in umirajo pokonci na polju, ki so mu posvetili vse svoje moči. Naloga, ki si jo je postavil še kot omladinec, ga je vodila do zadnjega dneva življenja: obvarovati svoj narod, okrepiti ga in stvoriti mu svobodno nezavisnost in državno skupnost. To svojo nalogo je on srečno izpeljal skozi dve oblasti: politično in gospodarsko. Njegovo politično delovanje je dobro znano, njegova borba v Avstriji v parlamentu kakor tudi pri ustvaritvi jugoslovanske države so mu že zapisali ime z velikimi črkami v zgodovino našega naroda. To delo ga dviga nad največje politike. On je uvidel, da mora svojemu nacionalizmu in političnemu delu dati tudi gospodarsko socialno vsebino. V času, ko je on prišel s svojim delovanjem, pa tudi pozneje

Ministri, ki so prispeli v Ljubljano na pogreb. V prvi vrsti od leve na desno grede Jevrem Tomič, Danilo Vulovič in Dušan Pantič, za njimi pa so načelniki oddelkov v raznih ministrstvih.

Spominske seje

Spominska seja ljubljanskega mestnega sveta

V nedeljo je ljubljanski župan dr. Jure Adlešič sklical žalno sejo mestnih očetov. Seja je bila ob 12 v dvorani mestnega županstva. Na veliki narodni preprogi izza županovega sedeža je visela slika voditelja slovenskega naroda pokojnega dr. Antona Korošca. Slika je bila ovita s črno in narodno trobarvnično. Luči v dvorani so gorele, zavite pa so bile v črno kopreno. Vsi mestni očetje so bili navzoči. Skoraj grobna tišina je bila v dvorani, pa čeprav se še ni žalna seja začela. Vsak je sedel zamišljen na svojem sedežu, vsi so se zavedali, kako velika nesreča je zadela narod s smrtjo dr. Antona Korošca. V pretresujočo tišino je začel govoriti župan žalni nagovor. Dejal je:

Visoki mestni svet!

Dvakrat je bil mestni svet ljubljanski zbran okrog dr. Antona Korošca v tej dvorani. Čudovito lepa je bila tista evetna sobota 23. marca 1918, ko je složna Ljubljana vodniku naroda dr. Antonu Korošču izpregla konje in ga pripeljala v mestno hišo kot triumfatorja. V slovenskih srcih je tedaj zmaga ideja majske deklaracije in vsa Ljubljana z vsem narodom mu je tedaj složno prisegla zvestobo ter složno korakala dalje za njim v boje in k zmago za svobodo.

Drugič je pa dr. Anton Korošec prišel lani 20. februarja v to dvorano, da sprejme iz naših rok insignije častnega meščanstva ljubljanskega.

Kakor je bil dr. Anton Korošec pri svojem prvem obisku na cvetno soboto 1918 triumfator svojih idej, tako smo ga lani v tej dvorani pozdravljali kot triumfatorja njegovih dejanj.

Leta 1918 je bil program vseh Slovencev majska deklaracija, lani smo pa poudarjali, da je edini program Slovenije — dr. Anton Korošec.

Danes smo se pa zbrali v tej dvorani, da se poklonimo njegovemu velikemu, nesmrtnemu duhu.

Neizmerna je naša žalost, še globlja je naša zvestoba, da bo še naprej naš edini program — dr. Anton Korošec.

Tako razpisno nas je obdaroval z zakladi svoje duše in uma, tako močno nas je privezal s svojo ljubeznijo nase, da njegov duh v naših srcih nikdar ne more umreti, da bo misel nanj vedno vladala in vodila naše dejanje in nehanje.

Kakor je resnično pesnikova beseda: »V delih svojih živel bodeš večno«, tako trdno se zavedamo, da bo duh dr. Antona Korošca v našem in v srcu vsega slovenskega naroda živel večno.

Spominjamo se njegovih tako prirčnih in toplih besedi, ki jih je povedal nam in vsej Ljubljani v tej dvorani, ko je sprejel častno meščanstvo naše bele Ljubljane. Tako je povedal: »Marsikateri vezi me vežejo na Ljubljano. Že 20 let živim na njenem pomeriju in za njenim obzidjem. — Čeravno je moj domitelj v lepem obmejnem Mariboru, vendar že 20 let živim med vami, že 20 let sem de facto ljubljčan in sedaj, ko ste me izvolili za častnega meščana, sedaj se lahko imenujem de iure, sedaj lahko rečem: »Civis labacensis sum!« — Častni meščan Ljubljane sem.

To je zame velik ponos, da se smem tako imenovati. To je moja osebna nota in Vi ste tej noti dali tudi legalno podlago...

Ponosem sem pa tudi zaradi tega, da sem častni meščan bele Ljubljane, ponosem, ker vem, da je Ljubljana odkritosrčno nacionalna, ker vem, da bo Ljubljana, kakršna je bila in kakršna je, tako

Žalna seja ljubljanske JRZ

Bela dvorana hotela »Union« je bila temno zastrita. V ozadiju je bila na črnem blagu pritriena slika pokojnega voditelja Slovencev — dr. Korošca. V narodno tribarvnično je bila zavita njegova slika. Od stropa navzdol pa je visela državna zastava, odeta v črno kopreno. Pred sliko nesmrtnega voditelja je v rdeči posodi gorela večna luč. Dvorana je bila napolnjena, ko je povzel ob grobni tišini besedo ljubljanski župan dr. Jure Adlešič, ki je obenem predsednik mestne organizacije JRZ. Sloje so poslušali njegov govor. V srce segajoče so bile njegove besede, ganjenost ga je obvladala. V sveto tišino so donele njegove besede, oči so se zasolile. Bilo je vsem neizrečeno hudo pri srcu. Takole je govoril župan ljubljanski:

Dragi tovariši!

Leta 1917, v tretjem letu svetovne vojne, je zadela slovenski narod težka nesreča. V najbolj napornem delu za rešitev slovenskega naroda je omahnil njegov voditelj dr. Evangelist Krek. Ko bi ga bil slovenski narod najbolj potreboval v usodni uri bodoče usode, je omahnil. Temno obzorje je zagnjalo slovenski narod v globoki žalosti in negotovosti. Ko smo polagali rajnega Krega v temni grob, je stopil pred njegovo gomilo dr. Anton Korošec in zaklical slovenskemu narodu: »Dvignite glave!«

Dr. Krek je zasanjal v mislih novo jugoslovansko državo, v kateri bi slovenski narod našel svoje najboljšo zavetje. Videl je in sam v duhovni viziji, snoval je in oblikoval je v svoji zamisli. Njegov prijatelj in naslednik dr. Korošec pa jo je dejanski zasnoval, pri ureditvi sodeloval, zanjo se boril in trpel in zanjo tudi zmagoval. Spominjamo se vseh lepih in grenkih postaj tega križevega pota: »Preko majske deklaracije, preko predsedništva narodnega veča v Zagrebu, preko predsedništva kr. vlade kraljevine Jugoslavije, pa tudi še preko Golgote v Vrnički Banji in na Hvaru zopet do najmočnejšega in modrega krmarja naše države v najbolj kritičnih dobah te svetovne vojne.

Dr. Krek in dr. Korošec, oba sta bila državnik, ki sta usmerjala pota svojega naroda za novimi cilji. Ob sta bila dalekovidna vidca, preroka, ki sta videla dogodke naprej, katerih nismo drugi niti slutili, ki sta vedno usmerjala narod po pravi poti. Ko smo drugi dvomili in majali z glavami, sta ona mirno motrila temno bodočnost, ker sta videla pred sabo svetle cilje. Dr. Korošec nam je sam večkrat povedal, da naravnost čuti bodoči razvoj.

Mnogi so ob prvem prevratu sanjali o samostojnosti; ob vsaki krizi, ob vsakem novem

tudi ostala. — Kadar doživi človek kaj velikega, je umevno, da išče besed. Tudi jaz iščem izrazov, da bi lahko pribil sedanji moment in da bi lahko skladno temu dogodku to poudaril.

Zato mi dovolite, da odkrito, iskreno, globoko občuteno in čisto preprosto povem. Sem bladen politik in ne govorim v frazah, ampak preprosto, globoko občuteno: *Ljubim Ljubljano in jo bom ljubil do konca življenja.*

Tako je govoril veliki pokojnik zadnjič v tej dvorani.

Dragi tovariši!

Po teh besedah največjega sinu matere Slovenije, po besedah častnega meščana mesta Ljubljane, ki je delal zgodovino svojemu narodu in našemu mestu, tudi mi ob njegovem slovesu doživljamo nekaj velikega in iščemo izrazov, kako bi pribil sedanji moment in ga skladno temu pretresljivemu dogodku tudi poudarili.

Ali nam ni že sam pravkar povedal, kaj naj storimo in kako naj delamo? Pri isti priliki nam je dal svoj program, ko je dejal:

»Dolžnost vsakega slovenskega javnega delavca je, da Ljubljano ljubi. Ljubljana je kulturno in gospodarsko središče. Vsakemu Slovincu mora biti pred oči to, da dela za Ljubljano. Jaz mislim, da nisem preskromen, če povem, da sem storil, kolikor je bilo v mojih močeh za Ljubljano, in mislim, da bom tudi v bodoče storil, kar bodo dale prilike, da bomo izgradili to kulturno in gospodarsko središče naše domovine. Jaz Vam v tem trenutku to ne samo povem, ampak tudi obljubljam.

Obljubo bom tudi izpolnjeval, kakor sem jo tudi do sedaj zmeraj; trudil se bom, da bo postala resnica.«

In postala je resnica. Dr. Korošec je napravil Ljubljano za naše pravo kulturno in duhovno središče in prava prestolnica slovenskega naroda; on nam je pridobil univerzo, on je spopolnil vse uni-

Maribor žaluje za voditeljem Slovencev

Smrt slovenskega voditelja dr. Antona Korošca je zagnila mariborsko mesto v globoko, tužno žalovanje. Po mrzlih ulicah se izprehajajo ljudje pod plapolajočimi črnimi zastavami, ki vise skoraj z vseh poslopj ter govoriyo samo o tem dogodku, ki je tako pretresel slovenski narod in vso državo. Odpoved vseh zabavnih prireditvev, predstava v gledališču in kinih, tihota, ki vlada v lokalih, v katerih ne igrajo godbe, vse to še poudarja sliko velike narodne žalosti. Mnoge trgovine so v svojih izložbah izvesile sliko velikega pokojnika, obdano s cvetjem in črnim florom. Le redki so tisti hišni posestniki, ki se niso odzvali klicu mestnega župana dr. Juvana ter niso izobesili žalnih zastav. Pri tem pa moramo ogorčeno obsoditi nastop nekih neodgovornih elementov, ki se pokrivajo z nacionalnim in internacionalnim plaščem in ki so večeraj obiskovali nekatere posestnike ter jim grozili zaradi izobesenih črnih zastav. Ves narodni Maribor z ogorčenjem obsoja tako početje in prepričani smo, da si ta peščica

verzitetne zavode, on nam je pridobil Akademijo znanosti in umetnosti, on nam je priboril Glasbeno akademijo in mnogo druge najvišje kulturne ustanove.

Nekoč je na nekem shodu v Ljubljani dejal: »Dve stvari mi ne puste spati: naša univerza in naši ljudje za mejami.« Sleherni dan je mislil na našo univerzo in ni miroval, dokler je ni spopolnil.

Tudi gospodarsko središče je zgradil v Ljubljani, središče vsega združnega gibanja slovenskega naroda. Kakor ni kulturne, tako ni tudi gospodarske ustanove, ki ne bi bila imela v njem svojega vnetega in zvestega zaščitnika.

Pri sprejemu insignij častnega meščanstva je zapustil nam in vsem slovenskim javnim delavcem najlepšo oporoko,

da ljubi Ljubljano in da dela za Ljubljano.

Danes ga ni več med nami. Jokaj, bela Ljubljana, ob zemeljskih ostankih onega, ki si ga tolikokrat sprejela kot triumfatorja Tvoj največji dobrotnik in resnični prijatelj je mrtev!

Jutri pripeljejo njegove pozemske ostanke v Ljubljano, da se moremo posloviti od njih, da mu moremo vsaj z rosno vejico blagoslovljene vode in pobožno mislijo vrniti njegovo ljubezen in delo za nas.

V trenutku najgloblje žalosti in bridkega slovesa položimo tudi mi slovesno obljubo njemu in njegovemu spominu, da izvršimo njegovo v tej dvorani nam izročeno oporoko:

Ljubimo Ljubljano in delajmo za Ljubljano!

Nesmrtni njegov duh pa naj bdi med nami in vodi in usmerja naše delo.

Slava našemu vodniku — častnemu meščanu dr. Korošču!

Slava njegovemu spominu!

Žalostno in potrto so odjeknili glasovi trikratne »Slava«. Potem je g. župan povabil občinske moče k sprejemu posmrtnih ostankov voditelja Slovencev. Še z nekaterimi podrobnostmi glede pogreba jih je seznanil, nato pa se je vsem zahvalil za prisotnost. Resni in molčeči so občinski moče zapuščali dvorano.

ljudi s svojim nepremišljenim nastopom ne bo pridobila novih simpatizerjev.

Napovedana je cela vrsta žalnih prireditev in sej. Tako bo jutri v ponedeljek ob 6 zvečer mestni svet mariborski na svoji žalni seji počastil spomin velikega pokojnika, o katerem bo govoril član mestnega sveta ravnatelj dr. Sušnik. V torek dopoldne ob 10 bo v stolnici slovesna sveta maša zadušnica, katere se bodo udeležili tudi predstavniški oblasti. Mariborčani se tudi v velikem številu pripravljajo, da se udeležijo pogrebnih svečanosti v Ljubljani. Učinkovita in globoka je bila današnja prva žalna slovesnost v Mariboru,

Žalna seja JRZ

Seja se je vršila v dvorani na Aleksandrovi cesti št. 6, v kateri je veliki pokojni voditelj Slovencev tolikokrat govoril svojim mariborskim prijateljem. Danes so prihiteli sem vsi, katere je njegova smrt najbolj globoko zadela. Dvorana je bila nabita, poleg gospoda je sedel preprost delavec, poleg starca mladenič. Bili so zastopani vsi poklici, vse življenjske dobe in tako je to zborovanje podalo lepo sliko strnjene slovenskega naroda, ki je sedaj ves v žalovanju. Pretresljiv je bil pogled zlasti na mnoge svivolase soborce pokojnikove, ki se sedaj gotovo najbolj živo spominjajo tistih lepih, vzvišenih časov, ko je dr. Korošec začel v Mariboru s političnim in narodnim bojem za osvoboditev Slovencev in v katerem so skupaj z njim oba morali bojevati neizprosno borbo, skupaj z njim trpeli preganjanje, se veselili skupnih uspehov ter končno dočakali naše osvoboditve. Prišli so tudi zastopniki krajevnih okoliških organizacij.

Današnja žalna seja je vodil predsednik mestne organizacije JRZ podžupan Franjo Zebot. Ko je stopil na oder, so vsi v dvorani vstali ter stoji v globoki tugi poslušali žalni govor, v katerem je podžupan Zebot kot pokojnikov osebni prijatelj in sodelavec iz prvih let narodnostnih bojev v Mariboru prikazal lik dr. Korošca v vsej njegovi veličini — kot narodnega borca na Štajerskem, kot spretnega politika v dunajskem parlamentu, kot velikega voditelja Slovencev in Jugoslovancev, ki je polagal temelje novi jugoslovanski državi pod grožnjo večal, ki so mu pretile. Potem je nastal njegovo preganjanje, pa zopet njegovo vstajenje, ko je dr. Korošec začel znova graditi to, kar so drugi porušili in požgali, da bi naš mladi vladar leta 1941 prevzel svojo kraljevino Jugoslavijo urejeno kot srečno domovino Slovencev, Hrvatov in Srbov. Dr. Korošec je pripeljal v Beograd brate Hrvate ter je pomagal kot eden glavnih delavcev pri gradnji sporazuma, ki je rešil našo državo notranjega razpada. V novejši dobi pa je bilo njegovo veliko in pomembno delo, da bi ohranil našo državo v miru, da bi prizanesel zlasti naši ožji domovini z grozotami vojne, jo rešil pred požarom in uničenjem, kronano z najlepšim uspehom. Tri velike zasluge nosi dr. Korošec za naš narod. Prva: otel nas je grdega, sramotnega nemškutarskega jarma; druga: dvignil nas je kulturno, organizatorično, da smo lahko stopili na svetovno pozornico; tretja zasluga: ustanovitev narodne države, svobodnega doma treh bratov naše mile Jugoslavije. Kot krona teh dragocenih kamnov v zgodovini dr. Koroševega delovanja pa so njegove ogromne zasluge, njegovo delo za ohranitev miru! Dr. Korošec smo izgubili, ne smemo pa izgubiti njegovih načel, njegovih visokih idealov. Pojdimo po poti, ki nam jo je zažrtal in srečni bomo mi, srečni naš narod, srečna naša domovina. Zaključimo nesmrtnemu našemu velikanu, ljubljnemu voditelju, največjemu sinu slovenskega naroda: »Zvesti Tvoji hočemo ostati, pa naj pride nad nas, kar hoče. Slava dr. Korošču!«

Vsi navzoči so vzkljknili za govornikom trikrat: »Slava!«

Ljudje so se potem razhajali sklonjenih glav in tužnih src.

Knez namestnik Pavle odhaja s pokojnikovega stanovanja, kjer je pokropil truplo

Komemoracija v ljubljanskem semenišču

Pokojni voditelj slovenskega naroda je imel zlato srce tudi za ljubljanske bogoslovce. Sredi dela v Belgradu se jih je često spominjal in jim pošiljal knjige in naročal drage inozemske znanstvene revije. Z izrednimi podporami jim je nešteto krat priskočil na pomoč in se zanimal za njihove težnje. Da se vsaj nekoliko oddolžijo svojem velikemu prijatelju in dobrotniku, je že v soboto imelo Cirilsko društvo ljubljanskih bogoslovcev žalno sejo, v nedeljo pa komemoracijo v spomin velikega pokojnika. Pevski zbor je zapel Hribarjevo: »Človek glej«. Bogoslovca Poldo Tone in Mausser Karel sta v svojih sestavkih v polni meri zajela razpoloženje, ki ga v teh dneh občutijo Slovenci; prvi s simbolično sliko: Se-jaleu, drugi pa v pesmi: Ob smrti našega voditelja. Spominski govor je imel ravnatelj Zadrudne zveze g. Gabrovšek. Predstavil je bogoslovcev podobo velikega pokojnika in pokazal na nekatere izredne lastnosti moža-velikana. Pevski zbor je še zapel Devovo: Vigred se povrne. Vsi navzoči so pokojniku vzkljknili trikrat »Slava!« in z molitvijo zaključili žalno slovesnost.

Komemoracija je bila v semeniški dvorani, ki je bila za to priliko lepo prirejena. V ponedeljek pa so imeli bogoslovci v semeniški kapeli peto črno sv. mašo za dušni pokoj rajnega.

Spominska slovesnost v klubu „Straža“

AK Straža je zvečer ob 7 priredila žalni se-stanek svojega članstva. Prvi je spregovoril starešina dr. Ciril Zebot, ki je v slovesni besedi orisal lik našega pokojnega voditelja. V našem spominu so znova vstala velika dela, ki jih je zmogel edino genij Postavil je primero dveh mož: med škofom Slomskom, ki je ob svojem času s preselitvijo škofije v Maribor, in med dr. Koroščem, ki je l 1918 s svojo odlo-čitvijo za Jugoslavijo rešil slovenski narod. Podal nam je tudi nekaj zanimivih spominov na stike pokojnika z akademiki, ki jih je ljubi-l z vsem svojim dobrim srcem.

Akaemiki Čeh je podal občuteno impresi-jo iz teh težkih ur, ki jih preživljamo.

Končno je spregovoril društveni duhovni vodja g. prof. dr. Ehrlich, ki je v uvodu opisal značilen dogodek iz življenja pokojnika, na kar je v globokih in toplih besedah predložil sliko o pravi veličini pokojnika. Bil je mož, ki je prerasel svoj mali okvir, bil je titan, ki je s svojo izkušeno roko povedel nebogljeni naš narod v novo in svobodno življenje in mu priboril mesto, ki mu gre.

Ob zaključku so akademiki skupno zmolili žalostni del rožnega venca. Upognili so kolena, sklonili glave, iz njihovih prs pa se je dvignila iskrena molitev k Njemu, ki vodi usoco poedincev in narodov.

Ptuj ob smrti dr. Antona Korošca

Bolesto je odjeknila po vsem Ptujcu novica o smrti voditelja slovenskega naroda. Že v prvih dopoldanskih urah so se pokazale na pročeljih hiš črne zastave in v zimskem brezvetrnem dnevu nemo obviselo, kakor da čutiyo, kako težko izgubo naznanjajo vsemu slovenskemu narodu. Beseda ljudem kar ni mogla iz grla, žalostna vest jim je stiskala grudi. Tužna vest je letela dalje in se kot črna ptica dotikala s perotjo družb v razgovoru. Čim je prispelo sporočilo o smrti ministra prosvete in predsednika senata dr. Korošca v gimnazijo, se je profesorski zbor na poziv ravnatelja g. F. Aliča zbral k žalni seji, pri kateri je g. ravnatelj javil profesorskemu kolegiju, da je umrl voditelj našega naroda. Ptujka gimnazija še posebno čuti, kako težka izguba je za dela s smrtjo dr. Korošca, saj se prav v tej gimnaziji začela njegova velika pot, česar se je neodmestljivi pokojnik rad spominjal z izdatnimi podporami revnim dijakom. — Slov. katol. organizacije so se ravno pripravljale, da v nedeljo sprejmejo ministra dr. Miha Krega in da po njem izročijo pozdrave svojemu zaščitniku, pa je tužna vest spremenila njihovo upanje v žalovanje. Ob isti uri so se člani(ce) FO in DK zbrali namesto k sestanku, k žalni seji in izročili nameravani pozdrav ter izrekli zahvalo duhu velikega pokojnika. V lepi prigodniški deklaraciji se je članica DK poklonila spominu voditelja Slovencev, predsednik FO pa je orisal življenjsko pot in delo voditelja slovenskega naroda in soustvarjalca Jugoslavije ter v imenu članstva obljubil zvestobo njegovemu vzoru.

Vsa država časti njegov spomin in Hrvat o dr. A. Korošcu

Nedeljski zagrebški Jutarnji list je prinesel krasen članek o rajnem našem dr. Antonu Korošču. Ta članek tako lepo označuje dr. Korošca in vse njegovo javno delovanje, da bi bilo škoda, ko bi tega članka ne podali tudi Slovincem. Članek, ki ga je naibže spisal hrvatski politični zgodovinar Josip Horvat, se glasi:

S smrtjo dr. Antona Korošca, nespornega vodnika slovenskega naroda, izginja osebnost, ki je polnih 35 let obvladovala politično pozorišče, kjer se je gradila usoda njegovega naroda. To pozorišče ni bilo malenkostno, bilo je važen činilec evropske politike. V dogodkih, ki so se tukaj ustvarjali, je dr. Korošec v usodnih trenutkih igral prevažno, lahko rečemo, kar odločilno vlogo.

V trenutku, ko skrivnost smrti briše do- včerašnja strankarska obležja, prehaja mimo ožilja dnevnega političnega boja, kjer je po naravi same stvari dr. Korošec delil in sprejel udarce, v tem trenutku se jasni njegova osebnost ter je dr. Korošec bil velik človek, na področju politike pa prav gotovo ena izmed največjih prikazni med južnimi Slovani.

Velik slovenski domoljub, velik politik — to sta dve bistveni značilni označbi dr. Antona Korošca, ki je na nje treba vedno misliti, kadar presojamo njegovo življenjsko delavnost. Življenje in delovanje dr. Korošca sta kar pravi šolski vzgled za razlaganje, kaj je domoljubje in kaj politika, dva pojma, ki ju večkrat prav na naših straneh zamenjavajo. Patriotizem je stanje čustva, medtem ko je politika opravilo. Vsekakor pa sta pri idealnem gledanju oba ta dva pojma povezana. Domoljubje je dinamična sila, ki goni politično ustvarjanje, katero pa je spet ne stvar čustva, marveč razuma, znanja, skušeni, spretnosti, kako je treba določeni opravki izvršiti s čim manjšimi izgubami.

V tem političnem delu je bil dr. Korošec brez dvoma mojster, ki mu je težko najti enakega. Dorastel je bil vsakršni situaciji, imel je sposobnost prilagoditi se vsakršnim razmeram, ker je imel tisto redko lastnost, katera označuje politike čistih voda, lastnost, ki jo je težko izraziti, ki pa jo na splošno imenujemo »politični voh«. Ta »politični voh« zbirala in seštevila dejstva, iz skupnosti njihovih sil dela sklepe, istočasno pa gleda tudi v prihodnost, intuitivno sluti dogodke, ki naj pridejo. Dr. Korošec je bil tak imeniten diagnostik — v svojih računih se je le redkokdaj uštel. K tej izbrušeni, lahko rečemo, kmečično čisti jasnosti politika se je pri dr. Korošču pridružila še tista lastnost, ki iz politika dela državnika. Politik je delavec, ki opravlja dnevne opravke, državnik pa zida dogodke v velikih časovnih razdobjih. Politika je krivuljasta steza, državnštvo pa je krepka, določena črta. Delo dr. Korošca je imelo tako črto, določilo mu jo je njegovo domoljubje, iskrena ljubezen do njegovega slovenskega naroda. Zagotoviti, razviti njegove narodne interese, privedi do viška izražanja njegove sile tudi v dnevnem doživljanju in v njegovih končnih težnjah — to bila vsebina dr. Koroščevega življenja.

In to svojo nalogo je sijajno izvršil, v najtežjih, najbolj usodnih razmerah je znal ustvariti, obdržati življenjski prostor Slovincem, ki so brez ozira na svojo številčno moč po političnem talentu dr. Korošca celih 25 let bili odločilni činilec v vsem političnem ustvarjanju. In brez razlike na strankarska obležja so Slovinci v vseh usodnih časih kakor en moč stali za dr. Koroščem. Takrat so bile izbrisane stare etikete liberalcev in klerikalcev, slovenski narod je čutil v dr. Korošču svojega človeka, vsoto vseh svojih pozitivnih lastnosti: treznost presoje, solidnost dela, sposobnost organiziranja ter brezmejno udanost svoji rodni zemlji. Tudi dr. Korošec je poznal dneve preskušeni in tesnobe. V takih časih pa je odhajal domov med svoje rodne planine, kjer je v tesnem stiku z zemljo, z malimi ljudmi ponavljal svoja ravnanja je za dr. Korošca bil zgolj interes slovenskega naroda. Ohraniti ga skupnega, enotnega, zagotoviti mu njegov samobitni razvoj — to je bil cilj njegove politike. Temu svojemu cilju se dr. Korošec niti enkrat niti za las ni zneveril. Kot kmečki sin, kot duhovnik, ki je imel pri- liko praktično spoznavati težnje, potrebe in možnosti svojega naroda, je pred 35 leti stopil v praktično politično življenje kot poslanec v štajerskem deželnem zboru, kmalu nato pa še v dunajski parlament. Politični mojster se kmalu pokaže — znajde se na dunajskem dvornem terenu, v političnem kaleidoskopu državnega zbora kakor tudi na domačih tleh. Takrat je že tak, kakršen je ostal potem do konca svojega življenja, hladnokrvni politični ustvarjalec, ki vleče nase nasprotnikovo sovraštvo in njegove udarce, ki pa zgrinja na sebi vse brezmejno za-

upanje svojih pristašev. Dr. Sušteršič, rajni dr. Krek — sta ustvarila Slovensko ljudsko stranko. Toda dr. Korošec zbrane narodne sile spretno postavlja v politični promet ter najkoristneje nalaga ta politični kapital. Med vojno v habsburški monarhiji mu slovanski narodi stvarno priznajo vodstvo. Ustanovil je Jugoslovanski klub v državnem zboru, je njegov predsednik, sprejema enodušno sodelovanje s politiki hrvatskega sabora. Sad tega sodelovanja je bila znamenita »majniška deklaracija« od 30. majnika leta 1917, kjer je jasno in nedvoumno izražena »zahteva« po združitvi vseh južni Slovanov v samostojno državno telo, ki bi bilo brez vsakega tujege gospodstva in zgrajeno na demokratični podlagi. Majniška deklaracija je bila mrtvaški zvon habsburški monarhiji.

Dr. Korošec je tiste dni postal markanten človek evropske politike. Pri ustvarjanju nove državne organizacije dr. Korošec sprejema mesto predsednika Narodnega Veča, odide v Ženevo, tamkaj dne 9. novembra s Pašičem sklene »ženevske deklaracije«. Ta »ženevska deklaracija« je mrtvorjeno dete. Za politika slabše moči bi neuspeh ženevske deklaracije najbrž bil težak udarec, mogoče celo politična smrt. Toda dr. Korošec je vedno znal premagati tudi ne- uspehe, ki ga niso mogli spraviti s tira, ki je

Kraljev namestnik dr. Perovič, zastopnik Nj. Vel. kralja in Nj. Vis. kneza namestnika, in člani vlade pri pogrebu.

Dr. Anton Korošec in Akademija znanosti in umetnosti

Prefresljiva vest o smrti gospoda ministra dr. Korošca je naravno tudi v krogih akademikov bridko odjeknila. Njegov odhod v večnost je tudi za našo akademijo udarec, ki ga zlahka ne bo prebolela. Saj dolguje tudi ona blagopokojnemu velikemu Slovencu globoko hvaležnost za idealno in materialno podporo, ki jo je dal z veselo jem že pri ustanavljanju in posebno pozneje, ko se je bila začela udeleževati z delom.

Kakor pri vseh stremljenjih našega naroda po čim večji kulturni izpopolnitvi je bil dr. Korošec predvsem tudi naš Akademiji že od trenutka idejne zasnove do njene realizacije neprečelnjiv svetovalec in sodnik. Po končni uresničitvi tega slovenskega ideala je Akademiji s smotrnim posredovanjem in zastavljanjem svoje vplivne osebnosti utrjeval njeno težko priborjeno pozicijo, ki bi je brez njegove pomoči prav gotovo niti danes ne bila dosegla. O vsem tem pričajo spisi našega arhiva.

Ti spisi izpričujejo tudi, da se odlična podpora dr. Korošca ni ustavila pri duševni pomoči: kot prvi njenih maloštevilnih mecenov je oldaril Akademijo sam s izredno veliko denarno vsoto in je kot predsednik senata kraljevine Jugoslavije izposloval, da je tudi ta večkrat prispeval znatne subvencije, brez katerih naša Akademija ne bi bila mogla izvršiti niti polovice knjižnega programa preteklega poslovnega leta. Tako je

po njem hodil. Neuspeh ene taktike ga nikdar zmedel in omajal. Brez omahovanja je takoj ustvaril drugo: v prvi vladi kraljevine Srbov, Hrvatov, Slovencev je dr. Korošec njen podpredsednik.

V 20 letih življenja skupne države južnih Slovanov je bil dr. Korošec magna carta njene politike, bodisi da je bil član vlade bodisi da je bil eden izmed opozicijskih voditeljev. Politična gesla in sistemi imajo zanj le drugovrstno važnost. Poznal pa je važnost resničnosti, Federalizem, avtonomizem, decentralizacijo, centralizem — sprejel jih je, prilagojeval se jim, pri čemer pa je vedno pazil na svoj končni cilj: čim bolj tesno zbrati slovenske sile. Vsako geslo, vsako sredstvo za dviganje interesov Slovincem. Za spretnega političnega taktika dr. Korošca nikoli ni bilo mrtvih situacij. Njegovi politični nasprotniki so njegove taktične poteze večkrat razglašali za nedoslednost. V resnici pa se je za temi spremembami skrivala železna doslednost: zagotoviti življenjske interese Slovincem v skupnosti s Hrvali in Srbi, da le v tej skupnosti leži varen obstanek njegovega naroda.

S smrtjo dr. Korošca je slovenski narod izgubil enega izmed svojih največjih sinov in vodnikov. Izguba, ki je prav gotovo nenadomestljiva v današnjih časih. Pred mrtvaškim odrom tega nenavadnega političnega uma se bodo s pieteteto sešli prav tako njegovi politični pristaži kakor nasprotniki, oboji pretreseni po tisti tragičnosti, ki vedno nastaja takrat, kadar zmanjka kakšne ustvarjalne veličine.

tične smeji često menjajo, biti predsednik skupne zadrudne zveze za vso državo, dvajset let in to tam, kjer so vse slovenske, hrvatske in srbske zveze včlanjene, jasno priča o velikem ugledu, velikemu taktu in velikem spoštovanju, ki ga je užival dr. Korošec.

Članek se končuje s temi besedami: »Previdnost zbira narodne voditelje. Često je neusmiljena do njih, tako da so morali mnogi veliki in poštovni ljudje na koncu svojega življenja doživeti velika razočaranja in izpiti grenko časo. Malo je takih, ki jim je do deljena sreča videti uspehe svojega dela in da do poslednjega trenutka v delu umro najlažje smrti. Dr. Korošcu je Previdnost podelila največjo milost. Pred nekaj dnevi je z največjim navdušenjem predsedoval seji Glavne zadrudne zveze in govoril o velikih nalogah zadrudništva. Pred nekaj dnevi je opogumil one, ki jih je borba oslabilila in on, med vsemi najstarejši, je bil po veri, navdušenju in duhu najmlajši... Majniški srbski zadrudniki kmečkega zadrudništva žalujemo za dr. Koroščem, velikim zaslužnim človekom ne samo za državo in za svojo ožjo domovino, temveč tudi kot za velikim borcem in branilcem našega srbskega zemljoradniškega zadrudništva.«

Fran Radešek:

Spomin na velikega državnika dr. Korošca

Prvo moje srečanje z njim je bilo, ko sem se v prvih dneh meseca januarja 1919 vrnil iz Soluna v Belgrad. Prinesel sem mu pismo slovenskih vojnih prostovoljcev iz Soluna, v katerem mu izrekajo svoje priznanje, zahvalo in vdanost. Sprejel me je v skromni vili na Miloša Velikoz ulici, kjer je delil svoje tesne prostore podpredsednika vlade s tedanjim ministrom za konstituanto g. dr. Kramerjem.

Prisrčno me je pozdravil in se živo zanimal za življenje in delovanje slovenskih vojnih prostovoljcev. Poslej so bili najini stiki v Belgradu vse bolj pogostni, zlasti ko sem po odhodu g. Alojzija Vrtočca prevzel dopisništvo »Slovenec« v Belgradu.

V svojstvu dopisnika sem se udeleževal mnogih sej Jugoslovanskega kluba v Narodnem predstavnštvu pod predsedništvom g. dr. Korošca. V klubu je vzdrževal vzorno disciplino in točnost, ki se ji sam nikoli ni odrekal, je zahteval tudi od poslancev svojega kluba. Izgovorov ni poznal, rad pa je dovolil odsotnost, če ni bila prepogostna in ne v škodo tekočega parlamentarnega dela.

Ob napovedanem času sem se vsak dan zglasil pri njem za navodila in novice. Pozanimal se je, kakšne novice sem sam nabral, da mi jih je potrdil ali spopolnil. Nikoli ni bil suhoparen, tudi je mnogokrat kratko kramljanje sklenil s primernim dvotipom. Ker sva te najine poklicne pogovore imela po največkrat v gostilni pri »Balem orlu« na Kneza Mihajla ulici, kjer so se navadno zbirali radikali, sem se tuhtam kaj dlje zadržal. Včasih je bil tu tudi kak slovenski politik, zlasti sedanji univ. prof. g. dr. Niko Županič.

Uradniki presbiroja smo večkrat skušali pridobiti svojega resornega ministra za zboljšanje svojega materialnega stanja. Ko je bil Vesnić predsednik vlade in minister zunanjih zadev, je našo prošnjo gladko odklonil. Nekoč se je odpravil v inozemstvo, in v tem času ga je zastopal rajni g. dr. Korošec. O njem je žel glas, da je izredno naklonjen uradništvu, če je količkaj možnosti. Uradništvo presbiroja se je torej prbralo na posvet in odposlalo deputacijo h g. dr. Korošču. V to deputacijo so vstaknili tudi mene. Sprejel nas je v predsedništvu vlade in pomorno poslušal nagovor najstarejšega med nami. Ko je končal, se je g. dr. Korošec prijazno nasmehnil in dejal približno takole: »No, vidi se, da je res potrebno, da se vaše materialno stanje izboljša. To potrjujejo tudi vaše brade in čevlji. Kar bo možno, bom storil in priporočil predsedniku vlade vašo željo.« Prijazno in smeje se nas je odlovil. Ko so se vrata za nami zaprla, smo se spogledali. Dva sva nosila brade, ki pa tistega dne niti urejeni nista bili, tretji pa je bil celo neobrit. Naš govornik je imel na nogah težke čoklje, noben od nas pa ni niti prahu obrisal s čevljev, preden smo vstopili v avdijsko sobo. Salaminsko smo jo polomili. Naglica nikoli ni prida. Čez leta pozneje je bil dr. Korošec v Novem mestu. V posebni sobi gostilne pri Košaku se je zbrala manjša družba. Takrat sem g. dr. Korošcu omenil tudi to ponesrečeno deputacijo. Sladko se je nasmejal, zlasti še, ko sem v opravičilo omenil, da so kar na hitro stlačili v to deputacijo tudi mene samo zato, ker sem odločen Slovenec.

Marsikaj se je g. dr. Korošču zamerjalo — po krivici. Morda bo kdaj pozneje šele možno odkrito opisati vse tiste velike težkoče in ovire, s katerimi se je moral boriti g. dr. Korošec. Zlasti so proti njemu hujskali ljubljanski liberalci. Brošura »Koroščevo dokumente« je bila med drugimi mahinacijami še najnedolžnejša stvar. Nekoč sem dobil uradno na prevod spomenico, ki je niti prebral nisem do kraja, ker se mi je gabilo, s kakimi sredstvi so se borili proti njemu ljudje, ki mu niti do gležnjev niso segali. Vrgel sem papirlet v miznico in nanj — pozabil.

Ce sem srečal v Belgradu g. dr. Korošca zvečer na ulici, sem ga navadno videl z visoko zavihanim ovratnikom. To je bila previdnost, da se izogne prigodi, ki se je l. 1920. pripetila sedanemu senatorju g. Smodeju. To je treba omeniti, da se pravilno razume, koliko dela in truda, skrbnega preudarjanja in taktičnega preučavanja je bilo treba, da je g. dr. Korošec mogel slovenski stvari izvojevati vpoštovanje in spoštovanje. Vse to pa je mogel doseči edino s tem, da je sebi ustvaril zasluženi ugled in trdno stališče v odličnih belgrajskih skih krogih.

Zaradi intervjuja, ki sem ga imel s srbskim zemljoradniškim voditeljem Mihajlom Avramovičem in ga objavil v »Slovenec« in »Domoljub« v Ljubljani, je bil hudo zadet tedanji minister g. Ivan Pucelj. Le-ta je od Pašiča zahteval takojšen moč odpušč iz drž. službe. Posvetloval sem se o tem z g. dr. Koroščem in mu omenil, da bi bilo po mojem mnenju najbolje, če ustanovim svoj tednim v Novem mestu. G. dr. Korošec je kar pritrdil moji zamisli in mi obljubil vs svojo pomoč in podporo. Tako je prišlo do ustanovitve tednika »Sedanost« v Novem mestu. Četudi se list ni mogel vzdržati več kakor eno leto, zlasti

Med sv. mašo senatorja Smodeja v senatni dvorani. Ob krsti stražijo slovenski fantje.

obžaluje nenadomestljivo izgubo

z učinkovito podporo rajnega velikega nadškofa g. dr. A. B. Jegliča, je vendar opravičil svoj namen in pomen. Vprav po tem listu sem našel pri g. dr. Korošcu priznanje in razumevanje.

Nekoč, l. 1922, smo na stanovanju sedanjega rektorja bogoslovja g. dr. J. Hohnjeca v Mariboru posedeli v razgovoru. Bili so g. dr. Korošec, g. dr. Hohnjec, rajni mons. dr. Jerovšek, uradnik Januš Golec in moja malota, G. dr. Korošec je stanoval v deškem semenišču, v bližini pa je bilo tudi moje stanovanje. Zato sem spremil g. dr. Korošca do vrat deškega semenišča. Da bi dokončala najin pogovor, me je g. dr. Korošec povabil k sebi. Moji uvodniki v mariborski »Stražec« so mu ugajali. Zato me je bodril, da v tem smislu nadaljujem. Pri tem mi je odprl vpregled v njegovo zamisel, kako vključiti v jugoslovansko državno misel slovensko narodno samobitnost, ne da bi se z avtonomijo odrekli svojemu vplivu na osrednjo vlado, in ne da bi le-ta zavirala razvoj naše narodne bitnosti.

Ko je govoril, sva sedela za mizo ob kozarčku likerija. Nato je vstal in me povabil v sosedno sobo, kjer je na gomili ležalo na tisoče knjig, po večini državnopravne teoretične in praktične vsebine. Zatrtil mi je, da je vse te knjige bolj ali manj prebral in preučil. Dodal je, da ima lepo številno knjig še tudi v Marijanišču v Ljubljani, dalje v Belgradu, Zagrebu in Sarajevu. Obžaloval je, da ne utegne urediti knjižnico, drugim rokam pa tega dela tudi ne mara prepustiti. In ko sem ga vprašal, kaj namerava s temi knjigami, je odgovoril: »Vse te knjige sem namenil, da jih po moji smrti dobijo katoliški akademiki.«

Ko sem se poslovil od g. dr. Korošca, n stopil na ulico je v zvoniku mariborske stolnice

bila četrti ura zjutraj. Ta razgovor me je obogatil bolj kakor pa me more ponizati oboli pogled kakega nadutega demarševnika.

S ponosom se spominjam na tiste trenutke, ko mi je veliki državnik in soltorec Jugoslavije razkrival svoje globoke misli za dobro in srečo sralsjevine Jugoslavije in našega slovenskega naroda.

Nedolgo potem me je g. dr. Korošec brzojavno poklical k sebi v Novenegrade. Odpeljal sem se takoj s prvim vlakom iz Maribora in se oglašil v župnišču, kjer sem ga zatekel v živahnem razgovoru v večji družbi gospodov. Ko me je zagledal, me je takoj povabil na vrt v vrtu lopo, kjer mi je dal navodila za nekaj uvodnikov. Pri tej priložnosti mi je tudi izrazil svojo željo, naj bi »Stražec« sploh sam urejeval, češ, ker najbolj pravilno zajamem jugoslovansko misel, kakor jo gleda g. dr. Korošec. No, prišlo je pa drugače in tudi »Stražec« je prenehala izhajati.

Poslej ni bilo več pravega povoda in priložnosti za daljše razgovore z voditeljem.

Morda mi bo ob priliki dano, da skušam dojeti njegovo jugoslovansko misel na papirju vsaj kot dopolnitev njegove znamenite osebnosti in ustvarjajoče državniške moči, o čemer bodo bolj poklicani in bolj sposobni od mene pisali in razpravljali, kakor veliki pokojnik v polni meri tudi zasluži.

V svojem skromnem delu kot časnikar se bom poslej še vsebolj opiral na knjigo, ki mi jo je rajni g. dr. Korošec dal v spomin o težnjah Velike Britanije za decentralizacijo njenega imperija. V tej knjigi so prelepe državniške zamisli, ki miselnosti g. dr. Korošca niso bile tuje, za nas in našo demovino pa vredne upoštevanja.

Hiša v Belgradu, kjer je stanoval dr. Korošec. Prvo okno z leve je okno sobe, v kateri je dr. Korošec izdihnil svojo veliko dušo. Zagrebški »Jutarnji list« je to sobo takole opisal: »Soba je skromna, skoraj bi se moglo reči preveč skromna. To je mala soba 2 in pol metra široka in 3 metre dolga. V sobi je navadna postelja, nad posteljo Mati božja, izdelana v gobelinu, in nočna omarica. Drugača pohištva ni bilo.«

Listi o smrti slovenskega voditelja

Vreme

»Kadar omenimo ime dr. Korošca, ne mislimo nanj kot na politika in državnika, ki je sodeloval v vseh važnih političnih, državnih in državnopravnih vprašanjih naše države kot mnogi drugi zaslužni državniki, temveč kot na človeka, ki je v širokih črtah sam ustvarjal zgodovino Jugoslavije in ki je že davno pred njenim nastankom to državo ne samo idejno zamislil kot zedinjeno državo Srbov, Hrvatov in Slovencev, temveč je med svojim narodom to idejo zakoreninil in potem s praktičnim delom ostvaril.«

Splitska »Nova doba«

V. Brajević je napisal za splitsko »Novo doba« krasen članek o dr. Korošcu. Iz njega posnemamo za sedaj oni del, v katerem govori o razmerju dr. Korošca do Hrvatov: »Dr. Korošec se je jezil na prejšnje ministre iz Hrvatske, ker nimajo poguma pred ministrskim svetom odkriti braniti hrvatske interese. »Jaz bolj branim hrvatske interese kakor oni.« nam je dejal ob neki priliki.

Dr. Korošec med Hrvatih v resnici ni bil popularen. Mnogokrat so ga smatrali za nasprotnika hrvatskih koristi in so bili zlasti nekaj časa ostro razpoloženi proti njemu. Danes, ko je mrtve, smatramo za dolžnost, da objavimo nekaj momentov, ki so dokaz, da to stališče Hrvatov do dr. Korošca ni bilo vedno upravičeno, zlasti v kolikor se tiče njegove osebnosti same in ne političnega položaja.

Ko je bil leta 1933, dr. Korošec interniran na Hvaru, je poslal podpisane k dr. Trumbiću v Zagreb s tem-le sporočilom:

»Pripravljen sem, da me vodijo Hrvati, da me vodi dr. Trumbić, toda naj me vodi. Pripravljen sem pričakovati, da bi rešitev političnega položaja prišla od zunaj, toda naj se mi pove kako. Jaz se s Hvara ne morem ganiti. Zato naj dr. Trumbić pride na Hvar, seveda ne zato, da bi me spraševal po mojem zdravju. Mene bodo na to prav gotovo odpravili s Hvara v kako slabše internirsko gnezdo. Vendar sem na to pripravljen.«

Dr. Trumbić je to sporočilo z zadovoljstvom sprejel, vedela pa sta zanj takrat tudi g. Večeslav Vilder in g. dr. Ljubo Karaman. Mogoče stalno nezaupanje do dr. Korošca, morda je razvoj političnih dogodkov povzročil, da dr. Trumbić ni prišel na Hvar, dr. Korošec pa je bilo to žal in je poudaril, da je bil njegov namen sodelovati s Hrvatih.

To je bilo za časa njegove internacije, pa tudi pozneje. Ob tej žalostni priliki bomo izdali neko politično tajno in to je, da je bil prav dr. Korošec tisti, ki je storil prvi korak za narodni sporazum.

Ko je bil dr. Korošec notranji minister v Stojadinovičevi vladi, je ravno po posredovanju podpisanega prišlo leta 1936. do sestanka med voditeljem slovenskega naroda dr. Korošcem in voditeljem hrvatskega naroda dr. Mačkcom. Ta sestanek je ostal v največji tajnosti vse do danes, ko smatramo, da nas ne veže več diskretnost in da se, da je dr. Korošec iz tedanjega osvobodilnega mesta iskal neposredni stik s Hrvatih.

Medtem je prišlo do sestanka med dr. Stojadinovičem in dr. Mačkcom pri Brežicah. Po indiscretnosti dr. Stojadinovičeve okolice je prišel ta sestanek v javnost in ravno dr. Stojadinovič je pokvaril položaj, tako da so bili nadaljni stiki prekinjeni.

Leta 1937. po obisku podpisanega pri dr. Mačku v Kupincu je dr. Korošec, ki mu je bilo sporočeno, na kaki podlagi si zamišlja dr. Maček narodni sporazum, sprejel že takrat to osnovo kot realno in je dal na pristojno mesto. Na tej osnovi je bil potem približno sklenjen narodni sporazum meseca avgusta leta 1939.

Zaradi tega je dolžnost nas Hrvatov, pa naj smo bili še tako ostro razpoloženi do politične linije dr. Korošca, da v trenutku njegove nenadne smrti, ko otope mnoga žela, priznamo, da moramo to sodbo nekoliko popraviti.

In kakor da je dobro usoda hotela, je izvršil dr. Korošec svoje poslednje javno delo ravno v srečo Hrvatske, ko je pred kratkim obiskal Zagreb, dr. Mačka in druge hrvatske prvake in ko je poromal na hrvatsko božjo pot k Mariji Bistriški.

Slovenskemu narodu moramo izraziti toplo sožalje pri teh veliki izgubi zlasti v tem času, ko so vsakemu narodu potrebni ljudje močnega razuma in močne volje.

Slava dr. Antonu Korošcu!

Opomba uredništva: Na članek V. Brajeviča posebej opozarjamo, ker ima zgodovinsko vrednost.

Novosadski »Dan«

Lep članek v spomin dr. Korošca je napisal dr. B. M. v novosadski list »Dan«. Med drugim pravi: Za časa avstroogrške monarhije je dr. Korošec v svojem delu pokazal vse sposobnosti in lastnosti premissljenega in odločnega revolucionarnega politika, v lastni državi pa vse pozitivne vrednosti najkonstruktivnejšega javnega delavca naše dobe. In ravno v tej njegovi neizbrni konstruktivnosti je največja in najizrazitejša njegova zasluga in njegov dragoceni doprinos k zgradbi in napredku kraljevine Jugoslavije.

Cudoviti so njegovi govori pred velikimi množicami navdušenih pristavev o ljubezni Slovencev do kralja in dinastije. Zlate so njegove besede o zaslugah naše narodne vojske za osvoboditev in zedinjenje vseh Jugoslovancev, a dragocene so one — naj mi bo dovoljen nekoliko nenavaden, toda pravi izraz — himne o lepota in vrednota naše zemlje in moči našega celokupnega naroda.

Kot zasebnik je bil čudovit ne samo zaradi svojega poštenja, temveč tudi zaradi svoje skromnosti in dobrote, saj je vse svoje dohodke delil med siromake, ki so bili tudi druge vere in narodnosti, pa jim je storil toliko dobrega, ne da bi se to videlo ali slišalo. Nikdar ni bil visok in v človeku je spoštoval to, kar ga naredi človeka. Zato so ga radi imeli delavci in kmetje, pa tudi razumniki in gospodarski krogi. V vseh delih naše domovine je imel neskončno vrsto spoštovalcev in prijateljev, povsod so ga radi sprejemali in radi videli, zlasti ker je bil tudi proti sebi pravičen sodnik in je v razgovorih s prijatelji večkrat dejal, da ve, da ima tudi svoje slabosti, katere je drugim rad od srea odpustal.

Tople članke o dr. Korošcu so prinesli tudi drugi listi, tako ljubljansko »Jutro« in »Slovenski narod«, mariborski »Večernik«, »Politika«, »Novosti«, »Jutarnji list«, »Zemljak«, »Zagrebački list«, seveda tudi »Samouprava« in »Hrvatski dnevnik«, ki smo jih že deloma objavili v nedeljski številki, potem »Jugoslavenski list«, »Hrvatski list«, razni pri nas izhajajoči nemški listi in drugi. Vsi izražajo veliko žalost in zelo spošljivo govore o nenadni smrti voditelja slovenskega naroda.

Italijanski listi ob smrti dr. Korošca

Rim, 15. decembra. m. Italijanski listi so danes prinesli vest o nenadni smrti dr. A. Korošca. Listi objavljajo njegov življenjski ter poudarjajo njegovo dogodkov polno politično življenje ter pokojnikove velike zasluge za zedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev. »Giornale d'Italia« piše, da je z njim umrla zadnja velika politična osebnost, ki je ustvarjala današnjo Jugoslavijo in pravi, da je bil pokojni dr. Korošec od l. 1918, t. j. od nastanka Jugoslavije, pa do svoje smrti eden največjih stebrov jugoslovanske politike. List poudarja, da je bil dr. Korošec odločen pristaša miru in da je zato zagovarjal politiko zblizanja Jugoslavije s svojimi sosedci.

Hud udarec za naše združništvo

Ze v začetku svoje politične kariere je dr. Korošec uvidel, kako velikega pomena je naše združništvo za gospodarsko osamosvojitve našega naroda. Kajti ob prelomu stoletja smo lahko videli, kako se je naše politično delo zatikalo vedno ob največjo oviro, gospodarsko odvisnost našega naroda od tujega kapitala. Res smo sicer na združnem polju in sploh v gospodarski osamosvojitvi našega naroda storili že veliko, toda bilo je še mnogo premalo in predvsem nismo zajeli malega človeka, ki je bil vedno naš steber, naše vse, kar smo dejansko imeli svojega: našega kmeta in obrtnika ter delavca. Ko se je začela plodonosna pot dr. Jan. Ev. Kreka na kranjski strani, je manj opazno že zajela prve brazde delavnosti drugega našega političnega velikana na štajerski plati, dr. Korošca.

Pravilno je razumel veliko gospodarsko in socialno zamisel vloge združništva pri nas in se je vrgel z vso silo na ono podrobno delo, ki je odklovalo naše predvojno politično, gospodarsko in socialno gibanje in ki mu je tudi v največji meri pripomoglo do uspeha. Malo delo v majhnih organizacijah je zahtevalo prav toliko napora in žrtve kot delo v velikih organizacijah, prinašalo pa ni nič: niti materialno niti moralno. Z malim delom se ni dalo priti naprej do bogastva in slave, bilo pa je to delo potrebno bolj kot katero koli drugo delo. že leta 1903. vidimo dr. Korošca pri delu v prvih vrstah: prišel je v odbor Zdrudne zveze v Ljubljani kot zastopnik štajerskih zadrug. Količko dela je izvršil v tej funkciji, bo povedala šele zgodovina našega združništva. Leta 1908. ustanovljena Spodnještajerska ljudska posojilnica, ki je postala eden naših najmočnejših denarnih zavodov, je imela v dr. Korošcu zvestega in delavnega člana odbora od začetka pa do zadnjega in vedno ga najdemo v zapisnikih kot delavnega člana odbora, v kolikor so mu pač dopuščali drugi, tudi važni posli.

Največje priznanje delu dr. Korošca na združnem polju pa je bilo izkazano z njegovo izvolitvijo za predsednika Zdrudne zveze v Ljubljani, 27. decembra 1917, po smrti blagopokojnega dr. Jan. Ev. Kreka. Vodil je Zdrudno zvezo v zapletenih vojnih časih, v nevarnih prvih povojnih inflacijskih letih, privedel jo je na varna tla v dobi povojnega vzgona našega gospodarstva in ji pomagal v najtežjih časih, da premosti trenutne težave. Ko je kot ostali naši denarni zavodi leta 1934. zašla Zdrudna zveza v težave, je bila njegova glavna misel spet osposobiti Zdrudno zvezo za nadaljevanje njenega plodonosnega dela v korist našega malega človeka. Sele po daljših prizadevanjih, ko so se tudi politične razmere obrnile na bolje, je uspelo spraviti naše združništvo na noge in mu omogočiti nadaljnje delo. Zdrudna zveza je vedno vedela ceniti delo dr. Korošca in z njo naš mali človek, ki mu je združništvo toliko pomagalo v boju proti tujemu velekapitalu in proti tegobam raznih povojnih let.

Leta 1919. je bila ustanovljena kot osrednja naša združna organizacija Glavna združna zve-

za v Belgradu. Slovenskemu združništvo je pripadla častna naloga, kajti predsednik ljubljanske Zdrudne zveze je bil izvoljen za predsednika Glavne združne zveze. Kdor pozna naše povojne razmere v združništvo in v politiki, ve, kaj to pomeni biti nad 21 let, za časa tolikih peripetij, na čelu osrednje združne organizacije v državi. Boji v združništvo v naši državi so se bolj podkrepili položaj dr. Korošca na čelu Glavne združne zveze. Njegova avtoriteta in objektivnost sta mu dali tudi pred političnimi nasprotniki moč, ki je ni nikdar izbrabljal ter vedno samo gledal na korist vsega združništva v državi. Ni pa seveda zapadel v drugo skrajnost, da bi hotel dati združništvo tako vlogo, ki bi bila zanj preveč in bi ga lahko zapeljala na stranpota, kar bi bilo v škodo združni misli v vsej državi. Kot predsednik Glavne združne zveze je postal tudi honorarni predavatelj za združništvo na kmetijski fakulteti belgrajskega vseučilišča.

V našem združništvo je pomenil dr. Korošec trdno smer v jezi viharjev, ki so prihajali nadenj. Pomenil je tudi njegovo moč, ker je visoko držal vedno in povsod zastavo združnih načel. Njegovo delo je bilo sicer večkrat prekinjeno, toda vedno in vedno je z veseljem prihajal na občne zbor Zdrudne zveze v Ljubljani, kjer ga je veselil vsak napredek. Niso pa seveda združniki pričakovali od njega samo združnih misli in napovedi. Veselili so se, da je prišel med nje, da jim je dal pobudo za nadaljnje delo. Tako je na zadnjem občnem zboru Zdrudne zveze v Ljubljani izkazal priznanje starejšim združnim delavcem, zlasti pa umrlemu revizorju Pušenjaku, tola istočasno je klical na dan in delo nove, mlade moči, kot da bi vedel, da je to njegov zadnji občni zbor. Kako očetoško je znal poučiti zadrugarje o »visoki politiki«: z lepo primerjavo o šolarju in rokah ter šolski klopi je povedal toliko, kot nobene druge visoko zveneče izjave o zunanji politiki.

Slovensko in jugoslovansko združništvo je težko prizadeto. Leta in leta je lahko z zaupanjem gledalo v vodstvo g. dr. Antona Korošca. Vedelo je, da mu je zanesljiv krmar tudi v najtežjih časih in da zlasti ni izgubil zaupanja v boljšo bodočnost, katere ne zasluži samo naše združništvo, ampak tudi ves naš narod. Vedel je, da bodo s trdnim združništvom postavljeni tudi trdni temelji za gospodarsko bodočnost našega naroda, in to je bila tudi njegova najsrčnejša želja. P.

Sožalje tu ih poslanikov

Belgrad, 15. decembra. m. Nemški poslanik na našem dvoru von Heeren je včeraj obiskal našega zunanjega ministra dr. Cincarja Markovića ter mu je izrazil sožalje nemške vlade, kakor tudi svoje osebno sožalje o priliki smrti velikega jugoslovanskega državnika dr. A. Korošca. Zunanjega ministra dr. Cincarja Markovića sta obiskala tudi ameriški in belgijski poslanik na našem dvoru, ter mu izrekla sožalje.

Trbovlje spominu dr. Korošca

V nedeljo dopoldne ob 8. je bila žalna seja vseh organizacij, kjer so se odborniki spominjali vrlin in dobrot rajnega predsednika in očeta slovenskega naroda. Popoldne pa je bila ob štirih žalna slovesnost v veliki dvorani Društvenega doma. Oder je bil primerno urejen, ozadje je tvoril v velikih obrisih zemljevid Jugoslavije, na njem je bila slika t dr. Korošca s slov. trobojnico in žalnim trakom, ob straneh zelenje. Občinstvo je na kratko vabilo napolnilo veliko dvorano. Spored se je začel z Chopinovo žalno koračnico, ki sta jo izvajala konservatorist g. Krule Stane na violino in g. Uršič na klavirju. Po uvodni besedi predsednika Prosv. društva, g. Benka Miloša, sta sta še izvajala Lisinskega »Jugo«. Nato je orisal javno življenje in delovanje dr. Korošca g. kat. Zmave, o človeku in značaju velikega pokojnika pa je govoril g. svet. Ratej, ki je dodal še več osebnih spominov, ki jih je doživel z t dr. Korošcem. Vmes je recital g. Sič Zupančičevo »Manom«, moški zbor pa je zapel »Poljana tožic«. G. Sajbic je recital odo na dr. Korošca, nakar je še mešani zbor zapel »Jaz sem vstajenec«. Zborovalec so se nato tiho razšli. S prav lepo udeležbo, z res dobro izbranim in izvajanim sporedom so se Trboveljani častno oddolžili spominu največjega Slovenca, dr. A. Korošca.

Slovenski fantje — nosilci odlikovanj na belgrajski postaji.

Navodila in zbirališča za pogreb

Vrstni red pogrebnega spreveda

1. Križ.
2. Vojaška godba.
3. Poveljnik pogreba in odred vojske.
4. Gasilci v krojih.
5. Železničarska godba «Sloge».
6. Zveza fantovskih odsekov in dekliski krožki v krojih.
7. Sokol.
8. Akademiki in združeni pevski zbori.
9. Nosilci vencev.
10. Nosilci odlikovanj.
11. Duhovščina.
12. Lafeta s krsto.
13. Sorodniki.
14. Zastopnik Nj. Vel. kralja.
15. Vlada in ban.
16. Diplomatski in konzularni zbor.
17. Bivši ministri, senat in bivši poslanci.
18. Generaliteta.
19. Državni odbor za pogreb.
20. Glavni odbor JRZ.
21. Predstavniki političnih strank.
22. Zupan ljubljanski z mestnim svetom.
23. Župani avtonomnih mest.
24. Bivši bani, predsednik Vrhovnega sodišča, predsednik Apelacijskega sodišča, predsednik Akademije znanosti, rektor univerze, pomočnik bana.
25. Duhovščina v črni obleki in redovniki.
26. Duhovščina in zastopstva drugih veroizpovedi.
27. Državno in samoupravno uradništvo.
28. Castniški zbor.
29. Predsedniki mestnih občin, člani banskega sveta in župani.
30. Stanovske zbornice.
31. Predstavniki Glavne zadrzne zveze.
32. Načelstvo zadrzne zveze v Ljubljani in predstavniki drugih zadrznih zvez.
33. Deputacije kulturnih, humanitarnih, gospodar. in stanovskih združenj in organizacij.
34. Akademsko starešinstvo.
35. Prosvetna zveza.
36. Rudarji v krojih.
37. Kmečka zveza.
38. Zveza slovenskih obrtnikov.
39. Nameščenske in delavske organizacije.
40. Sktavti.
41. Novinarji.
42. Združenje gledaliških igralcev.
43. Učitelstvo.
44. Železničari.
45. Poštari.
46. Članstvo JRZ.
47. Redovnice.
48. Topništvo in konjenica.

Ta vrstni red bo nebstveno spremenjen le, če bi se prijavile še katere močnejše skupine. Tvrška Josip Stira, kovnica znakov, Ljubljana-Dravje, je izdala ličen spominski znak blagopokojnega dr. Antona Korošca. Znak dobite pri Prosvetni zvezi, v trafikah in pri dobavitelju po ceni 3 din. Pokličite telefon 20-01.

Zbirališča

Odred vojske z godbo se postavi četrt ure pred pričetkom žalne službe božje na pločniku nasproti stolnice.

Gasilci v krojih se zbirajo na Krekovem trgu pred Mestnim domom.

Železničarska godba «Sloge» se postavi na čelo skupine članov ZFO v krojih na Resljevi cesti. Vse ostale godbe imajo zbirališče pred magistrnim poslopjem ter jih bodo v spreved uvrstili reditelji.

Uniformirano članstvo Zveze fantovskih odsekov ter dekliskih krožkov se zbira na Resljevi cesti.

Sokol ima zbirališče na pločniku ob izlivu Študentovske ulice na Vodnikov trg (pred trgovino Malnar).

Akademiki naj se zberejo na dvorišču škofijske palače.

Združeni pevski zbori za stolnico.

Nosilci vencev morajo biti pravočasno pred semeniščem, da bodo prevzeli vence. Z venci počakajo pred semeniščem, dokler jih reditelji ne povabijo k uvrstitvi v spreved.

Duhovščina v črni obleki in redovniki naj se zberejo na hodniku I. nadstropja škofijske palače.

Državno in samoupravno uradništvo se zbira pred Vodnikovim spomenikom.

Castniški zbor zavzame prostor na pločniku desno od vojaške godbe.

Predsedniki mestnih občin, člani banskega sveta in župani se postavijo na Krekovem trgu pred Mahrovo hišo.

Predstavniki stanovskih zbornic se zbirajo v Kopitarjevi ulici pred trgovino Motoh.

Predstavniki Glavne zadrzne zveze se za uvrstitve v žalni spreved postavijo na pločnik pred Jugoslovansko knjigarno.

Načelstvo Zadrzne zveze v Ljubljani in predstavniki drugih zadrznih zvez se zbirajo na Vodnikovem trgu ob Jugoslovanski knjigarni.

Deputacije kulturnih, humanitarnih, gospodar. in stanovskih združenj in organizacij imajo zbirališče na Vodnikovem trgu ob Jugoslovanski knjigarni in semenišču takoj za predstavniki zadrznih zvez. — Vsaka deputacija sme šteti največ 4 osebe.

Akademsko starešinstvo se zbira na Vodnikovem trgu ob Mahrovi hiši.

Prosvetna zveza ter prosvetna društva se zbirajo na Vodnikovem trgu ob Mahrovi hiši, takoj za akademskim starešinstvom.

Rudarji v krojih se zbirajo na Vodnikovem trgu tik ob zastopnikih zadrznih zvez.

Kmečka zveza ima zbirališče na Vodnikovem trgu za Vodnikovim spomenikom.

Zveza slovenskih obrtnikov se zbira na Vodnikovem trgu med Kmečko zvezo in Prosvetno zvezo.

Nameščenske in delavske organizacije se postavijo na Poljanski nasip s čelom ob Jugoslovanski tiskarni.

Skavti stojijo pred trgov. Schmitt Pred škofijo.

Združenje novinarjev se zbira pred Jugoslovansko tiskarno v Kopitarjevi ulici.

Združenje gledaliških igralcev ima zbirališče na Poljanski cesti pred poslopjem finančnega ravnateljstva.

Učitelstvo ima zbirališče na Poljanski cesti desno od Združenja gledaliških igralcev. Tam se zbira tudi Slovska družba in ne na Vodnikovem trgu, kakor je bilo javljeno prvotno.

Železničarji se zbirajo na Šentpeterskem nasipu ob kavarni »Central« s čelom ob Mesarskem mostu.

Poštari se zbirajo na Šentpeterskem nasipu ob lekarni Leustek, s čelom ob Mesarskem mostu.

Organizacije, člani in somišljeniki JRZ se zbirajo na Mestnem trgu v smeri proti Staremu trgu s čelom na črti lekarna Trnkozcy-Souvan.

Redovnice naj se zberejo na Krekovem trgu na pločniku pred finančnim ravnateljstvom.

Krščanska ženska zveza, krščansko žensko društvo in morebitne druge ženske organizacije se zbirajo na Vodnikovem trgu za Prosvetno zvezo ter bodo priključene neposredno skupini Prosvetne zveze.

Delavstvo tobačne tovarne se priključi skupini nameščenskih in delavskih organizacij na Poljanskem nasipu.

Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov se priključi skupini nameščenskih in delavskih organizacij na Poljanskem nasipu.

Deputacija Združenja rezervnih oficirjev, Legije koroskih borecev, Maistrovih borecev ter Zveze bojevnikov se neglede na svoje število zbirajo med semeniščem in mesarskimi barakami ter se v sprevedu priključejo neposredno deputacijam kulturnih, humanitarnih itd. združenj ter organizacij.

Poselska zveza se priključi skupini meščanskih in delavskih organizacij na Poljanskem nasipu.

Deputacije bolnišnic in sanatorijev se pridružijo deputacijam humanitarnih društev, ki imajo zbirališče na Vodnikovem trgu ob Jugoslovanski knjigarni in semenišču.

Trošarinski nameščenci v Ljubljani naj se pridružijo skupini nameščenskih in delavskih organizacij na Poljanskem nasipu.

Deputacije trgovskih združenj grede neposredno za zastopstvi stanovskih zbornic in se tudi zbirajo v Kopitarjevi ulici pred trgovino Ničman.

Klub koroskih Slovencev naj se pridruži skupini Prosvetne zveze.

Deputacije in članstvo obrtniških združenj se zbira na istem mestu kot Zveza slovenskih obrtnikov ter se v sprevedu tej skupini priključejo.

Ruski emigranti se zberejo na Poljanski cesti za skupino učiteljstva ter se tudi za to skupino uvrstijo v spreved.

Karitative organizacije se zbirajo na pločniku finančne direkcije na Krekovem trgu in v Streljski ulici za redovnicami ter se skupini redovnic v sprevedu tudi priključejo.

Vse druge prijavljene ali še neprijavljene skupine in deputacije naj se ob prihodu zglasijo pri rediteljih, ki bodo v ta namen postavljeni na Mesarskem mostu, na prometnem otoku na Marijinem trgu ter na glavnem kolodvoru in ki bodo te deputacije oziroma skupine dirigirali na določena mesta.

Prosvetna društva se zbirajo s svojimi zastavami in članstvom za pogreb v tork ob 9 na Vodnikovem trgu poleg Jugoslovanske knjigarne. Nobeno društvo naj ne pozabi poslati zastavo!

Združniki se zbirajo za pogreb predsednika dr. Korošca ob Jugoslovanski knjigarni, odkoder se uvrste v spreved.

Slovenski senatorji in poslanci oidejo skupno v stolnico iz posvetovalnice Jugoslov. tiskarne točno ob tri četrt na devet zjutraj.

Lastniki osebnih avtomobilov

pogrebni odbor najvljudneje naproša, da mu stavijo na razpolago svoja vozila za odvoz odličnih pogrebcev jutri po končanem pogrebu z Navja. Prosimo, da vozila dostavijo v Linhartovo ulico ter na ceste okoli gimnazije s čelom ob Pokopališki ulici. Prevoz odličnikov bo urejal g. Ciril Vidic, ravnatelj Hranilnice kmečkih občin v Ljubljani.

Cerkvena glasba v stolnici ob dr. Koroščevem pogrebu

Slovesna črna maša (requiem): M. Koch. Dies irae: Kimovec; oboje z orkestrom. Po maši: Reši me — koral, zapoje bogoslovci. Po končanih cerkvenih obredih zapoje stolni moški zbor Vaukovo: Vigred se povrne.

Govori na grobu

Podpredsednik vlade dr. Vladko Maček govori v imenu kr. vlade.

Belgrajski župan Jevrem Tomič govori v imenu predsednika vlade in glav. odbora JRZ.

Minister dr. Miha Krek govori v imenu slovenskega banovinskega odbora JRZ.

Župan dr. Juro Adlešič govori v imenu mesta Ljubljane in v imenu Zveze slov. županov.

Profesor dr. Franc Lukman bo govoril v imenu Prosvetne zveze in v imenu vseh slovenskih katoliških in mladinskih organizacij.

Dr. Postič Stevan govori v imenu Glavne zadrzne zveze v Belgradu.

Ravnatelj Franc Gabrovšek bo govoril v imenu Zadrzne zveze v Ljubljani.

Zastopnik muslimanske verske skupine na pogrebu

Muslimanskega verskega poglavarja reis ul ulemo ter versko zajednico muslimanov v kraljevini Jugoslaviji bo zastopal pri pogrebu dr. Korošca glavni imam zagrebški multija g. Izmet Multič.

Čanom

Slov. kat. akad. starešinstva

Vsi člani, ki se ne bodo udeležili pogreba pokojnega dr. Antona Korošca kot zastopniki uradov ter korporacij, so naproseni, da se zberejo vsaj do tri četrt na 10 na Vodnikovem trgu ob Mahrovi hiši pred Prosvetno zvezo.

Članstvu Kmečke zveze

V zvezi z že objavljenimi navodili za udeležence dr. Koroščevega pogreba v tork dopoldne sporočamo:

1. Zbirališče za članstvo Kmečke zveze je odrejeno na Vodnikovem trgu, za Vodnikovim spomenikom (t. j. na trgu za zelenjavo). Tu se naj zberejo v tork vsi člani Kmečke zveze, ki se udeležijo pogreba, vsaj do pol 10 dopoldne!

2. Člani glavnega odbora Kmečke zveze in nosilci praporov MKZ naj se zberejo tik za Vodnikovim spomenikom, ob zastavi Kmečke zveze; Od-

koder bodo vlaki prepozno prispeli, da bi se mogli praporščaki pred odhodom na zbirališče zglasti v pisarni Kmečke zveze radi pritrditve žalnega traku na prapor, naj nesejo prapore naravnost na zbirališče in bodo dobili žalne trakove nanje kar tam!

3. Žalna seja glavnega odbora Kmečke zveze bo v nedeljo, 22. t. m. ob pol desetih dopoldne v zborovalni dvorani Kmetijske zbornice v Ljubljani.

Kmečka zveza.

Zupanom!

Župani se zberemo k pogrebu slovenskega voditelja in častnega občana velike večine naših občin, g. dr. Antona Korošca, v tork ob 9.45 na Vodnikovem trgu ob Jugoslovanski knjigarni.

Takoj po končanem pogrebu bo žalna seja glavnega odbora Zupanske zveze v klubski sobi kavarne Union.

Zupanska zveza.

Pevcem in pevkom!

Pevci in pevke ljubljanskih pevskih zborov se zberemo danes, v tork, ob tri četrt na deset dopoldne v Hubadovi pevski dvorani (Glasbena matica), odkoder bo takoj skupen odhod k pogrebu blagopokojnega dr. Antona Korošca. Vsi in točno. — Hubadova župa (JZP), Pevska zveza, Glasbeno društvo Ljubljana.

Djakovskega škofa dr. Akšamoviča bo zastopal pri pogrebu stolni dekan dr. Kimovec

Ljubljanski stolni dekan g. dr. Kimovec je prejel naslednjo brzojavko: »Izrazim sožalje vsej slovenski duhovščini ob smrti našega velikega državnika dr. Antona Korošca. Prosim Vas, da mene in stolni kapitelj djakovski zastopate kot naš delegat na pogrebu.« Dr. Akšamovič, škof.

Sestra dr. Korošca prišla na pogreb našega voditelja

Ljubljana, 16. decembra.

Nocoj je prispela v Ljubljano sestra pokojnega voditelja slovenskega naroda dr. Antona Korošca. Na postaji sta jo počakali gospe dr. Natlačenova in dr. Adlešičeva. Sestra Marija se je s svojci takoj odpeljala na banovino h krci svojega velikega pokojnega brata, ki jo je še pred nedavnim čil in zdrav obiskal na domu v Biserjanih pri Sv. Juriju ob Ščavnici. V času svojega bivanja v Ljubljani bo stanovala v sobi dr. Korošca v Marijanišču.

Poziv slovenski mladini

Pogreba našega pokojnega voditelja naj se udeležijo vsi člani MJRZ iz vse Slovenije neglede na oddaljenost kraja od Ljubljane. Cetrtinska vozna je dovoljena.

V tork se zberemo člani MJRZ ob 10 dopoldne na Poljanskem nasipu, ob Jugoslovanski tiskarni. Vsak član MJRZ naj pride točno na to mesto, naj nosi znak MJRZ ter slovenski trak s črnim florom na prsih. Oblecite in obujite se dobro, ker je zelo mraz.

Po pogrebu, v tork popoldne, bo ob 16 širša banovinska žalna seja za našim nepozabnim narodnim voditeljem. Žalna seja bo v frančiškanski dvorani v Ljubljani. Na to sejo vabimo predvsem vse okrajne in krajevne odbornike organizacij MJRZ iz vse Slovenije, pa tudi vse člane MJRZ, ki bodo ta dan v Ljubljani. Žalna seja bo trajala pičlo uro, tako da se bodo člani lahko odpeljali z večernimi vlaki domov.

Ljubljana in ljubljanska okolica, spomnite se, s kakšno radostjo smo svojega najboljšega voditelja in prijatelja pozdravili v decembru leta 1938 v frančiškanski dvorani. Počastimo v isti dvorani polnoštevilno njegov spomin!

Banovinski odbor MJRZ.

Članom MJRZ v Ljubljani

Spomin našega nepozabnega voditelja dr. A. Korošca bomo počastili na žalni svečanosti v tork ob 4 popoldne v Frančiškanski dvorani skupno z organizacijami MJRZ iz ostale Slove-

nije. Na žalni svečanosti bodo tudi številni zastopniki glavnega odbora MJRZ iz Belgrada s predsednikom dr. Bojanom Pircem na čelu.

Predsednik.

Žalne seje

Žalna seja slovenskih obrtnikov je bila 16. t. m. ob 12. Predsednik se je spominjal v toplih besedah zaslug velikega pokojnika, očeta slovenskega naroda, tvorca Jugoslavije, dobrotnika in neustrašnega boreca.

Našega voditelja ni več med nami, njegov duh nam ostane večno v spominu in nam bo ka-žipot.

Slava mu, Bog pa naj bo plačnik za njegovo plemenito delo.

Žalna seja Stolne prosvete bo drevi, ob osmih v društvi sobi. Prosimo polnoštevilno!

Zadrzna zveza priredi komemoracijo po rajnem predsedniku dr. Antonu Korošcu v tork ob treh popoldne v frančiškanski dvorani (Frančiškanska ulica-pasaža). Vsi zadrzniki toplo vabljeno.

Člani okrajne organizacije JRZ za okraj Litija se naprošajo, da se udeležijo v tork ob 15 kome-morativne seje za pokojnim voditeljem dr. Antonom Korošcem v posvetovalnici Kmetijske zbornice, Gosposvetska cesta 2.

Namesto vencev — darujte za zimsko pomoč

Veliko je siromašnih v naši banovini, ki zlasti v sedanjih izrednih razmerah trpe hudo pomanjkanje. Spomin na umrlega našega narodnega voditelja dr. Antona Korošca bomo gotovo najlepše počastili, če prispevamo — namesto vencev in cvetja — primeren znesek za zimsko pomoč. Vsakdo, ki hoče slediti temu mojemu povabilu, naj si sam izbere obdobje, ki ji hoče zaradi počastitve spomina velikega dobrotnika ubogih podariti primeren znesek za zimsko pomoč. Občine pa naj ime darovalcev z navedbo darovanega zneska objavijo v slovenskih dnevnikih.

Ban dr. M. Natlačen.

Dr. Krek — zastopnik prosvetnega ministra

Belgrad, 15. dec. m. Na predlog predsednika ministrskega sveta in zastopnika ministra za no-tranje zadeve Dragiše Cvetkoviča so kraljevski namestniki podpisali ukaz, s katerim je postavljen za zastopnika prosvetnega ministra g. dr. Miha Krek, minister brez listnice.

Prihod voditelja Hrvatov dr. Mačka v Ljubljano

Zagreb, 16. decembra.

Jutri zjutraj bo odpotoval iz Zagreba podpredsednik vlade in voditelj hrvaškega naroda dr. V. Maček v Ljubljano, da bo prisostvoval pogrebu pokojnega dr. Antona Korošca. Na grobu slovenskega voditelja bo imel tudi poslovilni govor. Z istim vlakom, kakor dr. Maček, bo iz Zagreba odpotoval tudi dr. Mile Miškulin, podpredsednik senata. Kompozicija vlaka s posmrtnimi ostaniki dr. Korošca je odšla iz Belgrada večeraj ob 4.30 popoldne in je šla skozi Zagreb ob 2.13 ponoči.

Še nekaj sožalnic

Sožalne brzojavke so poslali ministru dr. Kreku še minister vojske in mornarice general g. Petar Pešić, reis-ul-ulema Fehim Spaho, prometni minister inž. Nikola Pašić, bivši minister Bogoljub Kujundžić, bivši predsednik vlade Nikola Uzunović, bivši minister Dušan Letica, branilec bosanskih Srbov v veleizdajniških procesih dr. Dimović, bani vseh banovin in mnogi drugi odličniki.

Dr. Juraj Krnjevič, tajnik HSS, je poslal sledečo brzojavko: Vodstvu SLS, Ljubljana. Vam in vsemu slovenskemu narodu pošiljam iskreno sožalje. Dr. Krnjevič.

Predsednik vlade Cvetković ter minister dr. Krek o pokojnem slovenskem voditelju

Belgrad, 15. dec. o. Min. preds. Cvetković je o pok. slovenskem narodnem voditelju dal belgraj-skemu »Vremenu« naslednjo izjavo, v kateri pravi med drugim:

»Z dr. Korošcem sem se spoznal v letu 1918., to je tedaj, ko se je zrušila avstroogrška monarhija. V Zenevi so bili zbrani nekateri člani Jugoslovanskega odbora, naša tedanja parlamentarna opozicija in pokojni Pašić. Šlo je za najvažnejša vprašanja v zvezi z našim zedinjenjem.

Mi mladi ljudje smo tedaj v Korošcu videli velikega in neustrašnega boreca za jugoslovansko misel v bivši avstroogrski monarhiji. Majniška deklaracija v dunajskem parlamentu je vsemu svetu rekla jasno in odločno, da Jugoslavlani iz bivše monarhije zahtevajo pravico do samoodločbe. Nosi-telec in predstavnik tega boja je bil dr. Korošec. Iz tega so izvirale že tedaj naše velike simpatije in zanimanje nas mladih Jugoslovancev za osebnost dr. Korošca.

Pozneje sem kot politični delavec dolgo sodeloval z dr. Korošcem pri mnogih političnih kombinacijah in dejanjih. Leta 1928. sem bil tudi član njegove vlade. Nato so prišli poznejši dogodki in njegovo opozicijsko stališče do tedanjega režima. V tistem času mi je večkrat zaupal najskrivnejše politične kombinacije, ker je verjel, da jih lahko pravilno in v splošno korist izvedem. Sodelovanje je bilo tedaj zelo tesno in pristrano. Pri ustanavljanju nove politične stranke, Jugoslovanske radikalne zajednice, je dr. Korošec igral eno največjih vlog. Tako je nazadnje prišlo do sodelovanja med Srbi, Slovenci in bosanskimi muslimani v eni politični stranki. Ta stranka bi po zamisli samega dr. Korošca morala zajeti tudi hrvaški narod. Že tedaj se je počela misel o sporazumu med Srbi in Hrvatmi. Pri izvajanju te velike zamisli ima dr. Korošec svojo vlogo.

Pred nekaj meseci sem g. dr. Korošca povabil na ožje sodelovanje v vladi. Tedaj je postal minister za prosveto v moji vladi in na tem položaju ga je tudi dohitela zgodnja smrt. Dr. Korošec bi lahko še mnogo prispel naši državi in našem ljudstvu.

Ko se bo pisala zgodovina našega jugoslovanskega osvobodjenja in zedinjenja, bo ime dr. Korošca zavzelo tisto mesto, ki mu pripada po njegovih zaslugah in odločnem boju, ki ga je za to zedinjenje in našo domovino vedno navdušeno in odkritosrčno vodil.

Na poti v Belgrad je minister gr. dr. Miha Krek sprejel dopisnika »Politike« in mu podal naslednjo izjavo:

»Izgubili smo voditelja slovenskega naroda. Smrt dr. Korošca je spravila vse slovenski narod v največjo žalost. Žalost je tem večja, ker je smrt dr. Korošca prišla nenadoma in v najtežjih časih. V sedanjih razmerah je narodu najbolj potreben državnik, voditelj in predstavnik, največji po sposobnosti in izkušnjah, kakor je bil umrl naš dr. Korošec. Izgubili smo največjo državniško osebnost in politični talent Jugoslavije. Mislim, da smo po njegovi smrti složni vsi Jugoslavlani, Srbi, Hrvati in Slovenci v tem, da je umrl državnik, ki je vse svoje življenje posvetil ideji zedinjenja, ustvarjanja in izpopolnjevanja naše državne skupnosti. Njegova politična krabnost je bila zmerom splošna narodna in državna potreba. On ni bil samo politični vodja svoje skupine in ne samo narodni vodja nas Slovencev. Njegova zdrava jugoslovanska misel nas je vse obemala. Njegova politika je bila stalno neprestano in neutrudno delo za naše dobro. Ustvarjal je novo zgodovino slovenskega naroda in Jugoslavije. Na nas vseh je, da gremo po njegovih stopinjah in da složno ohranimo njegovo sveto duhovno oporoko.«

Nočni sprevod v svitu bakelj

Prevoz pokojnikovega trupla iz banske palače v stolnico - Desettisoči ljudstva v sprevodu in špalirju kljub silnemu mrazu - Nepopisni prizori

Po zbirališčih pred sprevodom

Vrata banske palače, skozi katera je šlo danes desetisoči ljudi, so se ob 7 zaprla. Pričele so se priprave za prenos pokojnikovega trupla v stolnico.

Po mestu pa so se kakor v mravljiščih začele zbirati množice. Sami moški, možje in fantje so bili. Mrkih in žalostnih obrazov so odhajali vsak proti določenemu zbirališču. Mrzlo je bilo, toda kdo bo gledal na to.

Proti univerzi, za katero je dr. Korošec tako očetovsko skrbel, prihajajo akademiki, ki jih je dr. Korošec tako neizmerno ljubil in jim vedno pomagal. Na univerzi je sedaj njihovo zbirališče. Pa fantje prihajajo, tisti slovenski fantje, ki jih je on ponovno k življenju obudil. Še na predvečer državnega praznika na 1. december je bil meo njimi na akademiji v uniojski dvorani. Vedno je rad prihajal mednje in na zadnji poti pa ga sedaj oni spremljajo in mu hvaležno vračajo ljubezen. Zbirajo se na dvorišču realke na Vegovi ulici, odkoder bodo šli nato na Bleiweisovo cesto pred palačo banske uprave.

Dr. Korošec je spet omogočil delovanje Prosvetnega društva, zato je nocoj prihitelo zastopstvo Prosvetne zveze v garažo hotela Union in se počasi pomika po Erjavčevi ulici na Bleiweisovo cesto, da bo z gorečimi plamenicami pospremlilo njega, ki je bil živa plamenica. Tudi pevci mu bodo skazali zadnjo čast. Pred Glasbeno matico že čaka pevski zbor.

Zvestoba za zvestobo je nešteto krat zaklical dr. Korošec na shodih množicam slovenskega ljudstva. In res, dr. Korošec je ostal do smrti zvest svojemu geslu. Tudi njegovi politični prijatelji širom Slovenije so mu ostali zvesti in bodo nocoj s plamenicami v rokah obljubili, da bodo ostali zvesti njegovemu duhu in njegovim načelom preko njegovega groba. Mnogo je tistih moških in fantov, organiziranih v JRZ, v štiristopih stoje in čakajo, da se pridružijo sprevodu.

Pa še druge skupine prihajajo na oločena zbirališča, po ulicah, koder se bo pomikal ta žalosten sprevod, pa že stoji gost špalir ljudstva, slovenskih sirot, ki so ostale brez očeta.

Svečanosti pred bansko palačo

Malo pred 20. uro so dvignili krsto pokojnega voditelja z visokega odra in obstopili so jo najbližji sorodniki velikega pokojnika. V dvorani so se medtem začeli zbirati člani našega političnega vodstva in odlični zastopniki ter predstavniki. V prvi vrsti so ob odru stali minister dr. Miha Krek, ban dr. Marko Natlačen, senator in bivši minister dr. Fran Kulovec, bivši minister Snój in senator Smodej. Njim so se kmalu pridružili minister za telesno vzgojo Pantič in minister za gradbe Vulovič. Ob njih so stali zastopnik senata tajnik senata in senator Djuro Vukotič, bivši minister in bivši predsednik senata Mažuranič, bivši minister in senator Magarašević, bivši minister Švrliuga, bivši minister inž. Serbec, pomočnik ministra Bogdanovič, vsi slovenski senatorji in vsi bivši slovenski narodni poslanci.

Malo pred osmo sta prišla poveljniki divizije brigadni general Stefanovič in divizijski general Leo Rupnik s svojimi adjutanti. Navzoči so bili v dvorani tudi vsi načelniki banske uprave, zastopniki vseh sodnih, železniških, poštinih in drugih upravnih ravnateljev.

Ob osmih so dvignili krsto in jo ponesli iz dvorane. Takoj za krsto je šla sestra pokojnega voditelja z nečakoma in s soprogom. Za njo je šlo zastopstvo iz pokojnikove rojstne vasi.

Pred velikimi vrati banske palače se je medtem že zbrala duhovščina z belgrajskim nadškofom msgr. dr. Ujčičem in škofoma Tomažičem in dr. Rožmanom na čelu. Ko so se odprla velika vrata, so pred krsto v velikem ornatu pristopili nadškof dr. Ujčič in škofa Rožman in Tomažič in opravili prve pogrebne molitve. Po opravljenih molitvah, ki so glasno in pretresljivo odmevale v noč, je ob krsto pristopil ban g. dr. Marko Natlačen in se poslovlil od pokojnega voditelja slovenskega naroda z naslednjim govorom

Govor bana dr. Natlačena

Izvršujem častno, toda težko dolžnost, ko se v imenu Slovenije, s praga njenega sedeža, poslavljam od njenega voditelja in svojega najdražjega prijatelja.

Vsa Slovenija drhti v teh dneh od bolečine; tako bridko, tako boleče je to slovo. Vsa Slovenija se zaveda, da je s smrtno dr. Antona Korošca izgubila svojega očeta, ki je zanjo skrbel in se zanjo žrtvoval, se zanjo trudil, jo varoval in jo ljubil kakor najboljši oče svoje otroke.

Ne pretiravam in ne bojim se, da bi me zgodovina popravljala, ko trdim: Slovenci v vsej svoji dosedanjí zgodovini nismo imeli moža, ki bi bil z narodom tako tesno in tako pristržno povezan, kakor je bil dr. Anton Korošec.

Bil je predvsem političen delavec. Njegov trud, njegovo delo, njegove žrtve za stranko, ki ji je pripadal in ki jo je vodil, so bile ogromne in nepregledne.

Pridobival si je somišljenikov in prijateljev s svojo prepričevalno besedo, s svojo prikupno vladnostjo, s svojo izredno bistrostjo, s svojo zgledno poštenostjo. Zavedajoč se važnosti organizacije in potrebe discipline, je sam neprestano organiziral in priporočal strnjeno in složnost svojim sodelavcem. Z možko besedo in s svojo veliko avtoriteto je odstranjeval nesoglasja, nesporazumljenja in nasprotstva, vedno priporočujoč in podarjajoč potrebo edinosti in discipline. Toda pri vsem tem je imel stalno pred očmi in s svojimi deli dokazoval, da je in mora biti stranka samo sredstvo, ki mu je za uspešno delo v korist naroda neobhodno potrebno. V političnem življenju načela krščanske etike mnogokrat zatemne; dr. Anton Korošec pa je ostal v vseh svojih političnih bojih, ki so bili mnogokrat zelo ostri, vedno katoliški duhovnik. Sam do skrajnosti obziren in takten je svojim nasprotnikom vse odpuščal; za najhujšega nasprotnika je imel vedno prijazno besedo in dobrohotne nasmeh in s tem marsikoga

tudi osvojil. Pomagal je svojemu somišljeniku, kjer koli je mogel, skrbno pa se je varoval, da bi njegovemu nasprotniku ne delal krivice.

Njegova dobrota bi mogla služiti vsakemu javnemu delavcu za vzor. Bil je predsednik vlade, minister v raznih resorih, poslanec, senator, predsednik senata. Toda čim več je imel dohodkov, tem več je razdal in, kakor je bil ubog, ko je kot mlad kaplan urejal v Mariboru »Slovenskega gospodarja«, tako se brez premoženja poslavlja od sveta. Pač pa je ogromno število dobrodelnih zavodov in ustanov, siromašnih družin, dijakov in razne vrste ubožcev, ki so izgubili z njim svojega največjega, morda celo neznanega dobrotnika. Saj je dajal, ne da bi vedela levica, kaj daje desnica. Bil je pač mož izredno močnega socialnega čuta.

V družbi vedno veder in prijeten, razborit in šegav, a vendar dostojen in obziren, je bil v borbi pogumen, da bi mogel služiti nam vsem in zlasti naši mladini kot svetel zgled. V borbi za svoja politična načela, v borbi za pravice naroda, za našo narodno svobodo — ni poznal nikdar strahu. S svojimi nastopi v dunajskem parlamentu in v očiti propagandi med narodom za osvoboditve in zedinjenje Slovencev, Srbov in Hrvatov in torej dosledno za zrušenje dvojne monarhije je zavestno tvegalo svojo osebno svobodo in svoje življenje. Toda s svojim pogumom je presenetil in razorožil protivnike naše svobode.

Njegova skrb za slovenski narod ni poznala nikdar geografskih mej. Bila je živa in delovna za kateri koli del slovenske zemlje in vedno je znal najti pota, da je koristno vplival in usmerjal usodo našega naroda tudi tedaj in tudi tam, ko bi drugi videli nepremagljive ovire.

Neizmerna je bila njegova ljubezen, s katero je gradil svojemu narodu kulturo in pomagal pri izboljšanju njegovega blagostanja, neprestano imajoč pred očmi usodo vse slovenske družine. Pri tem pa je vedno imel pred očmi tudi korist širše domovine Jugoslavije, ki ji je bil sostvaritelj, njen moder sograditelj ter čuvar v njenih najtežjih časih, iskreno vdan narodni dinastiji Karadjordjevičev.

Težko je biti voditelj malemu narodu, kajti njegove številne slabosti navadno ne more odtehtati še tolikšna voditeljeva modrost. Bridkost te resnice je moral okusiti dr. Anton Korošec. Kakor Mojzes je svoj narod srečno rešil iz suženjstva, toda kakor Mojzesu tako tudi njemu ni bilo dano, da pripelje svoj narod v obljubljeno deželo, v samopopravno, avtonomno Slovenijo, kar je bil njegov političen ideal ves čas življenja in v svobodni Jugoslaviji. Zvesto mu je v borbi za ta ideal sledil naš narod in z zaupanjem zre v bodočnost, ker trdno veruje besedi svojega sedaj mrtvega voditelja.

Ni torej čudno, da je dr. Anton Korošec svojemu narodu prirastel tako tesno k srcu in da je slovo od njega vsemu našemu narodu tako bridko in boleče, da vlada v teh dneh težka žalost v zadnji gorski vasi. Umrli je mož, ki zasluži prvi med našim narodom naslov Pater patriae — oče domovine.

Ko jemljemo od zemskih ostankov svojega voditelja in najdražjega prijatelja slovo, se zavedamo, kako neizmerno mnogo smo izgubili z njegovo smrtno. Toda ljubezen, s katero je oklepal pokojni dr. Anton Korošec vso Slovenijo in slohernega Slovenca, mu bomo vračali s tem, da bomo vsak po svojih najboljših očeh v medsebojni slogi in edinstvi vse storili, da, zvesto sleduč svoji narodni skupnosti, ohranimo njegovo dedščino in do koneca uresničimo njegov program.

Tebi, naš dragi voditelj in prijatelj, večna slava! Pokoj Tvoji plemeniti duši!

Po govoru g. bana je pevski zbor zapel žalno pesem. Takoj nato se je začel pomikati sprevod in krsto z velikim pokojnikom so dvignili in jo ponesli, pokrito z našo narodno trobojnico, na visok voz s katafalkom.

V sprevod so se na čelu svojih političnih in pa prosvetnih ter stanovskih organizacij uvrstili voditelji našega slovenskega javnega, prosvetnega in stanovskega delovanja. Tako je stopal na čelu organizacij Prosvetne zveze ves odbor Prosvetne zveze s predsednikom vseučiliškim profesorjem g. dr. Lukmanom na čelu, na čelu ljublj. političnega zastopstva je šel vodja mestne politič. organizacije JRZ in mestni župan g. dr. Juro Adlešič.

Pri pogrebnem sprevodu od banske palače do stolnice so takoj za slovenskim političnim vodstvom korakali tudi zastopniki muslimanov, ki jih je vodil g. Hadži Asanovič, senator.

Od banske palače do univerze

Zalni sprevod z dr. Koroševim truplom se je začel premikati izpred banovinskega poslopja med gostim špalirjem občinstva na vseh pločnikih ulic, po katerih se je razvila velika črna žalna procesija. Mrak je ovijal Ljubljano, črno Ljubljano s temnimi zastavami in s črno tenčico zasenčenimi cestinami svetilkami, s palopajočimi plinskimi žublj ob hišah in kandelabrih in z gorečimi bakljami, ki so razsvetljevale v temi blede obraze črno oblečenih spremljevalcev velikega državnika na tej poti. Tišina je vladala na vsej poti, molk žalosti in epomina na velikega narodnega voditelja, ki je sedaj žrtve smrti, njegov narod pa žrtve tuje. Žalostno temo so osvetljevale sveče in razsvetljena ofna po hišah, mimo katerih se je vil sprevod, lišino pa je motilo le rahlo podrejevanje korakov pa mrzlem snegu ter molitev akademikov, ki so vso pot odkritih glav molili za svojega velikega dobrotnika ev. rožni venec. Prav ta iskrena molitev Koroševih najboljših mladeničev, njegove posebne vneme in naklonjenosti deležne, je napravila na vse udeležence in v špalirju stoječe stojičem občinstvu najgloblji vtis. Tako spremlja katoliška mladina mrtvo telo svojega mecenata; z molitvijo za njegovo dušo in njegov večni mir. Tako je bil ta zalni sprevod res pravo sprevodstvo v duhu in ljubezni, kakor ga je zaslužil veliki katoliški javni delavec, ki je bil tudi pravi svečenik svojemu Bogu in je samo v vsem delu združeval napor služabnika Bogu in narodu.

Pred univerzo

Najgloblji vtis je napravil sprevod pred univerzo, kjer se je razprl veliki Kongresni trg

v vsej širini in je na temnem ozadju Zvezde blestel obris velikega spomenika kralja Zedinitelja, kot da tudi on prisostvuje zadnji poti svojega velikega državnika, ki je bil tudi junaški graditelj Jugoslavije in verni sluga države in njenega Zedinjenja v močno državno telo. Vsa univerza na tej strani pa je žarela v velikem sijaju, zavedajoča se, da gre mimo nje njen soustanovitelj in veliki dobrotnik. Proforsorski zbor je stal na meji univerzitetnih tal. Tedaj je stopil pod zastiro luč prorektor univ. prof. dr. R. Kušej in spregovoril lepe, nad vse tople besede velikemu podporniku naše najvišje znanstvene šole:

Govor prorektorja

Bogat je naš slovenski materni jezik, krasno je donel že v strunah Prešerna, neizmeren tok blagoljubnosti izpričuje v pesnitvah Zupančičevih, a odkar smo prišli Slovenci z brati Hrvati in Srbi pod isto domačo streho, je dobil tudi v znanstvenem izražanju tolik razmah, da je postal prava umotnina.

Navzile vsemu bogastvu in veličini naše narodne govornice sem v zadregi, kako bi dostojno dal izraza čutu hvalečnosti, ki nas navdaja do moža, ki smo ga pred enim letom na tako slovenski način promovirali za častnega doktorja in katerega zemski ostanki so se danes zadnjič za kratke minute ustavili pred tem poslopjem, da jih počasti naša Alma mater s svojim zadnjim, toplim pozdravom.

Vsi vemo, da sta rast in razcvet naše univerze stala pod njegovim stalnim pokroviteljstvom, da je vedno imel odprto srce in globoko zanimanje za vse njene potrebe in da je končno v veliki meri bil njegov uspeh, da je dobila Slovenija svojo Akademijo znanosti in umetnosti. S tem so postale njegove velike zasluge za našo najvišjo kulturno in znanstveno stremiljenja nemuljive, v zgodovini neizbrisne.

Moja dolžnost je, da mu za zahvalim, da je po dolgih letih stalno grozeče ukinitve ali vsaj okrnitve naša univerza postavljena na trdna tla in da ji je odprta nadaljna pot za nadaljni razmah. Svesti smo si, da smo jo branili, kadar je bilo treba, tudi v smislu njegovih intencij, v korist našega naroda in tudi v korist naše skupne jugoslovanske domovine. Upam, da je naša univerza dokazala že doslej z uspehi svojega dela, da je bila njegovega zanimanja in njegovega pokroviteljstva vredna. Obljubljam, da bo šlo naše delo v bodoče še bolj v globino in širino, kakor doslej in želimo, da bi v miru, domači slogi in plemenitem tekmovanju mogli iti od uspeha do uspeha. Dogradijati našo narodno kulturo na vseh poljih znanstva in tehnike v dom najvišje mogoče stopnje, to obljubo dajemo velikemu pokojniku v tem pretresljivem trenutku zadnjega slovesa.

Jutri poteče ravno leto dni, odkar sem mu na koncu svoje promotorske funkcije zaklical: Ad multos annos! Niti polno leto dni ni bilo več odmerjeno našemu doktorju. In vendar mu je bilo dano, da bo dopolnilne naše medicinske fakultete ostala trajno zvezana z njegovim imenom. Navdaja nas skrb, kako bomo v bodoče težko občutili izgubo pokrovitelja in iskrenega zagovornika. Toda tolažimo se s tem, da to, kar je dobrega, ne zamre in da mora delo započeto od moža takih oblik, kot je bil naš pokojni prosvetni minister, biti končno kronano s popolnim uspehom.

V hvaležen spomin mu kličem v imenu vsega proforsorskega zbora: Večna slava!

Za prorektorjem dr. Radom Kušejem se je v imenu univerzitetne mladine poslovlil od pokojnega dobrotnika naše univerze g. Mihelčič.

Ko je zapel akademski pevski zbor večno lepo Gallusovo »Eccc, quomodo moritur iustus«, je glas zaplaval na krilih žalostne melodije po vsem širnem trgu, dotikal se žalostnih sre ljudstva in poveličeval smrt pravičnika, kakor smo jih imeli malo in ki bo gotovo deležen večnega mira in plačila. Iako umira pravični ...

V tišini, kakor je prišel sprevod na široki trg, v molitvi akademikov in s spremljavo pogrebnih pesmi bogoslovnega zbora, se je začel razvijati ter se pomikati med razsvetljenimi ulicami proti tromostovju in stolnici, kamor so položili kot svečenika katoliške cerkve telo velikega narodnega voditelja, da pričaka ob molitvi akademikov in možkega občinstva jutrišnjega dne, zadnjega dne svojega bivanja na zemlji, med nami, ki se bomo tako težko ločili od njega.

Sprevod je nato krenil mimo Zvezde po Wolfovi ulici čez most, po Stritarjevi ulici v stolnico.

V stolnici

Med skrivnostnim in žalostnim zvonjenjem po vseh ljubljanskih cerkvah so prinesli posmrtno ostanke našega voditelja dr. Antona Korošca v stolnico. Tu bo prenočil svojo zadnjo noč pred tistim domom, ki čaka vse ljudi, pred grobom. V stolnici je bil že pripravljen katafalk tik pred glavnim oltarjem. Ves je bil z vencu zasut in s svečami obdan. Tik ob vzožju katafalka je bil venec Nj. Vel. kralja Petra, na desni strani je bil venec Nj. Vis. kneza namestnika Pavla, na levi pa venec vlade. Med drugimi vencu smo opazili venec rodbine ministra dr. Kreka, dr. Cincarija Markoviča, za vencem kralja Petra je bil venec mesta Ljubljane, ob straneh pa venca rodbine dr. Natlačene in dr. Adlešičeve. Ob krsti je bilo tudi mnogo drugih vencev, tako venec pokojnikovega velikega prijatelja in spoštovalca gl. urednika Slovenca dr. Ahčina, venci senatorjev, raznih občin, senatnih uslužbencev, mlade JRZ itd. itd.

Ganljivo so zadonele orgle, ko se je prikazal v cerkvi križ na čelu velikega spremstva ljubljanske in lavantinske duhovščine. Stolni dekan dr. Kimovec je zaigral na orgle novo skladbo »Maestosi Lugubree. Pred krsto smo videli nadškofa belgrajskega dr. Ujčiča, škofa ljubljanskega dr. Gregorija Rožmana in škofa lavantinskega dr. Ivana Tomažiča. Za njimi so prinesli krsto v spremstvu častne straže fantov v krojih. Za krsto je šla sestra dr. Koroševa Marija Sinkova in drugi sorodniki, nato ministri, generaliteta, ban in drugi odličniki, ki smo jih našli pri opisu sprevoda.

Skofje so odmolili za pokoj duše pokojnega dr. Korošca, nato pa je zapel moški zbor stolnega kora Hribarjevo »Človek, glej življenje tvoje« in Jenkovo »Blagor mi, ki se spoeče«.

Pred vrati velike, toda za to priliko mnogo premajhne stolnice se je trlo ljudstva, ki bi radi videlo svojega voditelja na tej njegovi zadnji postaji pred grobom. Mnogi so ure dolgo zastoj v velikem mrazu čakali pred banovino, pa niso prišli na vrsto. To noč ga hočejo še videti in mu izkazati poslednjo čast. Duhovščina je molila pred njegovo krsto, iz zakristije pa so že prišli njegovi akademiki, ki ga bodo vso noč stražili in molili ob njem.

Franciškanski provincijal iz Dalmacije pri pogrebu

Kot zastopnik dalmatinske franciškanske provincije je prišel na pogreb dr. fra Peter Drabič z zagrebškim gvardijanom.

Davidovič in dr. Korošec

Članek demokratskega voditelja Vlačiča za »Slovenca« Belgrad po slovesu dr. Korošca

Belgrad, 16. decembra. m. Po prvih vtisih, ki jih je na tukajšnje politično javnost napravila smrt našega narodnega voditelja in največjega jugoslovanskega državnika dr. Korošca, se v tukajšnjih političnih krogih, tako vladnih kakor opozicijskih, šele sedaj vedno bolj zavedajo udarca, ki je zadel vse naše politično življenje z njegovo izgubo. Večraj popoldne ga je prestolnica spremljala na njegovi zadnji zemeljski poti iz senata na železniško postajo. Kljub silnemu mrazu, ki je pritisnil zadnje dni tudi v Belgradu, se je na tisoče ljudi klanjalo spomenu največjega Slovenca in Jugoslovana. Vse tukajšnje časopise objavlja obširna pregledna poročila o pogrebnih slovesnostih, govore zastopnika senata g. senatorja Magaraševića, zastopnika kr. vlade ministra g. Vuloviča in zastopnika uradništva prosvetnega ministrstva pomočnika g. Bogdanoviča.

Časopise prav tako še nadalje objavlja tudi številne sozalne brzojavke, ki še vedno prihajajo na naslove vseh ljudi, ki so imeli s pokojnim dr. Korošcem tesnejše stike.

Kakor že omenjeno, je smrt dr. Korošca, voditelja Slovencev, globoko zadela tudi vse opozicijske kroge, predvsem pa tiste, s katerimi je dr. Korošec za časa svojega političnega delovanja sodeloval, ki vsi brez izjeme obžalujejo smrt našega največjega državnika.

Posebno bridko je smrt odmevala v vrstah demokratske stranke pokojnega Ljube Davidoviča, ki je pokojnega voditelja Slovencev globoko spoštoval. Omenili smo že, da je član izvršnega odbora demokratske stranke gosp. Božidar Vlačič, ki je med drugimi branil naše ljudi v znanem šencurskem procesu, prvi prihitel na stanovanje g. predsednika dr. Korošca ter izrazil sožalje tako v svojem imenu, kakor tudi v imenu demokratske stranke.

Za njim je isto storil tudi sedanjí predsednik demokratske stranke g. Milan Grol. G. Božidar Vlačič je o smrti dr. Korošca napisal »Dr. Korošec in Ljuba Davidovič« naslednje vrstice za »Slovenca«:

»Dolgo vrsto let in večkrat je Davidovič politično sodeloval z dr. Korošcem. Tega sodelovanja Davidovič ni omejeval samo na strankarsko politično taktiko in oportuniteto, vanj je vnašal tudi globino prepričanja. Razdobje, kateremu je Davidovič v njunem skupnem delu pridaval posebno mesto, je bila njuna skupna borba za narodno vladavino sporazuma narodov, srbskega, hrvaškega in slovenskega, ki sta jo vodila v bloku narodnega sporazuma 1923—1925 ter izvajala v Davidovičevi vladi 1924. Januarja meseca 1929, ko je dr. Korošec postal minister v vladi Petra Zivkoviča, je nastal med Davidovičem in dr. Korošcem prvi razhod; ko je bil pozejne dr. Korošec preganjan in interniran, nihče v opoziciji ni tako ostro in odločno protestiral in nihče se ni tako vstransko in trdovratno zavzemal za preganjanega dr. Korošca, kakor Ljuba Davidovič. Davidovičovo zavzemanje za dr. Korošca je izviralo iz prijateljskih čustev, prihajalo pa je tudi iz uvidevanja vseh nevarnosti, ki se lahko porodijo zaradi razbijanja narodne organizacije in rušenja narodne avtoritete. Po vstopu v vlado dr. Stojadinoviča se Davidovič ni niti enkrat videl z dr. Korošcem. Našla se nista niti politično, niti drugače. V svoji izjavi ob smrti Davidoviča, dr. Korošec poudarja, da se je tedaj z Davidovičem razšel brez kakršnega koli nasprotstva. Isto bi mogel reči Davidovič za dr. Korošca. In če se je kdaj v razgovoru o političnih dogodkih, ki so vezali Davidoviča in dr. Korošca, iz Davidoviča izlila kakšna živahnija reakcija, je bilo to samo zaradi neizgrajenega obžalovanja, da se je tako zgodilo, da ni mogel ostati do konca pri skupnem političnem delu »s svojim stariim Korom«, kakor je pokojni Davidovič, kadar je bil dobre volje, imenoval dr. Korošca v intimnem krogu.«

Osebnostne novice

Belgrad, 16. dec. m. Z redom sv. Save 3. stopnje je odlikovan Rudolf Kavčič, direktor drž. železnice v Ljubljani

Zakaj je maršal Petain nenadno odslovil Lavalala

Vichy, 16. dec. t. Havas. Poglavar države maršal Petain je objavil z naslednjim dekretom spremembo v francoski vladi:

Nova vlada

Mi, poglavar francoske države, maršal Francije, narejemo na podlagi ustavnega zakona z dne 6. septembra naslednjo sestavo francoske vlade:

Državni tajniki so:

Za pravosodje Aliber, za predsedništvo vlade Baudouin, za zunanja politiko Etienne Flandin, za notranje zadeve Peyrou-ton, za finance Douthiller, za vojno armadni general Huntzinger, za kmetijstvo Caziot, za industrijo in trgovino Belin, za letalstvo brigadni general letalstva Bergeret, za prosveto Jacques Chevalier, promet Berthelot, kolonija admiral Platon, javna preskrba Hasard.

Člani ožjega ministrskega sveta, ki imajo pravico do ministrskega naslova, so: Alibert, Baudouin, Flandin, Peyrou-ton, Douthiller, general Huntzinger, admiral Darlan, Caziot in Belin.

Državni tajniki za letalstvo, prosveto, kolonijo, promet, javna preskrba so po činu podrejeni ministrom za mornarico, pravosodje, zunanje zadeve, finance in poljedelstvo.

Za novo francosko vlado je značilno, da je podpredsedništvo vlade sploh odpravljeno in da je sedaj vsa oblast tako rekoč osredotočena v osebi maršala Petaina. Iz vlade sta izginila dva ministra, posledični podpredsednik vlade Pierre Laval ter prosvetni minister Rippert. Laval ima naslednika samo v zunanjem ministertvu v osebi Etienne Flandina, prosvetni minister pa v osebi dosedanjega državnega podtajnika Chevaliera, ki je šele nedavno v francosko šolstvo uvedel radikalne reforme, namreč uvedbo verskega pouka v vse šole ter gojitev verskega življenja v šolah sploh.

Ugibanja o Lavalu:

»Skrite simpatije z nacionalnim komunizmom...«

Bern, 16. dec. t. Associated Press: Iz Vichyja poročajo, da razlogi za spremembo vlade, predvsem za odgon iz vlade dosedanjega namestnika maršala Petaina, še javnosti niso znani. Maršal Petain je v svojem govoru v radiju navedel, da so razlogi izključno notranje-politične značaja in da z zunanjo politiko niso v ničemer v zvezi, kar sicer daje že samo dejstvo, da je Lavalovo mesto zavzel Flandin, ki je znan po svojih že davnih nagujenjih za sodelovanje z Nemčijo.

Zelo značilno je, da je bil Laval že pred objavo sprememb v vladi konfiniran v svojem stanovanju in da je imel takoj po objavi liste nove vlade hišno preiskavo, v kateri so mu oblasti zaplenile vse številne spise, ki so se kopičili v njegovem stanovanju ter v njegovih uradih podpredsedništva vlade in zunanje ministertva.

Nekateri ugibajo, da je bil Laval premalo vnet za sodelovanje z Nemčijo in da je moral iti zaradi nemških nasvetov, naj ga odstranijo. To gotovo ne drži. Drugi menijo, da je vodil Laval skrbno prikrito in zvito zunanjo politiko, češ da je hotel doseči zvezo med Francijo, Španijo in Italijo ter sodelovanje z osiščem skleniti več ali manj z italijanskim koncem, ne pa tudi z nemškimi. Tudi ta razlaga ne zadovoljuje.

Mnogo bolj verjetna je tretja, ki je docela notranje-politične narave. Ne sme se namreč pozabiti, da je bil Laval še pred 10 leti komunistični župan nekega pariškega predmestja. V javnem mnenju mu nikdo ni mogel verjeti, da bi se bil v 10 letih spremenil tako in toliko, da bi danes mogel v Franciji voditi gibanje za obnovo in krščanskem duhu. V Lavalu javnost ni imela zaupanja in je le težko prenašala, da je bil Laval, ki prav za prav ni nič manj soodgovoren za polom Francije, kakor razni ljudski frontniki, od ustavnega zakona določen kot naslednik maršala Petaina v vladanju v krščanstvu prenovljene Francije. Javno mnenje je v tej osebnosti, ki se ni mogla uveljaviti in ni mogla privleči nase ljudsko zaupanje, videlo nekega skrivnostnega politika,

ki po svetopisemskih besedah v stare mehove vlija novo vino. Slišali so se celo očitki, da je on tisti, ki skrivaj daje potuho raznim komunističnim celicam, ki so se začele širiti po nezasedeni in zasedeni Franciji. Lavalu so očitali nadalje, da s podtalnimi spletkami ovira obnovo v duhu maršala Petaina. Zelo verjetno je, da so prišli na sled raznim neiskrenostim in da so ga z radikalno kretinjo postavili na cesto, preden ni postalo prepozno. Z njim vred je moral oditi tudi prosvetni minister Rippert, kar dokazuje, da gre za notranje spletke. Rippert je bil najozji Lavalov somišljenik in ni z velikim navdušenjem podpiral reform, ki jih je novi prosvetni minister, prej njegov državni podtajnik, uveljavil na prosvetnem polju. Potemtakem bodo imeli prav tisti, ki trdijo, da spremembe v francoski vladi niso postale potrebne zaradi zunanje-političnih težav, marveč zaradi neke notranje-politične zarote, ki ji je stal na čelu sam Laval in ki je imela nalogo strmoglaviti maršala Petaina in njegov program obnove Francije v smislu nekega nacionalnega komunizma, ki mu je bil osebno pri sreju, a mu je bil verjetno tudi nasvetovan od raznih ideologov nacionalnega socializma, s katerimi je Laval zadnje čase imel tako žive stike.

Curih, 16. decembra, b. V Vichyju zanikajo novice, da bi bil Laval aretiran. Potrjujejo le, da je pod vojaškim nadzorstvom. Vsekakor pa je pričakovati, da bo v najkrajšem času aretiran.

BCC poroča iz Berna, da pričakujejo v Vichyju danes prihod nemškega diplomatskega predstavnika v Parizu, ki bo imel razgovore z maršalom Petainom.

Sprejem francoskega poslanika v Vatikanu

Rim, 17. decembra. V ponedeljek je bil v vaticanski palači zelo pomemben dogodek, ko je papež Pij XII. sprejel novega poslanika francoske republike, g. Leona Berarda, ki je izročil sv. očetu svoja poverljiva pisma.

Sprejem pri papežu je bil zelo slovesen in spremljan od vseh časti, ki pripadajo tako visokemu diplomatskemu predstavniku, ki je član Francoske akademije, je bil prosvetni minister ter je leta 1939 pripravil sporazum z generalom Francom ter ima tudi sedež v francoskem senatu.

Novi poslanik se je v prestolni dvorani poklonil papežu, kateremu se je prestavil kot zastopnik tiste Francije, ki jo je zadela tako huda usoda. Toda Francija — je dejal — se ne prepušča svoji žalosti brez upa. Zbrala se je okoli svojega najboljšega vojščaka in poštenjaka, da ostane dostojna Evropi, svojemu narodnemu geniju in katoliškemu sporočilu ter latinski kulturi. Ostati hoče v globokih izpremembah sedanjega časa in bodočnosti taka, kakor je vedno bila v svojih najbolj slavni trenutkih ter je pripravljena sodelovati za mir, kakršnega želi papež, to je za mir, ki bo končal spore med narodi, ki rodijo vedno nove spore in sovraštvo.

Papež je nato odgovoril v daljšem govoru, v katerem je dejal, da so povprečile besede poslanika tako velikega moza, kakor je maršal Petain, v njegovem sreju globoko ginjenje in žalost, pred katero se mora pokloniti vsako človeško srce. Kdo bi mogel bolj globoko razumeti to žalost pa prizadevanje plemenitega francoskega naroda, da bi mu zasijala boljša bodočnost, kakor oni, ki je skupni oče vseh vernikov, ki vse enako ljubi in se z njimi raduje in žalosti, posebno pa se vedno spominja, koliko je doprinesla Francija za blagor človeštva in za krščansko idejo? Nato se je papež spomnil lepih dni, ki jih je preživel v Franciji, in je potem izrazil svojo in vsega krščanskega sveta žalost, da je padlo toliko sinov francoskega naroda, da jih je toliko v ujetništvu, da jih je toliko moralo zapustiti rodno zemljo in da je tolika stiska njegovega prebivalstva. Toda naj bo žalost Francije še tako globoka — je vzkljnil papež — njeno srce pod žalno obleko bije z istim pogumom kakor prej in njena volja do življenja nikakor ni ugasnila. Srčno želi papež, da bi Francija prispevala svoj delež k obnovi narodov in sveta, ki naj bi našel bolj plemeniti cilj, kateremu naj posveti svoje žrtve, kakor je ta vojska. Naj se vendar enkrat odstranijo vse ovire za resničen sporazum med narodi, ki naj bi bili ene misli in ene volje, ki bo vredna krščanske omike.

Odmev v Berlinu

Rim, 16. decembra, b. Tukajšnji listi poročajo iz Berlina: Dejstvo, da je Laval zamenjal Flandin, je v berlinskih političnih krogih izzvalo veliko iznenadenje. Med Vichyem in Zenevo je bila prekinjena telefonska zveza po nalogu francoske vlade. Pa tudi v Berlinu niso vedeli nobenih podrobnosti o spremembah v francoski vladi. Splošno dobivajo vtis, da so bili politični krogi v Vilhelmsstrasse o spremembi v francoskem zunanjem ministertvu zelo razočarani, zlasti v sedanjem trenutku, manj pa zaradi osebe, ker so v Berlinu bili informirani, da bo v doglednem času Laval zamenjal Flandin.

Špansko mnenje

Madrid, 16. decembra, b. United Press poroča: Diplomatski krogi v Madridu potrjujejo, da je bil Laval zamenjan s Flandinom zaradi tega, da je maršal Petain na svojem zadnjem inspekcijskem potovanju spoznal, kako zelo je francoska javnost proti Lavalovi politiki. Maršal Petain, ki je večkrat poudaril, da to potovanje ni storil zaradi okrepite lastne popularnosti in avtoritete, temveč je zaradi tega, da doseže pri ljudstvu razumevanje za svojo politiko in politiko svoje vlade. Po povratku v Vichy pa je bil zelo nevoljen zaradi stališča, ki ga je zavzela javnost proti Lavalu, ki je bilo naravnost sovražno razpoloženo do tega moža. Opozarjajo, da je maršal Petain vse francoske dopisnike inozemskih listov v Vichyju naprosil, da objavljajo le uradna poročila francoske vlade brez vsakršnih komentarjev. Poleg Lavalala so morali oditi tudi vsi njegovi prijatelji in ožji sodrujčki. Svojevolutno in delovanje Lavalala brez vednosti maršala Petaina je povzročilo krizo v francoski vladi, ki jo je maršal Petain rešil tako, da je odslovil Lavalala. Osebnosti, ki so blizu maršalu Petainu, poudarjajo, da bo Petain vso svojo avtoriteto ob najožjem sodelovanju z novo imenovanim ministrom Flandinom usmeril na zunanje-politične dogodke. Končno isti krogi poudarjajo, da ni izključeno, da bo v najkrajšem času prišlo do novih sprememb v francoski vladi.

Nato je papež želel Franciji še več moralne moči, ki naj jo črpa predvsem iz krščanske preteklosti francoskega duha, ki je tolikokrat rešil Francijo iz narodne nesreče in ponižanja. Cerkev bo gotovo storila vse, kar je v njeni moči, da bo utrdila duha bratstva, sloge in požrtvovalnosti verne Francije. Od poslanika pa, ki je tako slaven predstavnik francoskega duhovnega življenja in odkritosrčen katoličan, upa in ve papež, da se bo s svoje strani prizadeval za to, da bodo zavladali med Francijo sv. Stolico še pristranejši odnosi, saj je za vsako državo vzgojno in obnovitveno poslanstvo Cerkev najdragocenejša pomoč za preporod naroda.

Nato je sv. oče v svoji knjižnici imel dolg in pristrčen razgovor s poslanikom.

Novi francoski poslanik pri sv. očetu, Leon Berard, je bil rojen leta 1876. Postal je advokat in prvi tajnik pariške advokatske zbornice ter kot tak postal prijatelj in sodelavec Rajmunda Poincareja. Leta 1910 je bil izvoljen za poslanca v okraju departementa Nižnji Pirenej. Dve leti potem je bil v Poincarejevi vladi državni podtajnik prosvete. Po prvi svetovni vojni je postal prosvetni minister in je to ministertvo za francoske razmere zelo dolgo vodil, to je od leta 1921 do leta 1924. Leta 1927 je postal senator, leta 1934 pa član Francoske akademije. Potem je bil v vladi Petra Lavalala kot pravosodni minister, leta 1939 pa ga je Bonnet poslal v Burgos, da postavi prijateljske odnose z generalom Francom, kar je bila gotovo zelo težka naloga, ki jo je Berard spretno rešil in pripravil sporazum, ki ga je za njim sklenil maršal Petain kot prvi poslanik francoske republike. Velike zasluge si je Berard stekel kot prosvetni minister, ko je reformiral francosko šolstvo s tem, da je postavil podkup in vzgojo na podlago grško-latinske kulture v polnem obsegu. Uvedel je obvezni pouk latinščine in elementov grškega jezika kljub hudi opoziciji levničarjev, ki so bili seveda za materialistično vzgojo. S svojimi knjigami pa se je uvrstil v število najboljših literarnih delavcev Francije.

Montevideo, 16. dec. Reuter: Snoch se je pripeljalo v Montevideo angleško gospodarsko odposlanstvo z lordom Wellingtonom na čelu. Odposlanstvo bo danes sprejel predsednik urugvajske republike. Znano je, da se je angleško odposlanstvo mudilo tudi v Argentini in da je lord Wellington izjavil, da je angleška gospodarska delegacija uspešno končala svojo nalogo v Argentini in da upa, da jo bo prav tako uspešno končala tudi v Urugvaju.

General Cavallero

Ko je rimsko informacijsko ministertvo sporočilo, da je bil maršal Badoglio na lastno prošnjo razrešen dolžnosti načelnika italijanskega glavnega stana, so splošno sklepali, da je to bilo v zvezi z zavzetjem albanskega pristanišča Santi Quaranta. To je seveda napačen sklep, saj je bilo to pristanišče od Angležev že precej časa tako razbita, da ga italijanska armada ni uporabljala več niti kot oporišče za podmornice, niti za pristanek vojaških prevozov. Vzroki Badoglijevega odstopa bodo pač globlji, kar moremo sklepati tudi iz članka v »Regime Fascista«. Sicer pa danes še ni aktualno niti mogoče objektivno razpravljati stvar, o kateri nima tisk nobenih zanesljivih podatkov, ampak gole produkte fantazije iz raznih kavarn in salonov.

Namesto Badoglija je bil imenovan general Cavallero. Tisti, ki so ga na to mesto postavili, so se dobro zavedali, kakšne najrazličnejše kombinacije bodo zaradi tega nastale v inozemstvu, zdi se pa, da namenoma nečjejo preprečiti teh kombinacij s kakšnim konkretnim namigom ali čim podobnim, kar bi pojasnilo to imenovanje, oziroma vzrok Badoglijeve demisije. Na vsak način se zdi, da imenovanju generala Cavallera ne bo sledila bistvena sprememba italijanske vojne taktike v Albaniji, o kateri se zdi, da v zadnjem času uspešno zaustavlja prodiranje nasprotnika. Cavallero je danes star 60 let in spada v predfašistično dobo in sicer v tisti čas, ko je začela italijanska vlada posvečati armadi z ozirom na notranje razmere in svetovne okoliščine večjo skrb. Cavallero, ki je prišel iz nižje srednje šole na vojaško akademijo, je bil, ko je Italija začela s Turčijo vojno zaradi Tripolisa, že stotnik v generalnem štabu in si je v tej vojski pridobil zaradi hrabrosti vojaško medaljo. Ko je izbruhnila prva svetovna vojna, je Cavallero po zlomu italijanske fronte na gornji Soči postal šef operacijske pisarne italijanske armade. Tukaj se je zelo odlikoval v operacijah, ki so s pomočjo angleških sil dovedle do zmage italijanske armade pri Vittoria Veneto, ko so avstrijske in nemške armade Italijo izpraznile. Sicer je ves lov odnesel maršal Badoglio, toda sodelovanje operacijskega šefa Cavallera je bilo veliko pripomočilo k temu uspehu. Tudi to pol si je seveda Cavallero pridobil zaslužena odlikovanja.

Za časa versailških mirovni razgovorov in pogajanj je bil Ugo Cavallero eden mlajših članov italijanske delegacije. Ker je postal tudi član vojaške komisije zaveznikov, je postal znan v mednarodnem diplomatskem in vojaškem svetu. Ko se je izvršila fašistična revolucija, je novi režim potreboval ljudi prejšnjega pokolenja, kakor vsaka revolucija sploh, da se udomači. Tako je Mussolini poklical tudi Uga Cavallera kot podtajnika v vojno ministertvo, ki ga je že takrat vodil Mussolini sam. Tukaj je Cavallero sodeloval pri organizaciji italijanske armade in ko je l. 1928 zapustil vojno ministertvo, mu je podelil kralj naslov barona, potem ko je bil Cavallero že dve leti prej poklican v senat. Napisal je več vojaških člankov in je tudi dober govornik. Ameriški vojni opazovalci sodijo, da bo Cavallero v Albaniji mož na svojem mestu.

Turška armada

Turčija meri v Evropi 24.000 km² površine in v Aziji 739.000 km². Prebivalstva ima evropska Turčija nekako poldrug milijon, azijska Turčija pa okrog 16 milijonov.

L. 1939 je turška armada v miru štela devet armadnih zborov. Razen tega je še pet konjeničnih divizij in tri gorske brigade in ena pehotna brigada za trdnjavske objekte.

Vsaka pehotna divizija šteje tri polke pehote in en topniški polk. Vsaka konjenična divizija pa šteje štiri konjenične polke, eskadron strojnic in eno konjenično baterijo. Gorske brigade pa štejejo po tri infanterijske polke z gorsko artilerijo. V mirnem času je turška vojska štela 60 polkov pehote in šest polkov gorskih čet, pri čemer ima vsak polk tri bataljone po štiri čete, od katerih je ena strojnična.

Konjenična je imela Turčija 29 polkov, vsak po štiri eskadron konjenikov, en eskadron strojničarjev in oddelek topništva. Topništvo šteje deset polkov težke artilerije, dvajset polkov poljske artilerije, sedem polkov trdnjavske artilerije, dve skupini najtežje artilerije, 16 protiletalskih baterij in tri oddelke gorske artilerije.

Glede letalskih sil so Turki navedli 370 letal najmoderneje vrste. (V resnici jih imajo veliko več.) Od tehničnih čet navajajo devet prevoznih bataljonov (pionirjev) in deset avtomobilskih bataljonov. Razen tega imajo en polk lahkih napadalnih tankov.

K orožništvu šteje 40.000 mož, 10.000 je obmejnih stražnikov in 8500 letalcev.

Splošno računajo, da bi v vojni Turčija postavila blizu 2 milijona bajonetov. Turški vojak velja za dobrega borca, ki je vztrajen in hraber.

Mornarica šteje dve križarki, deset rušilcev, 13 podmornic, dve topničarki, 16 iskalcev min itd.

V Sibiriji — 50 pod ničlo

Moskva, 16. dec. AA. Stefani: V Sibiriji je pritisnil hud mraz. V Irkutsku imajo 39 stopinj pod ničlo. V nekem kraju na meji med Sibirijo in Kitajsko so zabeležili mraza 42 stopinj pod ničlo, v Bodaiubu, v pokrajini, kjer imajo zlatokope, pa —50 stopinj. V Moskvi je toplomer padel na —10 stopinj, na petrolejskem ozemlju imajo pa za sedanj letni čas nenavadno toplo vreme 25 stopinj nad ničlo. Tudi na obalah Kaspijskega morja je temperatura nad ničlo; te dni so tam zabeležili +13 stopinj.

Vsem prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da nam je umrla naša draga teta in svakinja, gospa

Roza Medved

vdova magistratnega uradnika

Pogreb bo v sredo, dne 18. decembra 1940 ob 2 popoldne z 2al, iz kapelice sv. Marije, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 16. decembra 1940.

Zalujoči sorodniki

Zadnja pot dr. Korošca v Belgradu: Krsta s pokojnikovimi zemskimi ostanki ob začetku pogreba pred senatom

Boji že v italijanski Libiji

Italijansko vojno poročilo omenja boje pri Bardiji, angleško boje na libijskem ozemlju

Italijanska poročila

Nekje v Italiji, 15. dec. Poročilo št. 191. glavnega stana italijan oborožene sile se glasi: Po izpraznitvi Sidi Baranija so italijanske in angleške čete šest dan velike bitke nadaljevale krvavo boje v okolici utrdb Cappuzzo, Sollum in Bardia. Prišlo je do hudih napadov in protinapadov. Pozorišče bojev je bilo večkrat pretrgano zaradi nastopa sovražnih oklopnih enic, ki so bile od naših čet zaščitene. Pritisk sovražnika pa se ni zmanjšal. Letalstvo je s obudovanjem vrednim požrtvovalnim duhom neprestano bombardiralo sovražne položaje. Včeraj, v soboto, je naše letalstvo sestrelilo 11 sovražnih letal. Naše lastne izgube znašajo 6 letal. Sovražnik je bombardiral Bardio in Tripoli, kjer sta bili sestreljeni še 2 letali.

Naša podmornica »Negelic« pod poveljstvom kapetana korvete Karla Teragulija je ob egiptski obali torpedirala in potopila angleško križarko vrste »Southampton«.

Uradno poročilo št. 192 vrh. poveljstva italijanske oborožene sile pravi:

Cirenaika: V obsejnim pasu nadaljujejo sovražne čete s pritiskom. Naše letalstvo jih je bombardiralo in prizadelo precejšnje izgube oklopnim skupinam. — V Vzhodni Afriki so zaradi letalskega sovražnega napada trpele zgradbe v Asabu.

Kako Italijanski listi presojava položaj v Afriki

Rim, 16. dec. Stefani. List »Nazione«, ki izhaja v Florenci, razlaga uspehe, ki so jih Angličje dosegli v Afriki in pravi, da z meje Cirenaike ne morejo v nobenem primeru ogroziti Italije, niti življenjske točke italijanskega cesarstva. List »Resto del Carlino«, ki izhaja v Bologni, pravi, da so Angličje po prvih uspehih mislili, da bodo mogli prizadejati Italiji odločilen udarec. To pa je, pravi list, utvara. Končna zmaga Italije bo omogočena s tem, da se italijanski narod čvrsto drži in da je italijanska vojska in mornarica hrabra.

Listi tudi razlagajo brzojavko Mussolinija, v kateri izraža nezlomljiv sklep črnih srajc italijanskega naroda, da se postavijo v brk kakršnimkoli dogodkom. List »Messaggero« pravi, da enodušna solidarnost vsega italijanskega naroda dokazuje željo, da se vztraja do končne zmage. Ta odločnost, ta solidarnost in požrtvovalnost italijanskega naroda so najboljša jamstva za zmago, pravi list na koncu.

Borba, ki se vodi sedem dni med Italijani in Angličji v zapadni puščavi, je največja borba, kar jih je bilo kdaj v Afriki, pravi list »Popolo di Roma«. To je veličanska borba, ki se je bo zgodovinsko vedno sponinjala. Italijani so ponosni, da se tam borijo proti znatno močnejšim silam angleškega cesarstva, in v uradnih poročilih, npr. včerajšnjem, se poudarja, da se bijejo med italijanskimi in angleškimi četami najbolj krvave borbe, ki trajajo od vzhoda pa do zahoda sonca. Velike izgube, ki jih Italijani prizadevajo Angličem, so že enkrat dokazali bratstvo in vojaške vrline Italije kljub vsem težavam njene borbe proti britanskemu cesarstvu.

»Bitka bo trajala še teden dni«

V rimskih političnih krogih se poudarja, da so italijanske uradne poročila vedno resnična, bodisi glede dobrih, ali pa glede slabih vesti in da je treba špekulacije sovražne propagande v zvezi z bitko, ki se sedaj bje v zahodni puščavi, smatrati za prezgodnja. Ta bitka bo trajala še teden dni in morda tudi več. Potemtakem je treba čakati njenega končnega izhoda in šele potem dati svojo sodbo o njej. Italijanske čete v Severni Afriki se borijo hrabro, odstopajoč sovražniku stopinjo toliko časa, dokler sovražnik ne izpravi svojih sil in sredstev. Smatra se, da so italijanske sile, ki so sedaj zaposlene v tej bitki, kakor tudi rezervne sile več kakor zadostne, da prebrodijo sedanji položaj.

Ansald o vojni v Afriki

Rim, 16. dec. t. Glavni urednik lista »Il Telegraf«, ki je glasilo zunanega ministra grofa Ciana, Giovanni Ansald je imel v radiu govor, v katerem je opozoril italijansko ljudstvo, da si je vojno vse prelako predstavljalo. Mislijo je, da bo sad brez vsakih osebnih naporov in žrtve lepo padel v naročje. Pet mesecev lahke vojne je minilo. Prišla je doba pravih vojnih časov. Dogodki v Albaniji in v Afriki morajo do dna duše pretresti ves italijanski narod in ga razgibati, da bo spoznal, kakšnih naporov je treba, da bo Italija mogla premagati največji imperij na svetu. Naj se italijanski narod navadi jekleno misliti. Prenehati mora vsaka lahkomišljenost, da ne bo treba biti nikogar sram pred materami in ženami, ki imajo svoje može, odnosno svoje sinove na bojiščih v Albaniji in v Afriki, kjer bo padla odločitev sedanje vojne.

Angleška poročila

Kairo, 16. dec. t. Reuter. Vrhovno poveljstvo angleške vzhodne armade poroča:

V zahodni puščavi se vojni dogodki razvijajo naprej. Naše čete še vedno zasledujejo sovražnika, medtem ko divja puščavska burja, ki je vidnost omenja zelo zmanjšala in ovira hiter razvoj operacij. Na drugih frontah ni bilo nobenih posebnih dogodkov.

Ujetniki in plen

Reuterjev zasebni vojni poročevalec pa poroča, da so na južnem delu bojišča boji že na libijskih, torej italijanskih tleh, medtem ko se razvijajo na severni fronti pri Sollumu, kjer vodi pot skozi skalnate tesni in čez gorske prelaze.

Puščavska burja, ki prenaša ogromne količine peska, ovira razvoj operacij. Število ujetnikov vsako uro narašča. V Bugbugu so zajeli 14.000 ujetnikov in je morala vojaška četa, ki jih je ujela, prositi za pomoč, da jih odpravi v zaledje ter nadaljuje pohod proti zahodu. General Wawell je takoj poslal en polk, ki je odpeljal ujetnike, medtem ko je motorizirana četa drvela dalje. Vseh ujetnikov je že daleč nad 30.000. Tudi plen razne vrste orožja, municije, živčnih skladišč in bencina je tako velik, da za dvakrat prekaša vse tisto, kar so Angličje do sedaj porabili v teku 8-dnevne ofenzive. Zelo veliko ujetnikov in vojnega materiala pa prihaja iz notranjosti puščave, kjer so imeli Italijani zelo spretno postavljena svoja napadalna gnezda, ki jih sedaj Angličje postopno pobirajo in čistijo.

V vseh poročilih angleških vojakov o razvoju bitke, se ponavlja pohvala italijanskim fašističnim črnosrajčnim milicnikom, ki da se borijo kot levi, s popolnim preziranjem smrti, a da so se slabo izkazale domačinske, arabske čete, ki pri letalskih napadih izgubijo živce in ki tudi ne prenesejo že samega vida kakšnega tanka, ter se takoj razbeže. Glavni odpor italijanske armade leži torej pri fašističnih milicnikih, toda te čete same

Angleško-nemški boji

Napadi na Anglijo

Bombardirana mesta na severu

Nemška poročila

Berlin, 16. decembra. AA. DNB: Nemško vrhovno poveljstvo sporoča:

V noči med 14. in 15. decembrom so nemška letala napadla London in druge važne vojaške cilje v južni in vzhodni Angliji.

Ponovno je bila minirana neka angleška luka. Zaradi slabega vremena je nemško letalstvo podnevi vršilo samo ogledniške polete.

Včeraj so nemška letala izvedla več kombiniranih bombnih napadov na neko važno mesto v srednji Angliji. Letala so se lahko blizala mestu nad oblaki in jih niso mogli opaziti, ter so zato z velikim uspehom skozi oblake metala bombe na cilje. Letalci, ki so se vrnilo, so sporočili, da so opazili 30 požarov.

Angleška poročila

London, 16. decembra. t. Reuter. Letalsko ministrstvo poroča:

Ponočni napad sovražnih letal je veljal industrijskim krajem v severni Angliji. Povzročil je hudo škodo na stanovanjskih hišah in trgovskih stavbah. Po dosedanjih podatkih soede, človeških žrtve ni bilo mnogo. V enem izmed napadenih mest je bilo mnogo požarov, ki pa so bili do jutra že vsi obvladani. Tudi na Londonu so bile vržene bombe, tydalen v manjšem obsegu. Bombe, ki so padle na različne kraje Anglije, so storile le malo škode in zahtevale zelo malo žrtve.

Včeraj podnevi ni priletelo nad Anglijo nobeno sovražno letalo.

Reuterjev dopisnik pristavlja, da je sovražnik ponoči predvsem bombardiral severne industrijske kraje, med njimi Sheffield, Edinburgh, Glasgow in Durham. Škoda je velika.

Lloyd George vstopi v vlado?

London, 16. decembra. t. Reuter. Danes je bil sprejet pri Churchillu v Downing Streetu Lloyd George. Ta obisk spravljajo v zvezo z načrti, da bi starega državnika poslali za veleposlanika v Washington. Toda mnogo bolj verjetno je, da bo v kratkem vstopil v vlado. Lloyd George je bil v zadnji svetovni vojni sijaen minister za oboroževanje in njegovi nasveti bi mogli biti zelo dragoceni. Toda Lloyd Georgeu tokrat ne bodo dali nobenega ministristva, marveč bi vstopil v vlado samo kot državni minister brez listnice.

Napadi na Nemčijo

Berlin spet bombardiran

Nemška poročila

Berlin, 16. decembra. t. DNB: Nemško vojno poročilo o angleških letalskih poletih nad Nemčijo se glasi:

Preteklo noč so angleška letala zmetala na nemško ozemlje nekaj eksplozivnih in zažigalnih bomb. V Berlinu je nastalo nekaj požarov na podstrešjih, ki pa so bili hitro pogaseni. Poškodovanih je bilo nekaj hiš, med njimi dve bojnišči. Malo je bila poškodovana tudi neka tramvajska proga. Po drugih mestih je bilo povzročene nekaj škode na poslopih. V Herfortu je uničena ena cerkev. Požar, ki je nastal v neki tovarni v srednji Nemčiji, so takoj pogasili. Proizvodnja ni ovirana. Ubite so bile štiri osebe, 12 pa ranjenih. Lovska letala so sestrelila eno sovražno letalo, ko je hotelo vzleteti. Nemško letalo ni bilo izgubljeno nobeno.

Berlin, 16. decembra. AA. DNB: Pri angleškem letalskem napadu preteklo noč na Berlin je bila povzročena neznatna škoda. V neki hiši je izbruhnil na podstrešju požar, ki pa so ga hitro pogasili. Poleg tega je bila zadeta neka tramvajška proga podzemske železnice. Nekaj stanovanjskih hiš je poškodovanih. Ubiti sta bili dve osebi, pet pa ranjenih. Eno sovražno letalo je bilo sestreljeno.

Angleška poročila

London, 16. decembra. t. Reuter. Letalsko ministrstvo objavlja naslednje uradno poročilo o ponočnem napadu na cilje na sovražnem ozemlju:

niso zadosti številčno močne, da bi vzdržale pritisk tolikšne premoči.

Poročilo angleške admiralitete

London, 16. dec. t. Reuter. Admiraliteta poroča:

Edinice našega vojnega brodogva v Sredozemskem morju s uspehom sodelujejo s suhozemsko vojsko na vsej obali med Sidi Baranijem in Bardijo v Libiji. V noči od sobote na nedeljo so bojne ladje brez prestanka obstreljevale Bardio. Italijanski torpedni motorni čolni so izvedli napad na naše križarke. Bil je brez uspeha. Naši rušilci so takoj uničili neko italijansko podmornico vrste »Najade«, ki je skušala napasti neko naše križarko. Letala, ki pripadajo vojni mornarici, sodelujejo pri operacijah in so v noči na nedeljo bombardirala mesto Tripoli, na katero je padlo nekaj ton bomb. Zadete so bile pristaniške naprave in številne ladje v pristanišču.

Angleško letalstvo poroča

Kairo, 16. dec. t. Reuter. Letalsko poveljstvo pri angleški vzhodni armadi poroča:

Sodelovanje letalstva s suhozemskimi operacijami je popolno. Angleški bombniki brez oddiha napadajo sovražna letališča v zahodni puščavi in v Libiji. Največji bombni napad je bil izveden na Bardio v Libiji. Mesto je branilo 50 lovskih letal, ki pa bombardiranja niso mogla preprečiti. Razvili so se srđiti boji v zraku. V soboto je bilo sestreljenih 24 sovražnih letal. Angleške izgube znašajo 3 letala.

V noči od sobote na nedeljo so skupine naših bombnikov vrgle bombe na različne vojaške cilje, med njimi na železniška križišča, na tovarne in razne javne koristne naprave. Manjša skupina bombnikov je bombardirala notranje pristanišče v Frankfurtu na Maini, tretja skupina pa ladjedelnice v Kielu in Bremenu. Nadaljnja skupina je napadla nemške ladje ob francoski obali in sta bili dve ladji zadeti in uničeni. Vsa letala so se vrnila.

Ameriška poročila pa pravijo, da so angleški bombniki po dolgem presledku spet obiskali Berlin, na katerega pa so metali — samo letake, kar je vzbudilo različne razlage v nemški prestolnici.

Vojna na morju

Berlin, 16. dec. DNB: Angleške pomorske sile so spet izvedle operacije v varnostnem področju, ki ga je določila panamska konferenca. Znotraj tega varnostnega pasu se je neka angleška križarka približala neki nemški tovarni ladji »Iderwald«, ki je bila izplula iz neke mehške luke, in skušala ladjo zajeti. Kapitan »Iderwald« je svojo ladjo sam potopil in tako preprečil angleško blokada. Takoj v začetku sovražne akcije angleške bojne ladje je kapitan zapovedal, da se ima ladja zažgati in odpreti ventili na njenem dnu. Ko je bilo to storjeno, se je posadka izkrcala v rešilne čolne. Angličje so potem skušali vkrcati se na palubo, da bi rešili plen in si tako zagotovili nagrado, s katero plača angleška admiraliteta v nasprotju z vojaško prakso drugih narodov, toda ta poskus angleških mornarjev se ni posrečil. Ladja »Iderwald« se je potopila v plamenih zaradi ukrepov, ki jih je izdal njen kapitan.

To neupoštovanje vseameriškega varnostnega pasu po Angležih ni osamjen primer, ampak je izraz načrtnih akcij. To se vidi tudi iz dejstva, da je neki drugi sovražnik rušilce nekako ob istem času v istem varnostnem pasu izvršil sovražno dejanje proti nemški ladji »Raime«. Tudi posadka te ladje je ladjo zapustila, še prej je pa pripravila vse potrebno za njeno potopitev. Ameriško mornariško ministrstvo je objavilo ti dve poročili, ne da bi se izrazilo glede vloge ameriških rušilcev, ki sta srečala obe nemški ladji takoj, ko sta izpluli iz pristanišča na široko morje. Ameriški rušilci so se pridružili nemškima ladjama, kapitanu »Iderwald« so pa izjavili na njegovo vprašanje, da bodo ameriški rušilci spremili do meje ameriškega varnostnega pasu. Zanimivo bi bilo izvedeti, kakšna navodila imajo ameriški rušilci, če bi postali priče sovražne akcije znotraj varnostnega pasu, v katerem opravljajo patrolno službo.

Važna obrambna pogodba med Urugvajem in Argentino

Montevideo, 16. dec. AA. DNB: Po razgovorih sta zunanja ministra Argentine in Urugvaja podpisala dve listini, od katerih se ena nanaša na obrambo, druga pa na trgovinska vprašanja.

Prva listina sestoji iz štirih točk.

Prva točka pravi, da sta oba zunanja ministra glede na istovetnost načel njihovih vlad in v zvezi s sklepi konferenc v juliju t. l. v Havani ugovarila, da je njihova dolžnost ustvariti mednarodno sodelovanje v duhu vzajemne pomoči in sodelovanja.

Glede na skupne interese obeh držav zaradi obrambe in varnosti ustja reke La Plate, pravi druga točka, da oba ministra smatrata, da po izjavi v Havani o vzajemni pomoči in obrambnem sodelovanju ameriških narodov, moreta državni-podpisnici po okoliščinah pristopiti k dopolnilnim obojestranskim ali večstranskim razgovorom.

Tretja točka pravi: Na podlagi teh ugovoritev sta se oba zunanja ministra sporazumela, da svojima vladama predložita v tem okviru izmenjavne misli med predstavnikoma odgovarjajočih tehničnih organizacij.

Oba zunanja ministra smatrata za prav, kakor se poudarja v četrti točki te listine v soglasju s havansko deklaracijo, a v okviru sodelovanja ostalih držav, da pozoveta na te konferenco eno ali več sosednjih držav, da bi se začelo s proučevanjem učinkovitih dopolnilnih metod za odstranitev vsake nevarnosti, ki bi mogla zagroziti izven kontinenta.

Druga listina predvideva proces za napredek gospodarskih odnošajev.

Pomirjenje na Balkanu

Curich, 16. dec. b. Budimpeštanski dopisnik »Neue Zürcher Zeitung« poroča, da napetost na Balkanu še nadalje popuša. Diplomatski krogi opozarjajo, da je bilo zadnji teden mnogo kritičnih trenutkov, nesoglasja in neodločnosti. Vojni položaj, v kolikor se tiče Balkana, je dosedaj do gotove meje razčiščen. Razen tega ugotavljajo, da Nemčija želi prav tako kakor prej, da ostane na jugovzhodu Evrope mir. Položaj v Bolgariji in mobilizacija turške vojske sta sicer izzvali vznemirjenje, ker bi mogle nastati večje komplikacije, toda Bolgarija je sedaj zavzela taktiko pričakovanja, turško-nemški odnošaji pa so se po povratku nemškega poslanika v Ankaru von Pape-na zboljšali in je napetost v vsem popustila.

Csaky spet v Budimpešti

Budimpešta, 16. dec. AA. DNB: Zunanji minister Csaky je nekoliko obolel za hripo in bo moral nekaj dni ostati v postelji.

Novi napadi Grkov v Albaniji

Italijansko vojno poročilo govori o »hudih izgubah na obeh straneh pri novih grških napadih«

Italijanska poročila

Nekje v Italiji, 15. dec. Stefani: Poročilo št. 191 glavnega stana italijanske oborožene sile o operacijah v Grčiji pravi:

Na grškem bojišču so bili sovražni napadi na več odsekih odbiti s protinapadi naših čet. Sovražnik je pretrpel hude izgube. Naše letalstvo neprestano bombardira sovražnikove položaje, kolone za živežno preskrbo in motorizirane sprevoče. Naša letala so bombardirala križišča prometnih poti ter ponekod tudi s strojnimi obstreljevala nasprotnika. Ena skupina je bombardirala železniško progo in viadukt na progi Solun—Atene. Viadukt je bil porušen.

Sovražna letala so v soboto zvečer trikrat priletela nad Napoli in metala zažigalne in eksplozivne bombe. V pristanišču je bila sadeta neka vojna edinica s srednje veliko tonazno. Škoda na ladji ni velika. Od posadke pa je mrtvih 50. Nastali so požari v višjih nadstropjih nekaterih hiš, ki pa so bili hitro obvladani. Med civilnim prebivalstvom je 8 mrtvih. Mešanstvo se je med letalskimi napadi junaško obnašalo.

Nekje v Italiji, 16. dec. t. Stefani: Poročilo št. 192 glavnega stana italijanske oborožene sile o operacijah v Grčiji se glasi:

Na grški fronti so bili odbiti novi napadi sovražnika. V teh borbah sta imeli obe strani hude izgube.

Grška poročila

Atene, 16. dec. t. Atenska agencija: Poročili št. 49 in 50 grškega generalnega štaba se glasita: Napadalo delovanje grških čet se nadaljuje. Zavzeli smo več vrhov, ki so pomembni.

Včeraj je grška vojska v Albaniji z uspehom izvedla nekaj operacij in so naše čete spet zasedle nekaj novih višin. Pri tej priložnosti je bilo ujetih veliko nasprotnikov, havbice, strojne in različne vojnega materiala.

Zastopnik vlade je na konferenci tiska obrazložil časnikiarjem, da so bili zadnje dni najhujši boji na severnem bojišču, na Mokri planini, ki leži med Ohridskim jezerom in gornjo dolino reke Skumbe. Grške čete pa postopno zasedajo vrhove, ki pa si jih morajo vsakega posebej priboriti z napadi na nož. Enako hudi boji

so tudi po vrhovih okrog gornjega toka reke Devoli, kjer Italijani srdito branijo petrolejska polja v tej dolini. Na južnem bojišču so grške čete pred Himaro in 3 km pred Tepelenijem. Vreme je na bojišču še vedno slabo, toda zaradi njega sovražnik mnogo bolj trpi, kakor grške čete, ki so na vremenske neprilike navajene in proti njim utrjene.

Angleški bombniki pridno sodelujejo. V soboto so dvakrat bombardirali pristanišče Valono, kjer so zadeli pristanišče, ladje v pristani ter letališče. Bombardirali so nadalje Crotone v zalivu Tavanta, kjer so poškodovali naprave v vojnem pristanišču. Končno so trikrat zaporedno bombardirali Napoli, kjer so zadeli pristaniške zgradbe ter z gotovostjo zadeli tudi eno večjo vojno ladjo. Bombi sta na krovu ladje eksplodirali in se je pojavil požar.

New York, 16. decembra. b. Vojni dopisnik »United Press« poroča iz Grčije, da so grške čete na sektorju Himare napredovale v smeri proti Valoni. Boji, okrog Tepelenija in na hribih severozahodno od Podgradca se kljub snežnemu viharju nadaljujejo. Na ostalih bojiščih pa je prišlo le do krajevnih spopadov. Grške čete so napredovale do Tepelenija.

Angleški bombni napad na Napoli

Atene, 16. dec. t. Atenska agencija: Poročilo angleškega letalskega poveljstva pravi:

V noči od sobote na nedeljo so angleški bombniki v več zaporednih skupinah bombardirali pristanišče, letališče, železniško postajo in železniško križišče v Napoliu. V pristanišču sta se v času napada nahajali dve oklopnici. Dve bombi sta padli na eno izmed bojnih oklopnice in sta povzročili ogenj, ki je dolgo časa gorel. Neki drugi bombnik je vse svoje bombe vsul v neposredno bližino druge oklopnice. Na kolodvoru so nastale tri velike eksplozije, ki so jim sledili požari. Vsa naša letala so se vrnila.

(Italijanski opis bombardiranja Napolijskega pristanišča v italijanskem službenem poročilu.)

Zemunska vremenska napoved za 17. december: Val mraza v vsej državi. Jasno s precej močno burjo v primorju. Razjasnitve v severozahodnih in severnih krajih. Drugod oblačno in mestoma sneg.

Siam ponuja Indokini mir

Bangkok, 16. dec. t. AFI: Siamska vlada je danes poslala noto francoskemu guvernerju Indokine, v kateri predlaga, naj se zbeče mešana siamsko-indokitajska obmejna komisija, ki naj preišče vse krvave obmejne spore, ki so se zadnje čase pripetili na meji. Siamska vlada piše med drugim v svoji noti »da ne želi motiti miru drugih, pač pa izravnati željo, da odstrani krivice, ki se siamski deželi in njenemu prebivalstvu prizadevajo.«

Viehj, 16. dec. t. Havas: Kolonialno ministrstvo je objavilo uradno poročilo, v katerem trdi, da so francoske oborožene sile le odgovorile na siamske napade, ko so indokitajskim bombnikom naročile, naj v znamenje kazni in v dokaz francoske odporne sile bombardirajo obmejno siamsko mesto. Siamsko prebivalstvo da je to razumelo in da je pričakovali, da bo izjavilo pritisk na svojo vlado, da uredi spor z Indokino.

Slovenija ob smrti dr. Korošca

Zajokalo je najprej srce Slovenije, bela Ljubljana, ki pa je danes črna, črna kot peruti žalosti, razprostrte nad vso Slovenijo in državo. Kot požene srce kri po vsem telesu, je pognala Ljubljana svojo srčno bol po žicah in brezličju v sleherno slovensko vas, da je zastokal vsak slovenski človek kot v srčnem krču in potečil iz suhega očesa solzo, ki se ne bo posušila tako kmalu. Budili so se ljudje v še temnih nočnih urah, kajti srce je slutilo, da v to jutranjo meglo drvi vlak, ki vozi zadnjikrat slovenskega ljubljence v domovino, ji odpirajočo nov grob kot svojo največjo, zevajočo rano sredi ljubljanskega polja. Iz sanj so se budili otroci, nedolžni rod, ki komaj razumeva sveto, pa že čuti, da se pelje mimo oken zgodovina, ki je pripravila srečne dni njihovim rojstvom, in novemu rodu pušča kot ognjeno sled nedohojeno pot, ki mu jo je odslej hoditi in jo nadaljevati. Z gorečimi plamenicami je čakala mladina svojega voditelja, kateremu je ugasnil zibelj življenja, pa sedaj gori kot duh v rokah mladine, ki si bo z njim svetila v meglo nejasne bodočnosti. Zažarela je krsta v svitu mladih luči, zamajala se na ramenih akademikov, nosilcev Koroščevega poslanstva iz te žalostne zore v nove dni, narod se je zgrnil ob njem, ki je čuječ tudi v megleni noči in bedé sprejema svojega za večno zasulega voditelja. Žalost je legla na prikaovalce nočnega vlaka, jok je zahtel iz prenekaterega stisnjene grla, solza je padla in v bel srez užgala žgočo srago — na nebu pa se je prikazal prvi svit, kateremu je šel žalosten sprevod nasproti. V sedežu slovenske oblasti, v poslopju in dvorani, kjer so najožji izbranci naroda, predstavljali volje svojega ljudstva po nujnosti soglasja vsakega pravega voditelja naroda z narodom samim dvigali njega v glasnika volje naroda, leži sedaj on, katerega oblast je tu prihajala v najtesnejši stik s potrebami širokega ljudstva. V sejni dvorani banke posvetovalnice leži sedaj mož, ki je bil izpolnjen volje naroda, ki je bil posebljena njegova volja, želja, in smer, ki ga je narod izbral za svojega besednika pred zgodovino in

za katerim je šel, ustvarjajoč novo zgodovino. Sedaj pa se je v tej megleni zori sam pomaknil v zgodovino, na eno najlepših njenih strani.

In zato je tudi bol naroda kot bol nad izgubo najboljšega sinu, ki je narodu postal tudi oče.

Ko pa se je zora zdanila, je tudi narod odprl oči, skozi katero se je izlil potok solza: kot potok samih solz so se uredile vrste ljudstva in tečejo mimo krste svojega voditelja kot da tečejo nad sreem svojim, nad svojo izgubljeno ljubeznijo. In ta potok teče, teče ves dan, ves večer, teče mimo in se ne ustavi v tej sami dvorani, razlije se po vsej domovini in joka za svojim največjim kot z vsemi navčki slovenskih cerkvá.

To je dan, ko je narod pretresla smrt in zdaj samo še joka in skrbi, kako bi izkazal svojemu voditelju ustrežajočo zadnjo čast. Čast in zahvalo, da je branil njegovo čast, čast naroda, katere vitez je pokojni bil. Zato mu je narod dal tudi najvišjo čast, ki jo smrtniku narod kot skupnost ljudi istega jezika in krvi dati mora: dovolil mu je, njemu edinemu, da ga je lahko naslavljal: Moj narod! In ker je bil narod njegov, je on ves narodov. Zdaj roma ves narod ob njegovi krsti odkrit in s pobožno žalostjo kot da hoče uganiti njegovo poslednjo željo in misel, kropi s solzami njegovo telo, na katerega že čaka izkopani grob.

In ta izkopani grob, ki bo sprejel Koroščevo ostalino, ni samo majhen grob v Navju med izbranci slovenskega duha, temveč je vsa Slovenija, ki sprejema Korošca vase kot v grob, iz katerega je mogoče vstati le v duhu, da živi dalje v ideji, kakor je doslej ideja živela pod njegovim čelom in vodila svoj narod. Telo je mrtvo. Narod osirotel.

Mladina pa se zbira, da ga v svitu novih bakelj prenese v svetišče, kateremu je bil zvest in vreden svečenik, in odtod Sloveniji v srce — globoko prst te zemlje, ki jo je tako ljubil, branil njeno čast, vihtel meč za njeno svobodo in postal sam njen ponos, a s smrtjo njegova največja rana.

da bo vsaj za silo oblečena in obuta molila k Jezusu tu ob meji za mir na zemlji jugoslovanski, za mir na zemlji slovenski. M. V.

— Namesto venca na grob pokojnega g. Alojza Smida iz Jurkloštra je daroval g. Jereb Rado, javni notar iz Slov. Konjice, 200 din za pomoč revnim šolskim otrokom v Jurkloštru. Prosimo posnemalec.

— Ostro streljanje s topovi v okolici Ljubljane. Med 16. in 22. decembrom bo 16. artilerijski polk ostro streljal s topovi, najbrž pa 17. in 18. decembra, če bo lepo vreme. Zaradi ostrega streljanja bo zemljišče, ki obsega vasi Škofljica, Crna vas, Studenec, Ig, Pijava gorica, ogroženo in dostop na prostor, ki bo zastražen z vojaškimi stražami in patrolami, smrtno nevarno. Ljudje lahko ostanejo v svojih hišah razen onih, katere bo vojaštvo zahtevalo izprazniti. Najverjetneje prej omenjena dneva ob lepem vremenu bo streljanje najbrž od 10. do 17. ure. Navedeni prostor bo tedaj za vsak dostop zaprt, seveda je pa dostop tja tudi strogo prepovedan in smrtno nevarno. Prebivalstvo naj ne poskuša priti na prej navedeni prostor in se mora brezopojno pokoriti nalogam straže in patrole. Za kršnokoli nesrečo, ki bi se zgodila na tem prostoru zaradi postopanja proti temu odloku ali proti nalogam vojaških patrol in straž, vojaška oblast ne bo odgovorna. Začetek in konec streljanja bo objavljen z znakom s trompeto, a po končanem streljanju bodo tudi straže in patrole odpoklicane. Lahko se tudi zgodi, da pri streljanju ne eksplodira granata ali šrapnel ter zato ostane na tem prostoru neopazena. V takih primerih se je treba ravnati po naslednjem navodilu: Granate ali šrapnela se ne sme prijemati niti se jih dotikati. Če kdo najde

tak neeksploziviran naboj, naj ga takoj prijavi občini ali žandarmeriji, ki naj takoj postavi okrog njega ograjo v premeru 5 m ter z napisom »Smrtno nevarno se dotikati«. Občina in žandarmerija naj to nemudoma sporoče komandi 16. artilerijskega polka s točno navedbo kraja, kjer se dotični naboj nahaja, da pošlje strokovnjaka ta naboj uničiti. Prostor, kjer se nahaja neeksploziviran naboj, mora biti v interesu varnosti tamošnjega prebivalstva z žandarmerijsko stražo zavarovan do prihoda vojaškega strokovnjaka, ki bo takoj po prejemu obvestila poslan. Kdor se ne bi pokoril opozorilom vojaških straž in patrol bo sam nosil vse posledice. Vojaška uprava bo dotično ozemlje o pravem času zastražila.

— Knjižnice, arhive, znanstvene inštitute, tehnične pisarne itd. obveščamo, da z novim Vloflex aparatom vse dokumente itd. hitro in poceni preslikamo. Priporoča se Drogerija Gregorič, kr. dv. dobavitelj, Ljubljana, Prešernova 5.

Vsem predsednikom in podpredsednikom okrajnih JRZ

Pozivamo, da se udeležijo vsi predsedniki in podpredsedniki okrajnih JRZ iz vse Slovenije seje širšega banovinskega odbora JRZ v beli dvorani Uniona ob 4 popoldne (I. nadstr. levo). — Banovinsko tajništvo JRZ.

Žalna seja kluba slovenskih senatorjev in poslancev JRZ

Ljubljana, 16. decembra. Nocoj ob 6 zvečer so se zbrali v posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani slovenski senatorji in bivši narodni poslanci JRZ, da skupno počaste spomin pokojnega voditelja dr. Korošca kot njegovi poslednji slovenski sodelavci v narodnem predstavištvu.

Sejo je začel in vodil minister dr. Miha Krek. V nekaterih glavnih potezah je dr. Krek podčrtal pokojnega dr. Korošca kot daleč največjega parlamentarca, najspretnjšega taktika, kar jih pozna zgodovina Slovencev. Omenil je najvažnejše boje in uspehe dr. Korošča v Gradcu, na Dunaju, v Budimpešti in Belgradu. Ugotovil je: Dr. Korošec je bil neprekosljiv mojster parlamentarizma, parlamentarna tla so bila najrednejše in najplodovitejše polje njegovih bojev in zmag. V velikih skladih dr. Koroščevih mojstrskih dejanj in udejstvanj je njegovo poslančevanje nesporno največje, najobilnejše in najvidnejše. Pridobil je narod, vodil ga je, zastopal ga je in služil mu je, kakor to ni znal in ne zna nihče.

Senatorji in poslanci so spominjski govor ministra dr. Kreka poslušali stoji in zaključili s pobožno željo: Bog daj večni mir in plačilo njegovi duši.

govi duši, ki naj izprosi slovenskemu narodu v vsej njegovi bodočnosti vrednih in dobrih vodnikov!

Žalna seja banovinskega odbora JRZ za dravsko banovino

Ljubljana, 16. decembra.

V srebrni dvorani Uniona je danes ob 7 zborovalo vodstvo politične organizacije Slovencev, banovinski odbor JRZ za dravsko banovino.

Na dnevnem redu svečane seje ni bilo nič drugega kot poklonitev spominu političnega voditelja in predsednika dr. Antona Korošca.

Seji je predsedoval podpredsednik banovinskega odbora JRZ minister dr. Miha Krek. V svojem spominjskem govoru je slikal politično-organizatorično delo dr. Korošca od njegovih začetkov, ko je zbiral raztresene in maloštejne Slovence pod težkimi in najtežjimi razmerami po naših severnih krajih do ustanovitve Slovenske kmečke zveze za Štajersko, njegovo soustanavljanje Slovenske in Vseslovenske ljudske stranke, ki so jo ustvarili predvsem dr. Janez Ev. Krek, dr. Korošec, dr. Sušteršič in dr. Zitnik, ter dr. Koroščevo neprestano vodilno udejstvanje v Slovenski ljudski stranki in zadnja leta v vsedravnih stranki JRZ. Podčrtal je silno organizatorično rutino, neprekosljiv talent za zbiranje, pridobivanje in vodstvo ljudskih množic, njegovo silno vztrajnost in krepko roko, ki mu je poleg širokega srca dala vse elemente najpopolnejše vodstvene in vodilne osebnosti.

Člani banovinskega odbora JRZ so počastili v tugi in žalosti spomin svojega pokojnega predsednika, pomolili za njegovo dušo in dodali prošnjo, da bi ob tej težki izgubi Bog naklonil našemu narodu svoje posebno varstvo.

Drobne novice

Koledar

Torek, 17. decembra: Lazar, škof; Vivina, de-
vica.

Sreda, 18. decembra: Kvatre, Gracijan, škof;
Teotim.

Novi grobovi

† P. Emilijan Dougan

V frančiškanskem samostanu v Nazaretu v Sav. dolini je v nedeljo zvečer umrl zlatomašnik in starosta slovenskih frančiškanov p. Emilijan Dougan. Rajni je bil rojen dne 24. julija 1867 v Kamniku. V frančiškanski red je stopil 24. julija 1885 na Trsat. V mašnika je bil posvečen 6. julija 1890. Pokojni p. Emilijan je služboval najprej nekaj časa v Brežicah, nato pa dolgo vrsto let v Pazinu, kjer je bil tudi katehet na gimnaziji. Iz Pazina je prišel na Sv. Goro pri Gorici. Tam ga je zajela svetovna vojna. Prišel je v Nazaret, kjer je deloval do svoje smrti. V samostanu je opravil različne službe; glavno in najljubše delo pa so mu bili ljudski misijoni med našim slovenskim ljudstvom. V mlajših letih je hodil misijonarit med naše izseljence na Vestfalskem. — Povsod, kjer je deloval in misijonaril, so ga ljudje ohranili v dobrem spominu. Pogreb bo v sredo, dne 18. decembra ob pol 11. — Naj počiva v miru in Gospod mu bodi plačnik!

† O. Linus Prah

Celje, 16. decembra.

Jugoslovansko provincijo kapucinov je zadela huda izguba. Danes ob 12. ponoči je zatisnil svoje oči v celjski bolnišnici njen provincijal, konzistorialni svetnik lavantinske in goriske škofije o. Linus Prah. Ze daj časa je bolehal, toda delal je do zadnjega, dokler ni moral leči in je podlegel. V zgodnjih jutranjih urah so ga pripeljali v kapucinski samostan in ga položili na mrtvaški oder, kamor ga prihajajo kropit množice ljudstva iz Celja, okolice in Savinjske doline, saj so ga premožno poznali kot spovednika, tolažnika žalostnih in duhovne pomoči potrebnih.

P. Linus Prah se je rodil 26. maja 1869 v Sv. Križu pri Rogški Slatini. Po končanem gimnazijskih študijah je stopil v kapucinski red. Bogoslovje je obiskoval v Gorici in je bil istotam posvečen v mašnika 31. julija 1892. V Gorici so kapucini pridno delovali med slovenskim ljudstvom, ki je trumoma prihajalo v njihovo novo cerkev, posvečeno Marijnemu Vnebovzetju, ki je postala za točišče slovenskega goriskega ljudstva. Zal so morali očetje kapucini po prevratu zapustiti Gorico in Sv. Križ. To je dobrega očeta Lina bolelo in to bol je do konca neprestano nosil v svojem srcu. V Studencih pri Mariboru se je osnovala nova kapucinska postojanka in kot njen predstojnik je bil pokojni izvoljen od hrvatskih in slovenskih kapucinov za vrhovnega voditelja jugoslovanske provincije. Preselil se je v Celje, kjer je ostal do svoje smrti. Pod njegovim vodstvom je jugoslovanska kapucinska provincija prosperovala zares z božjim blagoslovom. Pokojni svetniško živeči redovnik je postavil več dijaških zavodov po Sloveniji in Hrvatski, ko je provinciji že skoro zmanjkali vsaki naraščaj. Edino njegova zasluga je, da ima danes jugoslovanska provincija toliko mladih

duhovnikov. Njegovo delavnost, skromnost in ljubeznivost so njegovi sobratje cenili in ga zato izvolili štrikrat za provincijalnega predstojnika. Kjer kolj je pokojni deloval, povsod je bila njegova spovednica oblegana. Premogim je stal ob strani pri zadnji uri in tudi umirajočemu goriske-mu slavčku pesniku Simonu Gregorčiču je izrekel zadnje tolažilne besede in molitve.

K večjemu počitku bodo spremili o. Lina v sredo, dne 18. decembra ob pol 4 popoldne iz kapucinske cerkve na okoliško pokopališče, kjer ga bodo položili v mater zemljo poleg njegovega sodelavca p. Donata Zupančiča. Kapucinski provinciji ob bridki izgubi izreka javnost iskreno sožalje!

Specialitete „NEPTUNA“ za Vas:

skuši-fileti — sardine brez kosti —
Gourmand — Turiste

Proizvodi največjih domačih tovarn sardin
»NEPTUN« d. d. — Split

Osebne novice

— V ministrstvu financ so v začetku t. m. položili strokovne uradniške izpite med drugimi sledeči Slovenci-pregledniki finančne kontrole: Sulek Mihajlo in Polegek Blaž iz Maribora, Ankon Adolf iz Žužemberka, Budja Alojzij iz Cankove in Meško Lenart iz Rogške Slatine.

— Cenjene naročnike »Slovenec« prosimo, naj nam opreže, da je imela nedeljska izdaja lista za nekatere kraje toliko zamude. — Vse različne težave, zlasti pa velika žalost, ki je zadela vse Slovence je tudi pri nas povzročila tehnične zapreke (telefon itd.), da list ni pravčasno izšel. — »Slovenec«.

— Za božič ne pozabi slike Marije z Brezji!

— Deca v poplavljeni pesniški dolini prosí za božična darila! Teško je v teh težkih časih tukaj, tam, vsepovsod! Teško je zato prositi, saj prosijo vsil teško je pa najti pokrajino, ki bi jo vremenske nepravilne leto za leto uničevale tako, kakor ravno doline ob srednjem, neroguliranem toku Pesnice. Vse v tej dolini ležeče občine so kakor obsojene! Na vse mislimo, predvsem na Sv. Marjeto ob Pesnici, ki bi se baš v tekočem letu lahko nazivala »Sv. Marjeta pod Pesnico! Saj je tukaj bilo letos osem velikih poplav, pri katerih manjše sploh niso štete. Kdajkoli si potoval letos tu skozi, te je obdajala samo povodenj. Ni čuda, da so odpovedale vse dolinske kulture, sadonosnike in vinograde ob pobožjih hribov pa so usodepolno uničili ostra zima, pozna spomladanska slana, pogosti poletni nalivi, ponovna toča, viharji in zdaj nazadnje pa še povrh zgodnji oktoberski sneg. To leto samih vremenskih neozgod je tukajšnje ljudstvo pahnilo na rob gospodarskega propada. Nima pridelkov dovolj niti za prehrano, kaj šele za prodajo in vnovčevanje! Obupano se vprašuje: kako bo z obleko, z obualom, s kurivom, z živili za ljudi in živino itd.! Nad vsem pa je pri srcu sedaj ob nastopajoči zimi: naša trpeča deca! Ta še sedaj nosi lahka, zakrpana poletna oblačila, menjava obualo z odraslimi ali pa je že — bos! Od 443 šolskih otrok jih pripadata dve tretjini revnim ko-
šarjem in vinarjem! In teh 300 trpečih obmejnih otrok prosí s sklenjenimi rokami za pomoč! Prosi za stara, tudi ponošena oblačila in obuala zase in svoje starše! Prosi sedaj pred božičem,

Žalna svečanost v Trnovem

V trnovskem prosvetnem domu so se zbrali v nedeljo ob 7 zvečer k skupni žalni seji Prosvetno društvo Trnovo, Fantovski odsek, Stavna zadruška Trnovski prosvetni dom in Akejski gospodarski odbor. Žalni govor je imel predsednik Prosvetnega društva g. Ivo Prosen, katerega so vsi navzoči poslušali stoji. Govor je predsednik prosvete zaključil z besedami: Zaključimo nesmrtnemu našemu ljubljensmu voditelju, največjemu sinu in očetu slovenskega naroda: Tvoji smo bili in Tvoji hočemo ostati! Slava dr. Korošču! Vsi navzoči so vzkljknili za predsednikom trikrat: Slava! Ko je bila žalna seja zaključena, je sporočil predsednik, da bo v sredo, 18. decembra, ob 8 zvečer v društvenem domu žalna komemoracija za vse članstvo in ostale Trnovčane. Govor bo imel župnik in pisatelj Fr. Sal. Finžgar, žalostinke pa bo pel Fantovski odsek.

Primarij dr. Ješe

ne ordinira od 18. do 27. t. m.

1. Slovenske časnikarje pozivjamo, da se udeležijo pogreba g. dr. Antona Korošca, zvestega člana naše organizacije. Zberemo se ob 10 pred Jugoslovansko tiskarno. — Odbor Jugosl. novinarskega združenja, sekcija Ljubljana.

1. Mestno cvetja na krsto dr. Antona Korošca je poklonila za zimsko pomoč 500 din ga. Inka Strojanské v hvaležnih spomin na predobrega, nepozabnega botrčka, prav tako je pa nakazalo Združenje tiskarnarjev za dravsko banovino in Društvo tiskarnarjev v Sloveniji 500 din za zimsko pomoč namesto venca na krsto vedno naklonjenemu svojemu začetniku dr. Antonu Korošču. Slavitve voditelja naroda dr. Antona Korošca z darili za zimsko pomoč!

1. Pri zaprtju, mojnji v prebavi — vzemite zjutraj na prazen želodec en kozarec naravne »FRANZ-JOSEF« grencice.

1. Namesto venca na krsto narodnega voditelja dr. Korošca je darovala družina ravateljca v pok. Bogumila Remca 500 din šempetrski Elizabetni konferenci, kateri je bil pokojnik največji dobrotnik. Najtešja hvala.

1. V počastitev spomina velikega dobrotnika siromakov g. dr. Antona Korošca, namesto venca so darovali Vincencijevi konferenci Karmelske Matere božje v Mostah: gosp. župnik Mihael Jenko 300 din, gosp. kaplan Ignacij Strancar 300 din, Alojzij Kočmur 300, fotograf Marjan Kočmur 100 dinarjev.

1. V počastitev spomina pok. dr. Antona Korošca je namesto venca naklonilo Karitativni zvezi za reveže Prvo delavsko konzumno društvo v Ljubljani 1.000 din in Osrednja vinarska zadruga za Jugostavijo v Ljubljani 1000 din.

1. Ljubljanski denarni zavodi danes ne poslujejo. Društvo bančnih sodov.

1. Uradni ljubljanskih sodišč danes v torek, na dan pogreba predsednika senata in prosvetnega ministra dr. Korošca, ne bodo uradovall.

1. Trgovine v Ljubljani bodo v torek, dne 17. decembra 1940, na dan pogreba narodnega voditelja g. dr. Antona Korošca zaprte od 9 do 12

popoldne. Popoldne se obratuje normalno. — Zdruzenje trgovcev.

1. Ob priliki pogrebnih svečanosti za pokojnim prosvetnim ministrom, predsednikom senata in biv. predsednikom vlade g. dr. Antonom Koroščem se vrši dne 17. decembra t. l. služba pri pošti Ljubljana I takole: Popoldne bo samo interno poslovanje in sprejemk brzojavk ter priporok v brzojavnem ekspeditu (vhod s Prešernove ulice), kjer se lahko opravijo tudi telefonski pogovori. Dostava popoldne odpade. Popoldne je normalna služba. Državna in samoupravna oblastva, uradi in ustanove ter imetniki predalov se vabijo, da dvignejo svoje pošiljke med 8 in 9 uro. Pri ljubljanskih podružnicah ter poštah Moste pri Ljubljani in Vič se zjutraj kakor običajno prevzemajo sklepi, porazdeli tvarina in izda drž. in samoupravnim oblastvom, uradom in ustanovam ter imetnikom predalov, ki naj dvignejo pošiljke do 9. ure, nato se pošta zapre. Popoldne se vrši redna služba. Dostava popoldne odpade.

1. Zimsko perilo, Karničnik, Nebotičnik.

1. Za božič ne pozabi slike Marije Pomagaj z Brezji!

1. Razstava Omersa Nikolaj—Pregelj Marij—Sajovic Evgen je bila odprta v ponedeljek ob 5 popoldne v dvorani palače Bata. Razstavni prostor je v I. nadstropju. Vhod skozi poslovne prostore. Razstava je odprta med poslovnimi urami. Vstop prost. Vabljeni vsi.

Med. univ.

dr. A. Novoseljskij, zdravnik

se je preselil iz Kranja v Ljubljano, Zrinjskega ul. 7/L, tel. 24-38. Ordinira dnevno od 9.—11. in od 15.—18. ure; ob sobotah od 9.—11. ure Röntgen, Diathermia, Solux, Višinsko sonce, Galvano-Faradizacija, Vibrac. masaža.

1. Pridelovanje zelenjadnega semena na malem vrtu in za mali vrt ter vzimljenje zelenjave bo predmet predavanja v okvirju vrtnarskega tečaja Podružnice SVD, Ljubljana, I., v torek, dne 17. t. m. ob 19 (sedmih) zvečer v kemijski predavalnici I. dr. realne gimnazije v Vegovi ulici. Predaval bo g. nadzornik Josip Strekelj. Vstop prost.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva c. 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komotar, Vič-Tržaška cesta.

Poizvedovanja

Našla se je v Streliški ulici mala črna otroška boa. Več se izve v šentjakovski šoli.

Jesenice

Lepe jaslice in okraske za božično drevesce po ugodni ceni v papirnici Krekov dom.

MARIBOR

Žalna seja mestnega občinskega sveta

Maribor, 16. decembra.

Pokoju dr. Korošec je častni občan mariborski. Ko je bil notranji minister, ga je mesto Maribor na izredni seji mestnega sveta dne 15. julija 1938 počastilo s svojim najvišjim odlikovanjem častnega meščanstva. Predlog za imenovanje dr. Korošca za častnega meščana so podpisali vsi takratni občinski svetniki ter je na podlagi tega župan dr. Juvan sklical sejo in rezultat brzojavno sporočil ministru dr. Antonu Korošču.

Danes pa se je mariborski občinski svet poklonil posmrtnim ostankom svojega velikega častnega meščana. Mestna posvetovalnica se je danes zavrila v težko črno, bila je okrašena z zelenjem, ozadje pa je tvorila slika pokojnega dr. Korošca na narodni trobojnici, ovita z loworjevimi vencem. Občinski svetniki so prišli na sejo v slovesni črni obleki, galerijo pa so zasedli predstavniki mariborskih uradov in društev ter občinskih ustanov.

Sejo je otvoril podžupan g. Franjo Zebot in spregovoril: Spoštovani gg. občinski svetniki! Pretežki udarec je zadel našo domovino. Za vedno je zatisnil oči naš častni občan, minister prosvete, predsednik senata, vodja slovenskega naroda, soustanovitelj naše narodne države, prvobornik za svobodo in pravice, naš veliki dr. Anton Korošec. Mi žalujemo za tem velikim državnikom, iskrenim nacionalistom, našim rojakom. Mesto Maribor se je odelo v žalost in vsi hišni posestniki so se odzvali pozivu župana in razobesili črne zastave. Maribor je tudi dolžan, da se oddolži velikemu pokojniku. Dr. Korošec je bil tisti, ki je že v svoji mladosti ljubil Maribor, ko je deloval v njem in v okolici, za naš kulturni, narodni in gospodarski napredek ter je ob prevratu s svojo vplivno in močno besedo zagotovil Mariboru mesto v Jugoslaviji. Če si je kdo zaslužil častno meščanstvo našega mesta, je bil to gotovo in polni meri dr. Korošec. Ker je naš spoštovani gospod župan klican na službo izven Maribora, sem v imenu mestne občine mariborske odposlal g. banu sledečo žalno brzojavko:

»G. dr. Marku Naličemu, banu dravske banovine v Ljubljani: Ob težki izgubi našega voditelja in častnega meščana dr. Antona Korošca, sprejmite v neutešeni žalosti izraze najglobkejšega sožalja mesta Maribora, ki je bilo vedno srečno in ponosno, da je bilo dr. Korošču drugi dom. V Mariboru in na vročih omejenih tleh se je veliki pokojnik boril za narodno pravico in je že dozoril za našega največjega državnika. Doider bo živel slovenski narod, ime dr. Korošca ne bo umrlo.«

Isto brzojavko je poslal podžupan Maribora zastopniku ministra prosvete g. dr. Mihi Kreku v Ljubljano. Nato je podžupan podal besedo ravnatelju dr. Francu Sušniku, ki je dejal naslednje:

Govor dr. Sušnika

Teško je razumeti, da dr. Korošca res ni več. Dober mesec je komaj, kar je bil še v Mariboru; ves živahn, mladosten in poln vere, da bomo sedanje viharje srečno prebrhali. Zdaj smo ostali kakor družina, ki je nenadno izgubila skrbnega, ljubega očeta.

Naše mesto je bilo njegovo domače mesto. Semkaj je prišel pred 56 leti prileški študent, vpisal so ga na klasično gimnazijo in izročili v varstvo škofijskemu dijaškemu semenišču. To dijaško semenišče mu je postalo drugi dom in mu je ostalo domače do kraja življenja. Tam je še tudi noč pripravljena zanj njegova prilična soba, kjer je prebival kot prefekt tega semenišča in kamor se je tako rad zatekal vsa leta do zadnjega — pa noč in odslej ga ne bo učakala več.

Svojo politično pot je začel iz Tiskarne svetega Cirila. Z njim je postala tiskarna sv. Cirila žarišče narodnega prerojenja ne le na Spodnjem Štajerskem, temveč tudi na Kranjskem. Kajti ogenj navdušenja, slovenske borbenosti in jugoslovenskega pogleda, ki so ga zanetili »trije risi«: Korošec, Kovačič in Jerovšek, je Korošec zanesel med vse Slovence. Maribor je njegov politični rojstni kraj, tiskarna sv. Cirila pa njegov politični rojstni dom. Prevzel je uredništvo »Slovenskega Gospodarja«, začel za mladino list »Naš dom« — to je bilo, kakor da je kdo okna in vrata na deželi odprl, naj odnese preprič s puhlim malomeščanskim rodoljubstvom predvsem tudi nemškutarstvo, o katerem je mariborski Nemeč Heinz Brunner v svoji letos v Berlinu izišli knjigi »Most čez Dravo« zapisal: »Kako je mogoče biti ob enem Slovenec in Nemeč? Pač prav tako malo, kakor če bi kaka žival hotela biti obenem krava in konj.«

Leta 1906, ko je bil star 34 let, je bil izvoljen za državnega poslanca v dunajskem parlamentu, tri leta pozneje tudi v deželni zbor v Gradcu, postal je predsednik Slovenskega kluba v graškem deželnem zboru, na Dunaju pa v Hrvatsko-slovenski zajednici podpredsednik in pozneje predsednik, leta 1917, pa so ga jugoslovenski poslanci dunajskega parlamenta izvolili za predsednika. V tistih hudih časih, ko so slovenski fantje in moške že tri leta ginili po frontah, ko je bil del slovenske domovine razdejan in porušen, ko so otroci doma kruha stradali, je dr. Korošec res kakor Mojzes pokazal narodu pot iz teme: dne 30. maja 1917 je prebral v dunajskem parlamentu majniško deklaracijo, ki zahteva združitve vseh Jugoslovanov monarhije v državno enoto, pristo tujeja gospostva. Kabineti vse Evrope so prisluhnili, dr. Korošec je s to deklaracijo stopil na evropski politični oder, odslej pa do njegove smrti so tehtali njegove besede ne po številu njegovega naroda, temveč 10 krat toliko po sili njegove osebnosti. Na Krekovem pogrebu je začel govor z značilnimi besedami: »Dvignite glave, ker bliža se Vaše rešenje!« Ko vihar spomladi je šlo po namučeni slovenski zemlji, od tabora na tabor je hitel Korošec, kakor zenin je bil in vsa Slovenija je bila njegova nevesta. V tisočletni zgodovini ne vemo za Slovence, ki bi se bil narod tako navdušeno zgrnil okoli njega kakor se je l. 1918. okoli dr. Korošca. Takrat se je zadnji cesar mogočnega habsburškega cesarstva jokal pred kmečkim sinom slovenske Prekije — bilo je prepozno —, v Zagrebu se je ustanovila rhovna oblast nove samostojne države, ki je obsegala jugoslovenske pokrajine bivše monarhije. Predsednik je postal dr. Korošec in s tem suveren državni poglavar. V slovenski zgodovini ne vemo za nikogar, ki bi ga bilo obdalo toliko ljubezni in časti.

V Jugoslaviji je zavzemal najodličnejše položaje: Bil je ponovno minister najvažnejših resorov, kot prvi prečan je bil ministriki predsednik, vladar mu je dal vsa odlikovanja, ki mu jih je dati mogel, in še ob smrti ga je bil deležen najvišjega, ko je knez namestnik ob njegovem mrtvaškem odru dejal: Njegova izguba je velika izguba. Z njim nisem izgubil samo velikega državnika, temveč tudi dobrega osebnega prijatelja.

Mi pa smo izgubili svojega velikega zagovornika.

V teh težkih časih smo vedeli, da je naša usoda v rokah izkušenege krmarja, ki bo čolnič našega naroda znal speljati mimo vsake burje in čeri. Zvezal je slovensko usodo z usodo Srbov in Hrvatov, tisto doledno in široko jugoslovanstvo, ki brateko veže in sklepa naše tri narode, je bilo njegova misel, ki ji je bil zvest, najsi je bil na vladi ali v opoziciji. Od njega jo je sprejemala erbska in hrvatska inteligenca, med katero si je nabral po vsej državi številno vrsto odličnih in vdanih prijateljev. Po njegovi osebi so nas cenili Srbi in Hrvati. Tudi politični nasprotniki so mu vsekdar priznali njegovo nesebično ljubezen do naroda, do države in do kralja. Bil je 30 let vodilen politik in ni zapustil bogastva. Zapustil pa je tisoče Slovencev, Hrvatov in Srbov, ki se jim je srce stisnilo od bolečine, ko so čuli, da je umrl njihov dobrotnik.

Vsi smo ga poznali; njegov lep obraz, njegov fantovski nasmeh, njegovo bistro besedo, ki je tistega, kogar je rad imel, najraje kregala, njegovo očetovsko oblastnost, ki smo se ji vdajali kakor otroci — zdaj ga v Maribor ne bo več. Ni ga več, da bi vanj opirali oči. V grob lega in z njim najbogatejše poglavje slovenske zgodovine.

Ali mi verujemo, da Koroščevo duh ne v Mariboru, ne v Sloveniji, ne v Jugoslaviji ni umrl. Mi bomo njegovo podobo v sebi nosili in ji ostali zvesti. Slava dr. Korošču!

Globoke besede ravnatelja dr. Sušnika so sprejeli občinski svetniki s trikratnim vzklikom »Slava«. Nato je odžupan ob zaključku seje objavil, da se jutri odpelje v Ljubljano posebna delegacija, da se udeležijo pogreba kot oficijelno zastopstvo mesta Maribora.

»Dar lavantinskega škofa in stolnega kapilja za mariborske reveže. Namesto venca na grob rajnega častnega člana lavantinskega stolnega kapilja dr. Antona Korošca, voditelja Slovencev, predsednika senata itd., sta izročila lavantinski škof in njegov stolni kapitelj za zimsko pomoč mestne občine Maribor 2000 din.«

»Danes posli na magistratu počivajo. V znak žalovanja za dr. Antonom Koroščem počivajo danes, na dan njegovega pogreba, vsi posli na mariborskem magistratu. Tistim uradnikom, ki se udeležijo danes pogreba v Ljubljani, pa je vodstvo mestne občine aalo prost že večerajšnji popoldan.«

»Članstvu mariborskih in okoliških fantovskih odsekov in deklinskih krožkov ter prosvetnih društev. Žalna komemoracija za pokojnim voditeljem slov. naroda in velikim dobrotnikom slov. mladine dr. Antonom Koroščem se vrši v sredo, dne 18. decembra ob 7 zvečer v dvorani na Aleksandrovi cesti 6. Udeležba za vse strogo obvezna.«

»Zaradi pogreba dr. Antona Korošca ne uradujeta danes Spodnještajerska ljudska posojilnica in Mestna hranilnica.«

»Namesto venca na grob pokojnega soustanovitelja in člana uprave g. dr. Antona Korošca je darovala Spodnještajerska ljudska posojilnica dijaški Vincencijevi konferenci v Mariboru 500 din.«

»Slomškova družba, podružnica v Mariboru, poziva vse člane, da se udeležijo žalnega sestanka za dr. Antonom Koroščem v nedeljo, dne 22. decembra ob 10 v IV. razredu drž. učit. šole v Mariboru.«

»Namesto venca na grob pokojnega dr. A. Korošca je daroval podžupan mesta Maribora, Franjo Zebot, za mariborsko zimsko pomoč 500 dinarjev.«

»Sožalje sreskega odbora JNS. Sreski odbor Jugoslov. nacionalne stranke v Mariboru je izrazil mestnemu odboru JRZ v Mariboru povodom smrti velikega voditelja in širokogrudnega Jugoslovana ministra dr. Antona Korošca najgloblje sožalje. Podpisana sta predsednik dr. Lipold in tajnik Vekoslav Spindler.«

»Tiskarna sv. Cirila v Mariboru je namesto venca na grob pok. dr. A. Korošca darovala za Slomškov ojaški dom v Mariboru 1000 din. V isti namen je daroval ravnatelj Fr. Hrstelj 500 din.«

»Občni zbor Profesorske Samopomoči je prenešen na sredo 18. t. m. 18.«

»Za zimsko pomoč mesta Maribora daruje Nabavljalna zadruga drž. železničarjev v Mariboru znesek 2000 din.«

»Preložitev brezmesnega dne. Na podlagi pooblastila kr. banske uprave se preloži brezmesni dan v Mariboru z dne 26. decembra — ker je ta dan praznik sv. Štefana — na ponedeljek 23. decembra.«

»Poročila sta se v nedeljo dopoldne ob pol 12 v stolnici intendantski poročnik Smerdu Marjan in gđ. Sonja Lavrenčič, hčerka prokurista Ljub. kredit. banke v p. g. Lavrenčiča. Poročil ju je stolni vikar g. Pribož. Bila je to prava vojaška poroka, kakor jih je bilo doslej v Mariboru le malo. Mladi par so spremljali v cerkvi k poroki oficirji na konjih, pred stolnico pa je 12 oficirjev napravilo častni špalir. Novoporočencema naše čestitke.«

»Fantovski odsek Maribor III. Telovadba za člane in mlade v sredo zvečer zaradi komemo-

Prvi
zobobol
naj bi
bil tudi zadnji!

Alli ste storili vse, da obvarujete v bodoče Vašega otroka zobobola? Navadite ga pravočasno na redno čiščenje zob, zjutraj in zvečer, s Sargovim Kalodontom.

Sargov Kalodont prizanesljivo polira zobno sklenino in temeljito čisti zobe. Prepreči tvorbo zobne naslage, ki v poznejših letih navadno povzroča zobni kamen.

SARG

KALODONT

proti
zobnemu
kamnju

Velika tuba je posebno ekonomična!

racije za pok. voditeljem slov. naroda dr. Koroščem odpade! Zato vsi na žalni sestanki!

»Sklad za prehrano revnih srednješolcev v Mariboru. Zadnja skrb dr. Antona Korošca je bila skrb za prehrano revnih učencev. Oddolžite se spominu velikega pokojnika z darom v sklad za prehrano revnih mariborskih srednješolcev! Darove sprejemajo ravnateljstva mariborskih gimnazij in drž. učiteljske šole v Mariboru.«

»V sklad za prehrano revnih srednješolcev v Mariboru je darovala obitelj Majcen-Ašič v Mariboru 1000 din za počastitev in hvaležen spomin na pok. dr. Antona Korošca.«

»Brat in sestra — umrla istega dne. V Mariboru se je pripetil nenaden slučaj. V bolnišnici je umrl 54-letni drž. cestar Ivan Lederer, ki je že precej časa bolehal. Istega dne pa je ugrabila smrt tudi njegovo sestro 58 letno soprogo tapetnika Alojzja Lackner, ki je stanovala v Kneza Kocelja ulici 16. Res čuden slučaj, da sta brat in sestra umrli istega dne. Naj počivata v miru!«

»Mlad potepin bi bil skoraj zmrznil. Ivan Priek s Pobrežja, ki zabaja v pobreško ljudsko šolo, se raje potepa, kakor da bi hodil v šolo. Šolsko vodstvo je to sporočilo dečkovi materi, ki je nato potepinčka ostro prišla ter ga pošteno našeskala. Fant pa si je kazeno tako gnal k sreči, da je pobegnil od doma ter ga več dni niso videli. Domači so bili vsi obupani, ker ga ni bilo na izpregled. Večraj pa je našel magdalenski kaplan dečka ob Dravi v grmovju napol zmrznjenega. Par dni se je potepal brez jedi in brez zavetja ter se ni hotel vrniti domov. Svojo trmoglavost bi bil skoraj plačal z življenjem, odnesel pa je samo hude ozebline, katere mu sedaj zdravilo v bolnišnici, kamor ga je prinesel njegov rešitelj.«

»Brez vzroka so ga napadli. Sinoči se je vračal Alojzij Mrak od svoje matere, ki stanuje v Koških, domov Peljal se je na kolesu. Na cesti pa sta se zaletela vanj dva moška, ga podrli na tla, ko pa je vstal, ga je eden zabodel z nožem v prsi. Nevarno ranjenega so spravili v mariborsko bolnišnico. Napadalca sta ga zabodla brez vsakega vzroka.«

»400 litrov starega vina so mu odnesli. Posestnik Karol Hrastnik iz Strihovca pri St. Ilju je prijavitl orožnikom, da mu zmanjkuje iz kleti vino. Tatovi so se spravili nad sod, v katerem je hranil staro vino letnika 1938., ki se danes prodaja že po 12 din liter. Ko je izmeril, koliko vina je še v sodu, je ugotovil, da so mu tatovi odnesli 400 litrov. Orožniki so ugotovili, da je Hrastnik odnašal vino iz kleti 44 letni delavec Alojz Okerl, ki si je preskrbel ponarejene ključke od ključavnice. Pri vsakem obisku tuje kleti si je napolnil nekaj steklenic.«

»8 metrov globoko padel. Pri gradnji lope v tovarni »Zlatorog« se je ponesrečil 50 letni Ignac Moškan. Padel je z zidarskega odra 8 metrov globoko in sicer najprej iz drugega nadstropja na prvo, s prvega pa potem na tla. Za-

dobil je nevarne poškodbe na glavi ter so ga reševalci spravili v bolnišnico.

»Vprašanje oddaje Grajske kleti. Z renovacijo mestnega gradu je občina preuredila tudi Grajsko klet ter ustvarila iz nje gotovo najlepše in najprezentativnejše restavracijske prostore v naši državi. Grajska klet je sedaj že nekaj časa popolnoma gotova, občina pa išče takega restavraterja, ki bi dajal poročstvo, da bo lokal vodil res tako, kako rje za sloves podjetja in mariborskega mesta primerno. Sedaj tečejo pogajanja z lastnikom kavarnе »Astorija« g. Petanom glede prevzema Grajske kleti. Obenem pa je mestna občina zaprosila in dobila tudi koncesijo za gostinski lokal na svoje ime.«

»Vagon državnega cementa je ukradel. Oblasti so prišle na sled velikim tatvinam, ki jih je organiziral v Limbušu 38 letni skladiščnik Jožef Puc. Omenjeni je tam upravljal skladišče orž. cementa, iz katerega pa je prodajal cement na svojo roko. Ugotovili so, da je razprodal na ta način cel vagon cementa, katerega je pošiljal kar na vozovih nekaterim trgovcem. Poleg njega so orožniki aretirali še tri njegove pomagače.«

Jegličev akademski dom

bo spomenik slovenskemu vladiki. Vsi zavedni Slovenci darujte v ta namen!

Pošiljajte na Hranilnico dravske banovine — čekovni račun 10.690.

CELJE

c Slovesna žalna služba božja bo danes, v torek ob 8 zjutraj v opatijski cerkvi sv. Danijela. Mašo zadušnico in obrede bo opravil veliki osebni prijatelj dr. Korošca opat Peter Jurak.

c Žalna seja odbora KPD v Celju bo danes ob pol 6 v Prosvetnem tajništvu.

c Zaradi pogreba dr. Antona Korošca so uradi in ambulanca OUZD v Celju danes zaprti. Dežurno zdravniško službo ima g. dr. Cerin. Prešernova 1.

c Občinski odbor na Teharjih je imel v nedeljo žalno sejo v počastitev dr. Koroščevega spomina. Ob tej priliki je sklenil darovati namesto venca na grob našega narodnega voditelja 1000 dinarjev za revne šolske otroke in 1000 dinarjev za občinske reveže.

c Okrajni odbor JRZ za celjski okraj ima žalno sejo dne 22. decembra ob pol 9 dopoldne v mali dvorani Ljudske posojilnice. Po tej seji bo ob 9 v veliki dvorani Ljudske posojilnice komemoracija za velikim pokojnikom dr. A. Koroščem.

c Poroka. V celjski župnijski cerkvi sta se poročila gđ. Herminca Toplakova, uradnica v tovarni Bergmann, in dipl. filozof g. Misja Boris. Bog daj obilo sreče in blagoslova!

c Neža Juteršek. V Ljubčini pri Celju je umrla v starosti 59 let ugledna trgovka, gostilničarka in posestnica ga. Neža Juteršek, naročnica našega lista. Pogreb bo v sredo ob 10 dopoldne na pokopališče v Vojniku. Naj počiva v miru, svojem izrekamo iskreno sožalje!

c V celjski bolnišnici je umrla Kajtna Terezija iz Planine pri Sevnici. Naj v miru počiva!

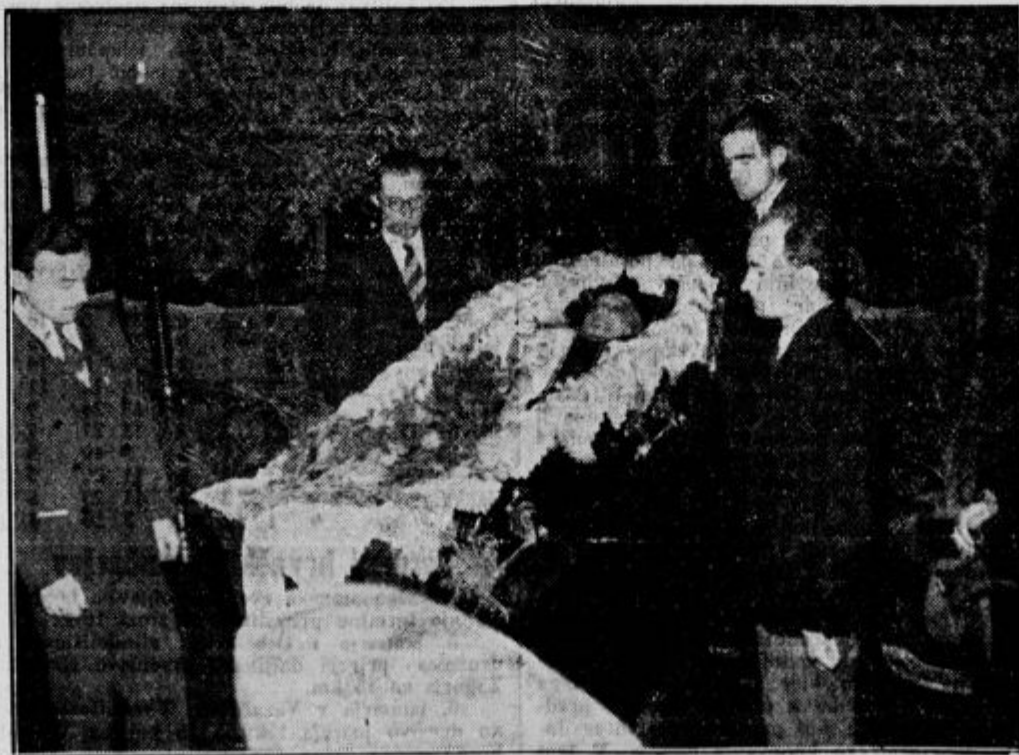
c Ko je padel po stopnicah, si je zlomil rebra na desni strani 46 letni poštni služitelj Voga Frano s Hriba sv. Jožefa v Celju.

Trbovlje

G. Slavko Lukman, operni in koncertni tenorist, je preložil svoj koncert v Trbovljah na dan 22. t. m. popoldne zaradi smrti g. dr. Antona Korošca.

Letni občni zbor krajevne organizacije Jugoslovenske Unije za zaščito bo v sredo 18. decembra 1940 ob 4 popoldne v zbornici Občinskega doma v Trbovljah. Vabijo se vsi člani pa tudi nečlani, posebno starši, ki se zanimajo za zaščito naše mladine, da s obnega zbora v čim večjem številu udeležijo.

Smrekovega lesa 160 kub. metrov bo prodala na javni dražbi trboveljska občina, stoječega v Močvnikarjev planini, najvišjemu ponudniku. Licitacija bo v četrtek 19. t. m. ob 10 v občinski pisarni. Pismene ponudbe, ki bodo podlaga ustni dražbi, je vložiti do 6 popoldne. Podrobnjeji pogoji se izvejo na občini.

Mladi člani JRZ strašijo ob krsti dr. Korošca v senatni dvorani v Belgradu.

Gospodarstvo

Sožalje našega gospodarstva

Ljubljanska borza za blago in vrednote

Ljubljanska borza za blago in vrednote je imela žalno sejo za pokojnim državnikom in voditeljem dr. A. Korošcem v ponedeljek, dne 16. t. m. ob 12. v sejni dvorani Trgovskega doma. Na tej seji borznega sveta se je predsednik dr. Ivan Slokar spominjal velikega pokojnika z naslednjim, globoko občutenim govorom:

Govor predsednika dr. Ivana Slokarja

Ko se je v soboto zjutraj razširila vest o nepričakovani in nenadni smrti dr. Antona Korošca, nismo hoteli in skoraj nismo mogli verjeti, da ga ni več med živimi. Predaleč bi šel, če bi hotel ob priliki te žalne seje orisati pomen tega velikana, čigar intenzivno in plodno delovanje, ki je trajalo več kot četrt stoletja, sega na vsa polja političnega, nacionalnega znanstvenega in gospodarskega življenja slovenskega naroda. Njegove zasluge so v vseh smereh našega vsakdanjega in kulturnega življenja tako velike in neveljavne, da se vsi Slovenci brez oziroma na ideološko orientacijo z največjim spoštovanjem klanjajo Manom velikega pokojnika.

Da ne omenim njegovih velikih uspehov za razvoj združništva, ki je odlično zastopano tudi na naši borzi in naporov za ostale panoge našega gospodarstva, naj na tem mestu poudarim, da se mora Ljubljanska borza zahvaliti podpori njegovih sodržavnikov, da je dobila konsenzijo za devizno in valutno poslovanje, ki je omogočila njen uspešen napredek. Ze zaradi tega bomo blagopokojnemu voditelju našega naroda in velikemu državniku naše skupne Jugoslavije večno hvaležni. Četudi je bil dr. Korošec v prvi vrsti politik širokega pogleda in velikega formata, kar mu je utrlj pot do vseh najvišjih položajev v naši državi, kakor tudi do mednarodnega ugleda in spoštovanja, je kljub temu zapustil tudi v gospodarstvu vidne in trajne sledove.

Zivimo v časih, ko se visoka politika ne peča več le z borbo za oblast in z abstraktnimi zakoni, kakor je bilo to v časih, ko je bilo vse drugo, in sicer v vrsti narodno blagostanje in gospodarstvo prepučeno liberalističnemu sistemu laissez faire et laissez aller. Ze več let pred današnjo vojno je kazal čisto kapitalistični sitsem velike razpoke in se dalekovidni državniiki posegli vmes z obsejnimi reformami. Rooseveltov New Deal v državi največje gospodarske svobode, preureditev političnega in gospodarskega življenja v Portugalu ter gospodarsko-socialne revolucije v Nemčiji in Italiji so jasni primeri, kako mora politična oblast posegati v narodno gospodarstvo in ga usmeriti v dobrobit prebivalstva.

Tudi pri nas smo doživeli od leta 1932. naprej razne ukrepe etatizacije in dalekosežnih intervencij. Danes, ko smo sosedje teh vojskujočih se držav, smo na tem, da preidemo k dirigriranemu gospodarstvu od produkcije in notranje distribucije do izvozne in uvozne trgovine. Tak čas stavlja na krmljarje države največje zahteve, da bi se prehod v novi red omogočil brez velikih pretresljajev in hušnih posledic. Sedaj rabimo kot nikoli prej državnikov in voditeljev širokega pogleda. In prav v teh usodopolnih časih nas je za vedno zapustil dr. Korošec. Ko izražamo svojo neizmerno bol nad to nenadomestljivo izgubo, prosimo Vsemogočnega, da osvetli njegove naslednike, naj njegovo zgodovinsko delo v korist našega naroda in naše države nadaljujejo v njegovem duhu.

Večna slava spominu dr. Antona Korošca!

Najvišje cene koruze in moke v naši banovini

Na podstavi čl. 1. uredbe o prometu s koruzo je ban g. dr. Marko Natlačen odredil: te-le najvišje cene za koruzo in mlevske izdelke iz koruze:

1. Za rumeno koruzo s 14% vlage pri prodaji na veliko v rečah z 325 din za 100 kg franko skladišče prodajalca. V tej ceni je všteti 2,5% skupni davek. Ako prodaja prodajalec koruzo v svojih vrečah, sme pribiti k tej ceni 5 din kot obrabnino za vreče. Cena bele koruze je za 12,5 din, cena činkvantina je za 50 din višja.

Ako vsebuje koruza več kakor 14% vlage, je odbiti od zgornjih cen za vsak višji odstotek vlage 4 din.

2. Za mlevske izdelke iz koruze pri prodaji na veliko za 100 kg:

	iz rum. koruze:	iz bele koruze:	iz bele činkv. koruze:
	din	din	din
koruznega zdroba	475.—	490.—	510.—
koruzne moke	385.—	400.—	425.—
koruznih otrobov	225.—	225.—	225.—

Te cene računajo prodajalci s sedežem v dravski banovini franko postaja prodajalca; drugi prodajalci pa franko postaja kupca. K tem cenam se pribija občinska trošarina. Ne smeta se pribijati k tem cenam skupni davek in obrabnina za vreče.

Pri odjemu večjih količin mlevskih izdelkov se dovoljujejo cene, navedene v točki 2., popusti, ki jih določita sporazumno prodajalec in kupec.

Odjemalce, ki trgujejo z mlevskimi izdelki pretežno na debelo, se morajo dovoljevati na pod točko 2. navedene cene tolikšni popusti, da znašajo za mlevske izdelke najvišje nabavne cene:

	iz rum. koruze:	iz bele koruze:	iz bele činkv. koruze:
	din	din	din
koruznega zdroba	440.—	455.—	475.—
koruzne moke	350.—	37.—	390.—
otrobov	200.—	200.—	200.—

4. Ako meljejo mlino koruzo za račun trgovca, smejo računati za mlevnino z vštetim razkladanjem in nakladanjem največ 2.300 din za vagon. Ako posodijo mlino vreče, smejo računati še 500 din iz naslova obrabnine za vreče.

5. Normalna meljava koruze v dravski banovini je: za rumeno in belo koruzo 20% zdroba, 60% moke, 18% otrobov; za činkvantin 40% zdroba, 40% moke in 18% otrobov.

Ta predpis velja do morebitnih drugačnih predpisov o meljavi, ki bi se izdali z veljavnostjo za celo državo.

6. trgovski mlino in trgovci, ki žele mleti v dravski banovini koruzo tako, da bi dobili iz nje

»Trgovski list« o dr. Korošču

»Trgovski list« v Ljubljani prinaša na celi prvi strani članek in življenjepis dr. Korošca. Iz uvodnega članka posnemamo naslednje misli:

»Odkar je po svobodni volji stopil slovenski narod v Jugoslavijo, ni bil nihče tako viden in tako priznan reprezentant Slovencev ko dr. Korošec. Ze s tem je tudi najbolj označena vsa veličina izgube, ki je zadela slovenski narod z smrtno dr. Korošca. Posebno v političnem življenju v Belgradu se bo ta izguba za Slovence še dolgo poznala.

Neizbrisne zasluge si je pridobil dr. Korošec za Jugoslavijo. Slovenski narod pa mora dr. Korošču še posebej priznati njegova zasluge za slovenski narod, ki ga je v prvi vrsti on uveljavil kot državni narod. Z neutrudljivo vneto je skrbel za njegove kulturne institucije. Dr. Korošec je bil vedno odločen pristaš svoje stranke, nikdar pa ne zagrižen strankar, ter je vedno vzdrževal dobre zveze z ljudmi, ki so bili čisto drugega svetovnega naziranja. Mnogo je pripomogla k močni poziciji gr. Korošca tudi njegova popolna nesebičnost in poštenost, ki je bila znana vsej jugoslovanski javnosti. Poln dispozicijski fond, ki ga je zapustil svojemu nasledniku v notranjem ministstvu, govori o tem najbolj zgovorno.

Dr. Korošec je bil vedno sred: strankarskega boja in zato je bilo naravno, da vsak njegov korak ni žel odobravanja vse javnosti. Vendar pa tudi najbolj kritična presoja njegovega dela in življenja ne bo mogla nikdar zmanjšati njegovih neprecenljivih zaslug za Jugoslavijo in vslo Slovenijo ter bo v zgodovini Jugoslavije in Slovenije zapisano njegovo ime za vse čase z zlatimi črkami kot moža, ki si je pridobil neveljavljivih zaslug za svoj narod, kot patriota, ki je do smrti zvesto služil domovini, in kot javnega delavca, ki je vedno ohranil svoje ime čisto in neomadeževano, kakršnega zapuščajo samo zgledni pošteni ljudi. V globoki in prisrčni hvaležnosti se zbira Jugoslavija, zlasti pa slovenski narod, ob grobu dr. Antona Korošca v trdni obljubi da bo nadaljeval njegovo delo za dvig in napredek Jugoslavije.

»Jugoslovanski Lloyd« v Zagrebu

»Jugoslovanski Lloyd« v Zagrebu piše: Z njegovo smrtjo izgublja Jugoslavija državnika, ki se je v teku vsega svojega javnega delovanja odlikoval po pronicljivosti, dalekovidnosti, umerjenosti in duhu konstruktivnosti ter praktičnosti. Pozitiven tudi v vsakem svojem, tudi najmanjšem aktu je bil faktor, s katerim je bilo treba vsestransko računati, kadarkoli je šlo za zaščito in pospeševanje državnih interesov. Njegov prispevek v tem delu je bil vedno dragocen in blagotvoren.

Slovenija posebej pa izguba v njem svojega prvega, najizrazitejšega pobornika, v pravem smislu besede svojega političnega voditelja. Slovenija in dr. Korošec so bili v našem političnem življenju sinonimi. Kar je pa najtragičnejše, je to, da prihaja izguba tega prominentnega in razumnega politika in državnika v času, ko ga je držav. skupnost najbolj potrebovala, da nadaljuje s svojim premišljenim, koristnim ter merodajnim delom v korist njene definitivne notranje ureditve, ki se je tako srečno začelo s stvaritvijo banovine Hrvatske.

Nato slede biografski podatki o dr. Korošču, nakar zaključuje list svoj članek:

To je samo bežen pregled politične in državne aktivnosti in dela dr. Antona Korošca, onega dela, ki mu v zgodovini Jugoslavije zajamčuje mesto in slavo enega od njenih najzaslužnejših pionirjev, prav za prav prvoborca, zaradi česa mu bodo v njej sedanjih in bodočih rodov obvarovali večno najlepši spomin, imajoč v spominu, da je dr. A. Korošec bil eden najznamenitějšíh graditeljev naše skupne in po vekovih pričakojane državne zgradbe.

večji odstotek zdroba kakor je predpisano v točki 5. te odredbe, morajo prijaviti ta način mletja kralj. banski upravi, referatu za kontrolo cen.

7. Podjetja, za katerih račun se je koruza tako mlela, so dolžna prispevati v banovinski sklad za aprovizacijo prispevek, ki ga predpiše kralj. banska uprava v taki višini, da se zmanjša s tem zaslužek trgovskega mišna ali trgovca na ono višino, ki bi se dosegla pri normalni meljavi.

7. Cene koruze in mlevskih izdelkov iz koruze v trgovini na malo se določajo tako, da pribije trgovec na malo k nakupni ceni prevozne stroške in morebitno trošarino, temu pa pribije 10%. Tako dobljena vsota se zaokroži na 25, 50, 75, 100 par.

Kdor prodaja koruzo ali mlevske izdelke po višjih cenah kakor so zgoraj določene, ali melje brez prijave, navedene v točki 6., koruzo tako, da dobiva višji odstotek zdroba kakor je predpisano v točki 5. te odredbe, se kaznuje po čl. 8. uredbe o kontroli cen.

Pravilnik o prometu z gumami

Trgovski minister je predpisal pravilnik za izvrševanje uredbe o prometu gumija za motorna vozila. Pri podpisovanju tega pravilnika je trgovski minister dal sledečo izjavo: Pri izvrševanju uredbe o prometu gumija za motorna vozila je treba paziti na to, da se zaloge gumija, ki so v državi ali ki bodo uvožene v državo, pravilno porazdelijo na posamezne banovine. To razdelitev je treba narediti glede na stanje zalog po potrebah, ki se izkažejo za področja posameznih banovin. Zaradi tega je bilo treba v pravilniku rešiti vprašanje količine gumija za posamezne banovine. Trgovsko ministstvo določa za vsako banovino količino po splošnem stanju zalog v državi in po stanju potreb vsake posamezne banovine. Banska uprava bo mogla izdati dovoljenja za kupovanje gumija v mejah dodeljene ji količine tako, da žez določeno ji količino banska uprava ne bo smela izdati dovoljenj za kupovanje gumija. Da bi se vodil točen pregled zalog, uvoženega gumija, je bilo treba uvoznikom naročiti, da vsako uvoženo količino prijavijo ministstvu za trgovino in industrijo v osemih dneh od dne, ko dobijo obvestilo, da je blago prispelo. Temu naročilo so podvrženi tudi vsi industrialci, ki izdelujejo gumi za motorna vozila. Glede na važnost prometa se je pokazalo kot nujno, pri za-dostitvi potreb določiti vrstni red tako, da pride na vrsto najprej tam, kjer je treba. Zaradi tega je bilo treba v pravilniku določiti posebne predpise, kake je treba ceniti pravo prvenstvo za do-bivanje dovoljenja za kupovanje gumija. V tem pogledu je moralo priti, glede na javne interese prvenstvo interesentom, ki opravljajo javni promet in žele po zadostitvah tega zadostiti potre-

bam drugih interesentov, v prvi vrsti onim oseb-am, katerim so motorna vozila pri opravljanju dela ali poklica neobhodno potrebna. Dovoljenja za nabavo usnja za motorna vozila izdajajo ban-ske uprave, na področju katerih prosilec stalno stanuje. Banskim upravam se naroča, da pred iz-dajanjem dovoljenj za nabavo gumija zaslišijo prometne sekcije svojih turističnih svetov, da bi se dovoljenje izdalo po skrbnem razmotrivanju potreb javnega prometa in gospodarstva. V skraj-ni sili se določa prisiljen odkup gumija, da bi se omogočila preskrba z gumijem za podjetja javne-ga prometa in v tistih primerih, kadar bi se po-trebam ne moglo zadostiti potom privatne nabav-ke. Prisiljen odkup bo odredilo z odlokom trgo-vinsko ministstvo, ki more po potrebi, ki se iz-kaže, pravico takega ukrepa prenesti na bana iste banovine, na katerega področju je gumi, ki je predmet prisilnega odkupa. Gumi se bo lahko nabavljali na podlagi dovoljenj po cenah, ki so predpisane s predpisi uredbe o kontroli cen. Prisilno odkupljen gumi se bo tudi tako plačeval. Preskrbovanje države z avtomobilskim gumijem, katerega pomanjkanje se v državi vedno bolj ob-čuti, se bo izvršilo z ukrepi, ki jih pravilnik do-loča, čim pravilnejše in čim bolj racionalno.

Ljubljanska borza za blago in vrednote v to-rek, dne 16. decembra 1940, radi žalnih svečanosti ob priliki pogreba državnika in narodnega voditelja g. dr. Antona Korošca ne posluje.

Seja osrednjega lesnega odseka pri Zvezi trg. združenj bo v četrtek, dne 19. decembra 1940 ob 10 dopoldne v Ljubljani, Trgovski dom, Gregor-čičeva ulica 27.

Dve posebni vrsti poštnih znamk. Poštno mi-nistrstvo bo dalo v promet dve novi vrsti poštnih znamk in sicer za Zvezo bojevnikov v Ljubljani in v korist Jugosl. lige proti tuberkulozi. Nadvred-nost znamk, ki znaša istotoliko kot menska vred-nost znamke, gre v korist Zveze bojevnikov v Ljubljani. Znamke bodo za 0,50, 1, 1,50 in 2 din ter bodo predstavljale: centralno grobnico s spom-enikom padlim v Ljubljani, za 1 din Slovenko, Srbinjo in Hrvatino v narodni noši, 1,50 din Kaj-makalan s spominsko kapelo in po 2 din načrt novega spomenika vsem žrtvam svetovne vojne. Slovenija ne Brezjah.

Kuponi nonostrificiranih posojil. Dodatno k svoji zadnji notici, da za izplačilo do sedaj dospelih kuponov Seligmanna. Baira in drugih zunanjih po-sojil, ministvo financ še ni izdalo nobenih navodil Drž. hipotekarni banki, nas obvešča naš do-pisnik dr. C., da je Drž. hipotekarna banka sedaj prejela od ministva financ tozadevne instrukcije. Po teh navodilih je videli, da se je minister financ odločil postopati sedaj ravno tako, kakor je to storil z odlokom od 20. febr. 1940, po katerem se je pla-čeval dolarski kupon nonostrificiranih posojil s 45% nominalne vrednosti, obračunski tečaj za dolar pa je določen z zneskom 44.55. Očividno se je to zgo-dilo zaradi tega, da dospeli kuponi vendarle pri-dejo v plačilo, ker vprašanje notranjega posojila, s katerim bi bila dokončna rešitev nonostrificiranih posojil za naše državljane povezana, še ni dospela tako daleč, da bi bilo posojilo razpoloženo v podpis. Verjetno je, da bi spomladni stvar vendarle prišla do rešitve, da bo to vprašanje, zaradi katerega trpi precej naših državljanov dosti občutno gmotno ško-do, ker so postavljeni na isto stališče, kakor ino-zemci, prišlo do kolikor toliko zadovoljive rešitve. To smemo upati po večkratnih izjavah, ki so bile podane v teku tega leta z merodajnih mest pri finančnem ministstvu.

ŠPORT

Nedeljski šport

V Sloveniji nismo v nedeljo imeli nobene športne prireditve. Pa tudi drugod v državi je bil šport bolj skromen.

V Splitu sta igrala svojačas nedokončano prvenstveno tekmo v hrvaški ligi Split in Hajduk. Tekma je končala neodločeno z 1:1.

V Belgradu je gostovala novoosadeka Vojvodina, ki je igrala z Jugoslavijo. Dasi ni nastopila kompletna, je zmagala nad svojim odličnim nasprotnikom z lepim rezultatom 4:3.

V Zagrebu je BSK zmagal nad Concordio — pa prav z veliko srečo, kajti Concordia je imela nesteto prilik za gole. BSK pa je dve prisoebno izkoristil ter postavil rezultat 2:1.

Obupen rezultat pa je prinesel iz Budimpešte Gradjanski (Zagreb). Igral je tam prvo tekmo s Ferencvarosem in jo izgubil s prav katastrofalnim rezultatom 0:6.

V Zagrebu je bilo tudi državno boksarsko prvenstvo, ki pa je bilo končano šele pozno zvečer, zato bomo rezultate objavili prihodnjič.

Bila pa je tudi konferenca vseh treh plavalnih zvez. Na tej konferenci, odnosno še na sestanku je bil končno vendarle dosežen sporazum. Na konfe-renci je prišlo do sporazuma, kjer so tudi predstavniki arabe plavalne zveze izjavili, da hočejo sode-lovati v okviru vrhovne zveze JPS. Zaradi tega je današnja akupščina potekala razmeroma mirno. Hrvati so imeli pet pooblastil, Slovenci dve, Srbi pa eno. Slovensko plavalno zvezo sta zastopala dr. Skaberne in Božo Kramaršič.

Pri volitvah je bila izvoljena naslednja uprava: predsednik dr. Bergant, podpredsednik Perič, taj-nik Macarol, blagajnik Bukič, tehnični referent Praunperger; odborniki: dr. Ferjančič (vsi Zagreb), dr. Skaberne, inž. Miodragović in nadzorni odbor: Pavešič, Kramaršič, Nikolačević ter namestniki: Ko-lič, Kogovšek in Plamenac.

Jezenski del hrvaškega ligaškega tekmovanja je končan. Nadaljevale se bodo tekme prvo srede. ljo februarja in bodo v kraju konec marca. Takrat se bo pričelo ožje tekmovanje za državno prvenstvo, kjer bodo sodelovali 4 srbski, 3 hrvaški klubi in Ljubljana. Stanje v jezenskem delu hrvaškega nogometnega prvenstva je naslednje:

Concordia	9	7	2	0	31:	8	16	(2)
Gradjanski	9	6	3	0	35:	6	15	(3)
Hajduk	9	6	2	1	26:	8	14	(4)
Hašk	9	4	3	2	18:	12	11	(7)
Split	9	4	1	4	13:	26	9	(9)
Slavija O.	9	2	3	4	13:	27	7	(11)
Slavija V.	9	2	1	6	9:	19	5	(13)
Zeljezničar	9	1	3	5	11:	25	5	(13)
Bačka	9	1	3	5	11:	25	5	(13)
Sašk	9	1	2	6	5:	16	4	(14)

Termini hrvaških smučarjev

Hrvaška smuška zveza je objavila te dni naslednje termine prireditev za zimo 1941:

5. januarja v Oroslavju: »Runolistovac« podružnica prireja daljinsko prvenstvo Hrvaškega Zagorja na 15 km.

6. januarja v Varaždinu: Varaždinsko športno društvo prireja tek na 18 km na Varaždin bregu.

5. in 6. januarja: v Delnicah prireja HPD-jeva podružnica »Risnjak« klasično kombinacijo za prvenstvo Gorskega Kotarja.

Borze

Dne 16. decembra.

Denar

Ameriški dolar 55.—

Nemška marka 14.70—14.90

Devizni promet je znašal na zagrebški borzi 12.056.107 din, na belgrajski 37.466.000 din, od te-ga v markah 210.882 in 806.000, v Sofiji 27.470 din, v švic. frankih 107.311, v švedskih kronah 13.725 in v dolarjih 367.320 dolarjev. — V efekth je bilo prometa na belgrajski borzi 860.000 din.

Ljubljana — uradni tečaj:

London 1 funt 174.57—157.77
Newyork 100 dolarjev 4425.00—4485.00
Zeneva 100 frankov 1028.64—1038.64

Ljubljana — zasebni kliring:

Berlin 100 mark 1772.00—1792.—

Ljubljana — svobodno tržišče:

London 1 funt 215.90—219.10
Newyork 100 dolarjev 5480.00—5520.—
Zeneva 100 frankov 1271.10—1281.10

Belgrad — zasebni kliring:

Solon 100 drahem 41.65—42.35
Sofija 100 din 54.60—56.00

Curih. Belgrad 10, Pariz 8.65, London 16.85, Newyork 481, Bruselj 69.25 (nom.), Milan 21.70, Madrid 40, Amsterdam 229.50 (nom.), Berlin 172.50, Stockholm 102.725, Oslo 98.50 (nom.), Kopenhagen 83.50 (nom.), Sofija 4.375, Lizbona 17.24, Budimpešta 84, Atene 3, Carigrad 3.375, Bukarešta 2.15, Helsingfors 8.75, Buenos Aires 101.625.

Vrednostni papirji

Vojna škoda:

v Ljubljani 450 denar
v Zagrebu 453 denar
v Belgradu 456—459

Ljubljana. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 100 denar, agrarji 58 denar, vojna škoda promptna 450 denar, beglucke obveznice 78 denar, dalm. agrarji 75—76, 8% Blerovo posojilo 104 denar, 7% Blerovo posojilo 96.50 denar, 7% posojilo Drž. hip. banke 103 denar, 7% stabilizacijsko posojilo 96 denar. — Delnice: Narodna banka 6.500 denar, Trboveljska 365—375, Kranjska industrijska družba 136 denar.

Zagreb. Državni papirji: 7% inv. pos. 100 denar, agrarji 58 denar, vojna škoda promptna 453 denar, begl. obv. 78 denar, dalm. agrarji 73 denar, 6% šum. obv. 71—74, 4% sev. agrarji 52 denar, 8% Bler pos. 105—106, 7% Bler. pos. 96 denar, 7% pos. DHB, 103 denar, 7% stab. pos. 95 — 96. — Delnice: PAB 200 denar, Trboveljska 375—385, Slačk. tov. Bečkerek 700 denar, Našička 470—480 (480).

Belgrad. Državni papirji: 7% inv. pos. 100.50 denar, agrarji 58 denar, vojna škoda promptna 456—459 (459, 458), begl. obv. 81.59—83 (82), dalm. agrarji 77—77.50 (76), 6% šum. obv. 78 denar, 4% sev. agrarji 53.50—54 (53.50), 8% Bler. pos. 106—108 (107). — Delnice: Narodna banka 6650—6750, PAB 196 denar (193 dr. kom.),

12. januarja: na Slemenu pri Zagrebu pri-reja »Zagrebačko klizačko društvo« slalom za mo-štva in posameznike.

19. januarja: na Slemenu pri Zagrebu pri-rejeta HSS in HPD »Runolist« v Zagrebu štafeto 4x10 km za prvenstvo države in HSS.

26. januarja: na Slemenu prireja HPD smuk za prvenstvo Medvednice. Tekmovanje velja kot prvi del kombinacije (smuk in skoki).

2. februarja: na Velikem Dolu pri Samoboru prireja »Skiklub Zagreb« smuk kot prvi del alps-ke kombinacije za prvenstvo HSS.

2. februarja: v Samoboru prireja HPD-jeva podružnica »Japetič« daljinsko prvenstvo Samo-bora

9. februarja: na Velikem Dolu pri Samoboru prireja »Skiklub Zagreb« slalom kot tudi drugi del kombinacije za prvenstvo HSS.

9. februarja: na Glavici pri Stenjevcu prireja »Radniška planinarska zajednica« v Zagrebu dal-jinsko tekmovalje na 10 km.

9. februarja: v Samoboru prireja HPD-jeva podružnica »Japetič« daljinsko tekmovalje za pr-venstvo Samoborskih gorca.

16. februarja: v Delnicah prireja HPD-jeva podružnica »Risnjak« štafeto 4x10 km za prven-stvo Gorskega Kotarja.

16. februarja: »Varaždinsko sportsko dru-štvo« prireja smuk z Ivančice.

22. do 23. februarja: Hašk prireja na Sleme-nu tekmovalje za prvenstvo HSS v klasični kom-binaciji in za prvenstvo Zagreba.

8. in 9. marca: HPD-

Velika žalna svečanost slov. akad. mladine na univerzi

Danes pop. ob 5 je priredilo društvo slušateljev juridične fakultete s sodelovanjem ostalih strokovnih društev komemoracijo za častnim doktorjem slovenske univerze in prosv. nan. dr. A. Korošcem.

Velika univerzitetna zbornica je bila nabito polna akademске mladine vseh smeri. Žalno zborovanje je prišel predsed. DSZF Mišelčič.

Najprej je zbor akademikov izvajal dve žalostinki.

Akademik Čak je recitiral Zupančičevo »Grobovi tuljice«.

Nato je pravnik Ludvik Leskovar imel naslednji spominski govor:

Spominski govor akademika Leskovarja

Tovarišice! Tovariši!

Preko slovenske zemlje in vse jugoslovanske domovine je teška žalost razgrnila svoj črni pajžolan. Slovensko ljudstvo obkrojuje zemsko smrt svojega dobrega očeta-vodnika. Ob tej težki uri se žalosti našega ljudstva pridružuje tudi slovenska akademska mladina.

Sredi dela in borb je omahnil veliki ustanovitelj, zaščitnik, varuh in dobrotnik slovenske univerze in častni doktor pravne fakultete dr. Anton Korošec.

V očigled zgodovinske stvarnosti nam ni treba segati po sentimentalnih izrazih, da si predočimo vso in polno resnico Koroščeve veličine in njegove legendarne pojave.

Vse njegovo življenje je bilo eno samo nepretrgano delo in borba za slovenski narod, za slovenstvo in človečanstvo sploh.

Tedaj ko so vladali nemški generali v Avstriji, ko so vojaški avditorji obojajali in streljali slovenske junake, ko so sodniki vtepali nemško pravdo slovenski raji, — tedaj je vstal iz skromnega kmečkoga hrama v Prlekiji naš slovenski David in se odpravil na cesarski Dunaj! Bil je brez denarja, brez meča, brez portfelja.

A slovenska mati mu je govorila, da je Slovenec in da je greh in laž, če zataji svoj rod!

Bil je mož odkritega obraza in lepe postave, saj je znano, da ga je sama cesarica hotela videti.

V današnjem parlamentu je bilo 500 poslancev iz desetih narodov. Govorili so velike in dolge govore, ki so napolnjevali cele foliante. V ta veliki zbor je zaklical naš narodni klicar in vodnik: Zedinjeni in svobodni hočemo biti!

Slovinci hočemo sami sebe vladati, hočemo živeti v skupnem domu s svojimi brati Hrvati in Srbi brez tuje nadvlade.

Bili smo takrat samo še seme izkrvavelega rodu! 25.000 slovenskih fantov in mož je izkravavalo na bojnih poljanah.

A on je našo narodno pravdo izvojeval s silo pravice. In nemškemu Goliatu je zastavil pot preko slovenske zemlje.

Sam cesar ga je hotel pregovoriti; takrat je Korošec spregovoril pogumno in dostojanstveno odresilno besedo: — prepozno.

Kdo bo izpel vso veličino, vse junaštvo, vso lepoto te njegove besede o slovenski svobodi.

In potem v svobodni domovini?

Razdobja dvajsetih mladostnih let Jugoslavije nam pričajo, da je bil v eni osebi simbol Slovenije, stebel Jugoslavije in krmar še svobodnega Balkana.

Njegovo stremljenje je šlo daleč čez okvir strankarskih koristi. Dvakrat se je mlada država znašla tik pred razkrojem, obakrat jo je rešil dr. Korošec.

Največja njegova skrb je veljala slovenski duhovni zgradbi. Živa zavest, da je sila duha najmočnejše slovensko orožje, ga je gnala, da je Slovenec priboril lastno univerzo. Kdo bo premeril vso njegovo brigo za razvoj in procvit te veličastne trdnjave slovenske duhovne svojine?

Kdo bo prešel vse neštevilne žrtve, ki jih je poklonil svobodni slovenski Almi matris?

In kdo domel vso neizmernost njegove ljubezni do nas, slov. akad. mladine — seme slov. bodočnosti?

Nad akademikom brez razlike je bil dober oče in prijatelj.

On ni sledil ostalim političnim veljakom, ki navadno gledajo mladi izobraženski sok z nerazumevanjem in ljubosumno držijo distanco. Predstavnštva akademске mladine se običajno bojkotirajo, nimajo posvetovalne pravice v zadevah univerze in dijaških stvarih.

Kako vse drugače je ravnal dr. Korošec. Starjši tovariši bi nam lahko navedli epizode, ki bi lahko postale legendarne za njegovo pojmovanje vloge, ki jo ima v narodnem pokretu mladine.

Akademске delegacije so bile vedno prijazno in prisrčno sprejete.

Ko smo se lansko leto zastopniki Akad. akcije mudili v Belgradu, nas je sprejel prijateljsko in priarčno. Z nami se je razgovarjal kot oče in iskren prijatelj. Skoraj dve uri se je razgovarjal z nami, se podrobno zanimal za vse potrebe slov. univerze, predvsem takrat za medicinsko fakulteto in nam dajal nasvete, — kje še naj posredujemo.

Pred nami je zaupno odgrinjal zastor političnih zakulis doma in v zamejstvu. Ob koncu je naročil pozdrave vsej slov. akad. mladini.

Toda tovariši in tovarišice — dr. Korošec — sedaj ne bo več sprejemal delegacij slov. akademikov — v njem slov. univerza sedaj ne bo imela več velikega zaščitnika in bora.

Ob njegovi smrti je zaplakal ves slovenski narod in nad vso državo je legla senca žalosti.

A ves narod obkrojuje samo tistega svojega sina, ki je živel in umrl za vse svoj narod.

Njegov lik je zablestel v vsi svoji veličini in dostojanstvu.

Stal je med nami, kakor da ne bi bil človek, ampak simbol. Simbol borbe, simbol svobode, simbol slovenstva.

Kakor da ne bi bil iz zemeljske glinje vzlet, ampak stkan iz najlahtnejših čustev in misli svojega naroda.

Zato živi in bo živel, večno v duši vsakega slovenskega človeka.

Ustvarjen je bil iz slovenske zemlje, da je lahko postal srce Slovenije, da je govoril vedno tako, kakor je govorila njegova zemlja.

Tako je poslednji Slovenec v Korošcu spoznal sebe in v poslednjem Slovincu je nekaj Koroščevega narodnega duha.

Bil je otrok nove Zaveze, junak Resnice in Pravice ter oče težko preizkušene: krvavečega slovenskega naroda.

Po državi

* Ljubezem premagala spletke zvitega hodže.

Vaški hodža in imam Dervišević v Vrbi pri Rožaju, okraj Novi Pazar, ima lepo vrsto odličnih lastnosti. K tem spada poleg velike strogosti in neupogljivosti ponosa gotovo tudi zemsko imetje, ki obstoji iz dobre zakonske žene, znatne vsote denarja, lepa hčerka Meire in udobne hiše. Svojo hčerko Meiro je bogaboječ imam namenil za ženo nekemu belgrajskemu dijaku, ker je v njem spoznal človeka nenavadnega razuma in je bil prepričan, da bo ta dijak, ki je doma iz zelo bogate hiše, svoj čas prispel do najvišjih mest v državi. Medtem ko je oče gojil tako visoko letoče namene, se je pa hčerka Meira zagledala v revnega, pa lepega in postavnega kmečkoga fanta Šemsa Škenderovića. Ko je oče pripeljal v hišo dijaka, ki naj bi postal Meirin mož, se je Meira samo prezirljivo nasmehnila in ni hotela o njem ničesar slišati. Najprej je skušal imam s lepimi besedami pregovoriti hčerko o nujni potrebi, da postane dijak njegov zet. Ko to ni nič zaleglo, ji je začel groziti. Ker tudi groznje niso nič izdale, je oče izposloval pri šeriatem sodišču prepoved ženitve za Meiro in njenega ljubimca Šemsa; Meira je namreč svojemu očetu izjavila, da se bo na vsak način poročila s Šemso. Čeprav je Šemsa nekaj let starejši od Meire, je oče pri šeriatem sodišču natvezil, da sta Meira in Šemsa sodojenca, to se pravi, da je Šemsova mati istočasno došla Šemsa in Meiro. Mod sodojenca pa je zakon izključen, ker jih imajo muslimani za prave sestre oziroma brate. Na ta način je hotel zviti imam uničiti srečo svoje hčerke, da bi mogel izpeljati svoje častihlepne narte. Ker se zaljubljena dvojica po tej prepovedi šeriatkega sodišča ni smela več skupaj prikazati med ljudmi, sta oba pobegnila v gozdove. Sorodniki in tudi orožniki so preiskali vse gozdove, pa ju niso našli. Mlada zaljubljenca sta stradala, zmrzovala, vendar pa vztrajala. Ko se je bližala zima, sta si iz vejčja zgradila lopico. Pet mesecev sta prebila v gozdu. Nekega dne pa je Šemso pustil Meiro samo v skrivališču in se podal v Peč k sodišču, kjer je na podlagi dokumentov dokazal, da je za nekaj let starejši od Meire in zato ne more biti njen sodojenec. Sodišče je razveljavilo prepoved ženitve, nakar sta se Meira in Šemso spet vrnila v domačo vas. Ker so bile razkrinkane spletke častihlepnega imama, mu sedaj ni preostalo drugega, kakor da privoli v ženitev Meire s Šemsom. Po opravljenih formalnostih se bosta te dni poročila.

Toda zgubili smo ga aredi največje negotovosti. Izgubili v enem izmed tistih črnih razdobjev evropske zgodovine, ko se v ognju in spletkah snuje nova, neznan usoda evropskih narodov, — ko se odločuje, ali bo zmagala pravica in svoboda malih narodov, ali pa bodo postali plen krvavih orgij gosposkih držav.

Ob smrti J. Ev. Kreka leta 1917. je pri njegovem odprtem grobu zaklical dr. Korošec preplašenim, izbičanim slovenskim množicam: »Dvignite glave, ker približuje se naše rešenje...«

In kmalu nato je res zasijalo jugoslovansko sonce svobode.

Ravno tako danes mi slov. akademiki, nosilci Krekove oporoče, verujemo v odrešenje, veliko vstajenje vsega slovenskega naroda v skupni domovini.

V fanatični veri kliče slov. mladina danes ob odprtem grobu osvoboditelja svojim bratom ob Soči in Gospe sveti: »Dvignite glave...«

Svojo vero in upanje opiramo na proroške besede našega voditelja, ki jih je pred nedavnim zapisal: »Pot našega naroda se žele začenja, ne v zaton, temveč v življenje, — z vero v Boga in samega sebe.«

To njegovo izročilo hočemo slov. akad. čuvati kot svojo največjo svetinjo. S tem izročilom bo šel slov. narod in njegova akademska mladina ponosno skozi vse viharje bodočnosti. Nobena sila tega sveta ne more zaustaviti zmagovitoga poboda slovenskega napredka, kulture in svobode.

Njegov genij nas je pripeljal iz verig sužnosti v svobodni dom in njegov genij nas bo vodil v bodoča stoletja slave.

Tovarišice in tovariši!

Se teče naša narodna pravda; zato prisegamo mi slov. akad. mladina kot bodoče slov. izobraženstvo, danes ob tej težki uri, da hočemo strastno čuvati Koroščevo duhovno svojino — obojujemo na teh svetih tleh slov. univerze, ki je plod njegovega nesmrtnega genija, da hočemo nadaljevati njegovo delo, da se hočemo z rami ob rami s slov. ljudstvom boriti za njegovo svobodo in delati za slovenski dom v veliki, nepremagljivi in svobodni Jugoslaviji.

Govor je na vse navzoče napravil najgloblji vtis.

S tem, je akad. mladina lepo oddolžila slov. narodnemu voditelju in velikemu ustanovitelju, za čitavku in mecenu slovenske univerze.

Navodila ZZZ ob smrti dr. Korošča

Zveza združenih delavcev je ob nenadni izgubi našega narodnega voditelja svojim organizacijam in članstvu poslala sledečo okrožnico:

»Molimo za narodnega voditelja, molimo za narod!

Včeraj jutraj nas je presenetila prežalostna vest, da je nenadoma odšel v večnost po plačilo za svoje neumorno delo za slovenski narod naš največji narodni voditelj, dr. Korošec.

»Molimo za narodnega voditelja, molimo za narod!

Včeraj jutraj nas je presenetila prežalostna vest, da je nenadoma odšel v večnost po plačilo za svoje neumorno delo za slovenski narod naš največji narodni voditelj, dr. Korošec.

»Molimo za narodnega voditelja, molimo za narod!

Včeraj jutraj nas je presenetila prežalostna vest, da je nenadoma odšel v večnost po plačilo za svoje neumorno delo za slovenski narod naš največji narodni voditelj, dr. Korošec.

»Molimo za narodnega voditelja, molimo za narod!

Včeraj jutraj nas je presenetila prežalostna vest, da je nenadoma odšel v večnost po plačilo za svoje neumorno delo za slovenski narod naš največji narodni voditelj, dr. Korošec.

»Molimo za narodnega voditelja, molimo za narod!

Včeraj jutraj nas je presenetila prežalostna vest, da je nenadoma odšel v večnost po plačilo za svoje neumorno delo za slovenski narod naš največji narodni voditelj, dr. Korošec.

»Molimo za narodnega voditelja, molimo za narod!

Včeraj jutraj nas je presenetila prežalostna vest, da je nenadoma odšel v večnost po plačilo za svoje neumorno delo za slovenski narod naš največji narodni voditelj, dr. Korošec.

»Molimo za narodnega voditelja, molimo za narod!

Včeraj jutraj nas je presenetila prežalostna vest, da je nenadoma odšel v večnost po plačilo za svoje neumorno delo za slovenski narod naš največji narodni voditelj, dr. Korošec.

»Molimo za narodnega voditelja, molimo za narod!

rodni voditelj in veliki prijatelj delavstva, posebno pa še pokreta ZZZ, dr. Korošec.

Glavni odbor ZZZ se je na dan smrti ob 13 sestal na žalni seji, na kateri se je spomnil pokojnega prijatelja, dobrotnika in narodnega voditelja ter je molil k Najvišjemu Gospodu, da bi zaslužni pokojnik pri Njem užival večni mir.

Naročamo vsem podružnicam, kakor tudi vsem Zvezam in okrožjem ob tej nesreči sledeče:

1. Vse v ZZZ včlanjene organizacije naj takoj skličejo seje svojih odborov. Spomnite se na njih velikih zaslug umrlega voditelja in molite za pokoj njegove duše Oče naš...

2. Udeležite se polnoštevilno pogreba. Podružnice, ki imajo prapore, naj se pogreba udeležijo s prapori. Nosilci praporov in praporna spremstva naj bodo oblečena v črno.

Zbirališče po prihodu v Ljubljano je dvorana Delavske zbornice. Tu prejmete nadaljna navodila. Organizirajte že doma svoje skupine — prinesite s seboj vence iz zelenja — kar je simbolična barva ZZZ, da jih položimo na gomilo pokojnega voditelja.

3. Vse članstvo, ki se ne bo moglo udeležiti pogrebnih svečanosti v Ljubljani, naj prisostvuje sv. maši zadušnici v domačem kraju. Sodelujte z organizacijami doma pri spominskih svečanostih.

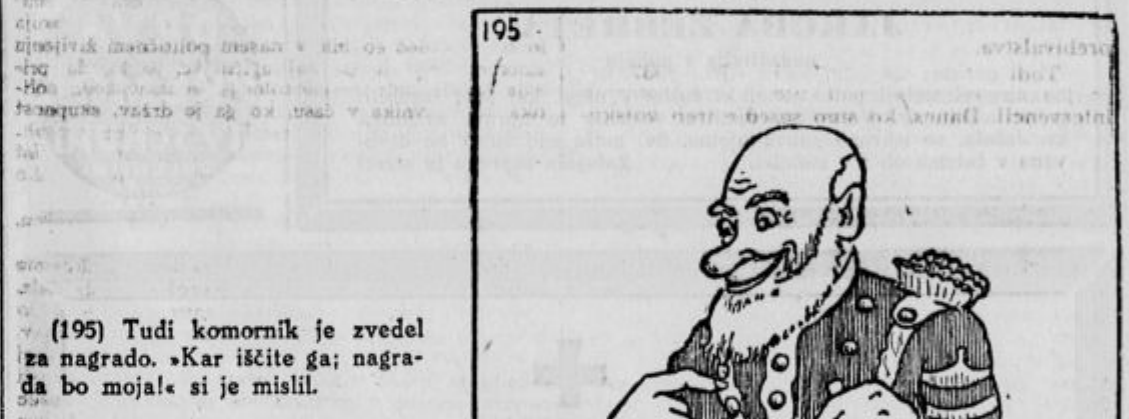
4. Molite za narod!

Po izgubi nesebičnega voditelja v težkih časih naše zgodovine naročamo vsemu članstvu, da doma v družinah v skupnih molitvah upelje na večer redno molitve za slovenski narod. V ta namen naj vsaka družina vsak večer molj eno očenaš.

Z izgubo narodnega voditelja je zasijala v naši skupnosti velika vrzel. Prosimo Boga, da s svojo modrostjo vodi naše bodoče narodno vodstvo in si prizadevamo samj z vztrajnim, nesebičnim delom po zgledu pokojnika služiti po svojih slabih močeh naši veliki stvari. Za vso njegovo ljubezen in za vso njegove žrtve se mu bomo najlepše tako zahvalili.

Otroški kotiček

Mihčeve čudovite dogodivščine

(195) Tudi komornik je zvedel za nagrado. »Kar iščite ga; nagrada bo moja!« si je mislil.

(196) Med tem pa je ranjena miš hotela obiskati svojega dobrotnika in ga je našla ujetega v mrežo in zaprtega v omaro. Takoj je začela glodati mrežo, v kateri je čepel Mihček.

bezni. Mogoče bi me prenehala ljubiti. Oh! Dragi oče, kaj bi bilo z menoj, če bi me zadela ta nesreča? Samo njo še imam. Njena nežnost mi daje moči in ko sem bil najbolj obupan, ko sem se znašel sam v kruti prazni hiši, me je spreletela misel kot krik:

»Cecilija... Če me še ona zapusti... Gorjel če nas izda bitje, ki ga ljubim, nam pade na srce bojazan, da nas bo izdalo tudi bitje, ki nas ljubi... Toda čemu sploh nato mislim? Njeno besedo imam, njeno obljubo in Cecilija ni nikdar lagala.«

IX.

Dekle ga ne mara več.

Dolgo je mislil, da se bo mati vrnila. Zjutraj in zvečer, ki ga delal, se mu je v tišini zdelo, da sliši na hodniku šumenje njene obleke in njen lahen korak pred vrati. Kadar je šel k Roudicovim, je vedno gledal na hišico v ulici des Lilas, upajoč, da bo našel okna odprta in ldo, ki se je zatekla v ta domek, o katerem ji je pisal: »Hišica te pričakuje... Samo zate je... Kadar hočeš, pridi...« Nič, nobenega odgovora. Zapustila ga je v resnici, dokončno in brezobzirno kot še nikdar.

Jakec je bil zelo žalosten. Kadar nas matere onesrečijo, čutimo, kot bi nas Bog udaril, kot bi to bilo protinaravno. Cecilija pa je bila pravi čarovnik. Poznala je balzame, veela besede, ki so pomirile in pogleda, ki so prinašali življenje. Tudi delo, zagrizeno delo mu je nudilo močno uteho; bilo je težak in neroden oklep, ki pa je krepko branil pred grenkobo. Dokler je bila pri njem njegova mati, ga je večkrat ovirala pri delu; odkar pa je odšla, je napredoval z velikimi koraki in nadoknadil izgubljeni čas. Vsako nedeljo je šel v Etiolles,

vsako nedeljo je bil bolj zaljubljen in bolj učen. Zdravnik je bil navdušen nad uspehi svojega učenca; če bi s tako vnemo nadaljeval z učenjem, bi še pred enim letom postal abiturijent in bi se lahko prvič vpisal na medicino. Ob besedi abiturient se je Jakec veselo nasmehnil in kadar jo je izgovoril vpriči Belizarja, so vsi v sobi zažareli od veselja. Raznašalka kruha se je nenadoma silno navdušila za znanost. Zvečer po delu jo je Belizar moral učiti čitati. Toda čeprav je bil gospod Rivals zelo navdušen nad Jakečevim uspehom, ga je toliko bolj skrbelo njegovo zdravje. Že od začetka jeseni se je pojavljval stari kašelj, lica so mu upadla, oči so mu votlo žarele in roke je imel razbeljene kot žerjavica.

»Ni mi ljubo,« je govoril poštenjak in nemirno opazoval svojega učenca; »preveč se učiš, tvoj razum se je preveč dvignil, preveč razgrel... Treba bo zavreti, nekoliko zaustaviti... Saj se ti ne mudi, za vraga! Cecilija ti ne uide.«

»Ne, res ne. Ona mu ni ušla. Nikdar še ni bila tako ljubezniva in tako pozorna do njega. In prav to je našega ljubelega Jakeca podžigalo k delu, da ni mogoče popisati.«

Človeško telo zmore neverjetno mnogo. Vstajal je ob petih zjutraj in zvečer ga je kratek suh kašelj držal pokonci do polnoči. Včasih se mu je pri mizi telo zdelo čugovito lahko. Kot da bi izginjalo v neki višji svet. Pero mu je teklo lahko in naglo in vse težkoče so izginile. V tem zagonu ni vednomo dosegel svoj težki cilj, toda samo pod pogojem, da mu nobena stvar ne zapre poti, po kateri se je zagnal s tako naglico. Najmanjši sunek je v tem primeru usoden in njega je zadel strašen udarec:

»Jutri ne pridi... Odpotujemo za osem dni. — Rivals.«

Naprodaj 2 lokomobili

iz leta 1923, izdelek Garret, 60 KS, ogrevalna površina 16'5 m², pregrejevalec 12 atmos'er, v zelo dobrem stanju. Ponudbe pod P-6432 na Interreklam d. d., Zagreb, Masarykova 28.

Alphonse Daudet 118
Jakec
Prevedel Fišer Frane

Belizar in njegova žena sta pomagala pri pripravah in tudi Zenaida ki stanuje s svojimi očetom v isti ulici. Vse to smo delali na skrivaj, hotel sem jo presenetiti, kot zaljubljenec presenetiti svoje dekle, kajti v tem boju sem se moral boriti s svojim tekmeccem na njegovem lastnem poprišču. Res sem mislil, da ji bo ugajalo tam. Tisti konček predmestja je tih in miren kot vaška ulica; drevesa se sklanjajo čez zidove, iz plotov se razlega petje petelinov in mislil sem, da je bo vse to očaralo, da bo dobila vsaj nekoliko občutka počezelskega življenja, za katerim je toliko tožila.

Včeraj zvečer je bilo stanovanje pripravljeno za sprejem Belizar bi ji moral povedati, da jo čakam pri Roudicovih in jo pripeljati tja k večerji. Prišel sem tja dokaj pred njima; bil sem vesel kot otrok. Ponosno sem stopal po najinim malem stanovanju, ki se je lesketalo v čistoči, okna so bila okrašena s svetlimi zavzami in na policah so bili veliki sopki rož. Zakuril sem, kajti večer je bil nekoliko hladen in v stanovanju je bilo tako prijetno, da sem bil navdušen... No in takrat... Ali mi verjamete? Sredi največjega zadovoljstva me je obšla težka misel, tako nagla in bliskovita kot električna iskra: »Ne pridel! Zaman sem si dopovedoval, da sem neumen, zaman sem ji pripravil stol, pogrnjal mizo, prisluškoval njenemu koraku po tihii ulici in tekal nestrpno po sobah. Večel sem, da ne pride... Kadar se mi je v življenju pripetila kakšna nesreča, sem vedno dobil slutnje. Kot bi me usoda hotela

usmiljeno opozoriti, da bi me udarec manj prizadel in ni prišla Belizar prišel je pozuo sam in prinesel listek, ki mu ga je izročila zame. Ni bilo mnogo, nekaj besed je bilo v naglici napisanih; sporočila mi je, da je gospod d'Argenton zelo bolan in da smatra ona za svojo dolžnost, oditi k njegovi bolniški postelji. Brž ko bo ozdravel, se vrne. Bolan! Na to nisem pomislil. Ko bi to vedel, bi se tuaj jaz napravil bolnega in jo obdržal pri svoji postelji, kot jo je on poklical k svoji... Oh! Kako dobro jo je ta človek poznal! Kako natanko je preručal njeno slabotno in tako mehko srce, vedno pripravljeno na žrtve! Saj ste zdravili v Etiolles njegove čudne boleznai, ki so za mizo, po dobrem obedu takoj minule. Njegova sedanja bolezen je prav taka in ko bi jaz dejal, da sem bolan, resnično bolan, bi mi niti ne verjela. Naj se povrnem na svojo žalostno zgodbo: sedaj sem v paviljonu, ki sem ga pripravil za njo in za katerega sem toliko preletal, se toliko trudil in toliko denarja zabil.

Ah! Grozno, grozno!... Nisem mogel tam ostati. Vrnil sem se v svojo staro sobico. Stanovanje se mi je zdelo tako žalostno, kot bi v njem ležal mrlič, kajti za me je bilo, kot bi moja mati tam že stanovala. Odšel sem in pustil, da je ogenj ugasnil v pepelu in da so šopkov rož odpadli listi na marmor s pritajenim sumom. Hišico sem najel za dve leti in obdržal jo bom tako do konca te dobe. Če se bo mama vrnila, se povrneva vanjo skupaj. Če se ne povrne, tudi jaz ne bom nikdar v njej stanoval. Žaloval bi v njej kot za umrlim. Ko sem vam vse to povedal, vam moram še to reči, da je to pismo namenjeno samo vam, in da ga Cecilija ne sme čitati. Preveč me je sram. Bojim se, da bi se odsev te sramote pokazal v njenih očeh in skalil čistost njene lju-

ČE OBIŠČETE LJUBLJANO
NE POZABITE SI OGLEDATI
NAŠO ZALOGO

ŽIME

VSE VRSTE ZIME NUDIMO
PO IZREDNO NIZKIH CENAH
„ZIMA“, TYRSEVA 37

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonjska, 3 mm visoka petlitna vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službo dobe

Ogljarje
rabim takoj. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dobro plačani« 19286. (b)

Službe iščejo

Šivilja
gre šivat na dom. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 19512.

Delavec

młajši, vešč nekoliko mlazarstva, išče kakršno koli zaposlitev. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 19517. (a)

Kuharica

izveščana, vsestransko delovna, poštna — išče stalno službo kamor koli. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Agilna« 19321.

Služkinja

za vsa hišna opravila in pomoč pri gospodinjstvu, pridna in poštna, iz dežele, želi iti k manjši družini, najrajši k upokojenemu v Ljubljani. Marija Jager, Zakl 8, Gomilsko.

Zasluzek

Jugoslovansko zastopstvo nemške tovarne **BRUSOV** (Schleifmaschinen) išče dobro vpeljanega zastopnika za Ljubljano. Ponudbe pod K-5126 na »Interreklam« d. d. Zagreb, Masarykova 28

Auto-motor

200 ccm motorno kolo se novo, najnovejši model, naproday za 6000 din. Generator delavnica, Tyrseva 13 (Figovec), levo dvorišče.

Benčin

je drag in trajna skrb, zato si pustite predeletati Vaš tovorni ali osebni avto ali stabilni motor na pogon z ogljem v Specialni delavnici za plinske generatorje, Ljubljana, Tyrseva 13 (Figovec) levo dvorišče.

Kupimo

VSÁKOVVRSTNO **ZLATO** SREBRO PLATINO **BRILJANTE** SMARAGDE SAFIRJE RUBINI KISERE LTD. STARIŠKE NAKITE TER UMETNINE PO NAJVIŠJIM CENAM STARA TVRDKA **JOŠ EBERLE** LJUBLJANA, TYRSEVA 2 HOTEL SLON

Kostanjeve ali borove plohe, 5 cm močne, 3.20—3.50 m dolge, kupim. A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška 21.

Vsakovrstno zlato briljante in srebro kupuje po najvišjih cenah **A. Božič, Ljubljana** Franciškaneka ulica 3.

Vsakovrstno **zlato kupuje** po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 8

Prodamo

Najugodnejši nakup moških oblik nudi Presker, Sv. Petra c. 14. Ljubljana

Avbo zlato, starinsko, prodam. — Na ogled v trgovini »Umetnost«, Kolodvorska ulica.

Slamoreznico na motorski pogon in voz zapraviljivek, nov, prodam ali zamenjam. Ignac Dolenc, Smarča 17 pri Kamniku.

Perzijsko preprogó »Ferahan« 3.50 x 2.50 m, lep star komad, prodam za 9000 din. E. Brulo, Pred skofijo 15-III.

Toplodar malo rabljen, poceni na prodaj. Naslov: Puharjeva 12, prtiličje.

Nove triciklje najboljše izdelave, s prama gumami, dobavlja po ugodni ceni: Mehanična delavnica Suštaršič, Tyrseva 13 (Figovec), levo dvorišče.

Jabolka obrana, zimska, moščanci (gambovec), bobovec, tafelin ter razne druge trpežne dobre zimske vrste od 4 din naprej, razpošilja Henrik Cehner, trg. Libelice, Koroško.

Posestva

»**REALITETA**« zavod za nakup in prodajo nepremičnin je samo v Ljubljani, Prešernova ulica 64, I. nadst. Telefon 44-20

Sončna parcela v centru mesta, ugodno naproday. Pismene ponudbe v upravo »Slovenca« v Mariboru pod »Priložnost 1861«.

Prodám hišo tristanovanjsko, na Kodeljevem, v bližini dolenske proge, donosno, za ceno 320.000 din. Resni kupci naj pošljejo svoje ponudbe upravi »Slovenca« pod »Primoran prodaj« št. 19328.

Vnajem

ODDAJO: **Gostilna** z inventarjem, na prometni in priljubljeni izletni točki, v neposredni bližini Maribora, se odda v najem. Ponudbe v upr. »Slovenca« v Mariboru pod »Lipa« št. 19153.

Glasba

Glasovir dobro ohranjen, kovinaste konstrukcije, normalno uglasen, kupimo. Ponudbe na podružnico »Slov.« na Jesenicah pod »Takoj 19510«.

Čitajte »Slovenca«

Darujte za Jegličev akademski dom!
Pošiljajte na Hranilnico dravske banovine — čekovni račun 10.680.

Rudarskega inženirja-obratovodjo in **rudarske paznike**
z absolvirano rudarsko šolo 1886 Kranjska industrijska družba na Jesenicah za novotvorjeni rudnik mangana pri Sarajevu. — Pogoj: večletna praksa. Ponudbe s curriculum vitae in pogoji poslati na KID, Jesenice-Fužine, dravska banovina.

Zahvala Vsem, ki ste spremili našega ljubega, dobrega soproga, očeta in deda, gospoda **JAKOBA ŽEBRETA** nadučitelja v pokoju
na njegovi zadnji poti, vsem, ki čutite z nami kaj smo izgubili, g. primariju dr. Volavšku, častitim sestram in upravi zavetišča sv. Jožefa, se iskreno zahvaljujemo. Sv. maša zadušnica bo darovana v četrtek ob 8 v stolnici. **Zalujoča soproga in otroci**

TEL. 2951
DRVA PREMOG
IV. SCHUMI
DOLENJSKA CETA

Vsej častiti duhovščini, sorodnikom in prijateljem naznanjamo z žalostjo, da je danes ob polnoči umrl prečastiti gospod
p. Linus Prah
provincijal in konzistorialni svetnik lavantinske in goriške škofije odlikovan z redom sv. Save IV. stopnje itd.
Pogreb bo v sredo, dne 18. decembra 1940, ob pol 4 popoldne iz kapucinske cerkve na okoliško pokopališče v Celju
Celje, dne 16. decembra 1940
Kapucinski samostan v Celju

Dotrpel je po dolgi mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, moj srčno ljubljani blagi soprog, brat, stric in svak, gospod
Maks Ivanc
davčni upravitelj v pokoju
Nepozabnega pokojnika odpeljemo v sredo, dne 18. decembra 1940 ob 10 popoldne iz mrtvašnice ljubljanske splošne bolnišnice v njegov rojstni kraj Rajhenburg, kjer ga položimo ob 3 popoldne v rodbinsko grobnico na župno pokopališče.
Ljubljana, 16. decembra 1940
Magda Ivanc, soproga; Mici in Tončka, sestri, ter ostalo sorodstvo

Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani
sporoča tužno vest, da je dne 14. decembra 1940 v Beogradu umrl gospod
Dr. theol. et iur. hon. c. ANTON KOROŠEC
predsednik Senata, minister prosvete itd. itd.
Svojemu soustanovitelju, zaščitniku in blagemu mecenu ohrani Akademija časten in hvaležen spomin.
Generalni sekretar: **Gregor Krek**
Predsednik: **Rajko Nahtigal**

Potrli naznanjamo, da nas je danes za vedno zapustila, previdena s tolažili svete vere, v starosti 59 let, naša draga mama, stara mama in tašča, gospa
Neža Juteršek roj. Krašek
trgovka, gostilničarka in posestnica
Pogreb nepozabne pokojnice bo v sredo, dne 18. decembra 1940 ob 10 popoldne na farno pokopališče v Vojniku.
Ljubečna, Celje, 16. decembra 1940
Pepea por. Sumer, hčerka; Adolf, Anton, Ciril in Jože, sinovi; Sumer Franc, zet, in ostalo sorodstvo

Nočni sprevod v svitu bakelj

Prevoz pokojnikovega trupla iz banske palače v stolnico - Desettisoči ljudstva v sprevodu in špalirju kljub silnemu mrazu - Nepopisni prizori

Po zbirališčih pred sprevodom

Vrata banske palače, skozi katera je šlo danes desettisoče ljudi, so se ob 7 zaprla. Priče so se pripravile za prenos pokojnikovega trupla v stolnico.

Po mestu pa so se kakor v mravljiščih začele zbirati množice. Sami moški, moške in fantje so bili. Mrkih in žalostnih obrazov so odhajali vsak proti določenemu zbirališču. Mrzlo je bilo, toda kdo bo gledal na to.

Proti univerzi, za katero je dr. Korošec tako očetovsko skrbel, prihajajo akademiki, ki jih je dr. Korošec tako neizmerno ljubil in jim vedno pomagal. Na univerzi je sedaj njihovo zbirališče. Pa fantje prihajajo, tisti slovenski fantje, ki jih je on ponovno k življenju obudil. Se na predvečer državnega praznika na 1. december je bil med njimi na akademiji v unionski dvorani. Vedno je rad prihajal mednje, na zadnji poti pa ga sedaj oni spremljajo in mu hvaležno vračajo ljubezen. Zbirajo se na dvorišču realke na Vegovi ulici, odkoder bodo šli nato na Bleiweisovo cesto pred palačo banske uprave.

Dr. Korošec je spet omogočil delovanje Prosvetnim društvom, zato je nočoj prihitelo zastopstvo Prosvetne zveze v garažo hotela Union in se počasi pomika po Erjavčevi ulici na Bleiweisovo cesto, da bo z gorečimi plamenicami pospremlilo njega, ki je bil živa plamenica. Tudi pevec mu booo skazali zadnjo čast. Pred Glasbeno matico že čaka pevski zbor.

Zvestoba za zvestoboc je nešteto krat zaklical dr. Korošec na shodih množicam slovenskega ljudstva. In res, dr. Korošec je ostal do smrti zvest svojemu geslu. Tudi njegovi politični prijatelji širom Slovenije so mu ostali zvesti in bodo nočoj z plamenicami v rokah obljubili, da bodo ostali zvesti njegovemu duhu in njegovim načelom preko njegovega groba. Mnogo je teh moč in fantov, organiziranih v J.R.Z., v štiristopih stoje in čakajo, da se pridružijo sprevodu.

Pa še druge skupine prihajajo na očoločena zbirališča, po ulicah, koder se bo pomikal ta žalosten sprevod, pa že stoji gost špalir ljudstva, slovenskih sirot, ki so ostale brez očeta.

Svečanosti pred bansko palačo

Malo pred 20. uro so dvignili krsto pokojnega voditelja z visokega odra in obstopili so jo najbližji sorodniki velikega pokojnika. V dvorani so se medtem začeli zbirati člani našega političnega vodstva in odlični zastopniki ter predstavniki. V prvi vrsti so ob odru stali minister dr. Miha Krek, ban dr. Marko Natlačan, senator in bivši minister dr. Fran Kulovec, bivši minister Snoj in senator Smodej. Njim so se kmalu pridružili minister za telečno vzgojo Pantič in minister za gradbe Vulovič. Ob njih so stali zastopnik senata tajnik senata in senator Djuro Vukotič, bivši minister in bivši predsednik senata Mažuranič, bivši minister in senator Magarašević, bivši minister Švriljuga, bivši minister inž. Serneck, pomočnik ministra Bogdanovič, vsi slovenski senatorji in vsi bivši slovenski narodni poslanci.

Malo pred osmo sta prišla poveljnik divizije brigadni general Stefanovič in divizijski general Leo Rupnik s svojimi adjutanti. Navzroč so bili v dvorani tudi vsi načelniki banske uprave, zastopniki vseh sodnih, železniških, poštinih in drugih upravnih ravnateljev.

Ob osmih so dvignili krsto in jo ponesli iz dvorane. Takoj za krsto je šla sestra pokojnega voditelja z nečakoma in s soprogom. Za njo je šlo zastopstvo iz pokojnikove rojstne vasi.

Pred velikimi vrati banske palače se je medtem že zbrala duhovščina z belgrajskim nadškofom msgr. dr. Ujčičem in škofoma Tomažičem in dr. Rožmanom na čelu. Ko so se odprla velika vrata, so pred krsto v velikem ornatu pristopili nadškof dr. Ujčič in škofa Rožman in Tomažič in opravili prve pogrebne molitve. Po opravljenih molitvah, ki so glasno in pretresljivo odmevale v noč, je ob krsto pristopil ban g. dr. Marko Natlačan in se poslovil od pokojnega voditelja slovenskega naroda z naslednjim govorom.

Govor bana dr. Natlačana

Izvršujem častno, toda težko dolžnost, ko se v imenu Slovenije, s praga njenega sedeža, poslavljam od njenega voditelja in svojega najdražjega prijatelja.

Vsa Slovenija drhti v teh dneh od bolečine; tako bridko, tako boleče je to slovo. Vsa Slovenija se zaveda, da je s smrtjo dr. Antona Korošca izgubila svojega očeta, ki je zanjo skrbel in se zanjo žrtvoval, se zanjo trudil, jo varoval in jo ljubil kakor najboljši oče svoje otroke.

Ne pretiravam in ne bojim se, da bi me zgodovina popravljala, ko trdim: Slovenci v vsej svoji dosedanjí zgodovini nismo imeli moža, ki bi bil z narodom tako tesno in tako pristržno povezan, kakor je bil dr. Anton Korošec.

Bil je predvsem političen delavec. Njegov trud, njegovo delo, njegove žrtve za stranko, ki ji je pripadal in ki jo je vodil, so bile ogromne in nepregledne.

Pridobival si je somišljenikov in prijateljev s svojo prepričevalno besedo, s svojo prikupno vladnostjo, s svojo izredno bistrostjo, s svojo zgledno poštrevnostjo. Zavedajoč se važnosti organizacije in potrebe discipline, je sam neprestano organiziral in priporočal strnjeno in složnost svojim sodelavcem. Z možko besedo in s svojo veliko avtoriteto je odstranjeval nesoglasja, nesporazumljenja in nasprotstva, vedno pripravljajoč in poudarjajoč potrebo edinosti in discipline. Toda pri vsem tem je imel stalno pred očmi in s svojimi deli dokazoval, da je in mora biti stranka samo sredstvo, ki mu je za uspešno delo v korist naroda neobhodno potrebno. V političnem življenju načela krščanske etike mnogokrat zateme; dr. Anton Korošec pa je ostal v vseh svojih političnih bojih, ki so bili mnogokrat zelo ostri, vedno katoliški duhovnik. Sam do skrajnosti obziren in takten je svojim nasprotnikom vse odpustal; za najhujšega nasprotnika je imel vedno prijazno besedo in doberhoten nasmeh in s tem marsikoga

tudi osvojil. Pomagal je svojemu somišljeniku, kjer koli je mogel, skrbno pa se je varoval, da bi svojemu nasprotniku ne delal krivice.

Njegova dobrotà bi mogla služiti vsakemu javnemu delavcu za vzor. Bil je predsednik vlade, minister v raznih resorih, poslanec, senator, predsednik senata. Toda čim več je imel dohodkov, tem več je razdal in, kakor je bil ubog, ko je kot mlad kaplan urejal v Mariboru »Slovenskega gospodarja«, tako se brez premoženja poslavlja od sveta. Pač pa je ogromno število dobrotelnih zavodov in ustanov, siromašnih družin, dijakov in razne vrste ubožcev, ki so izgubili z njim svojega največjega, morda celo neznanega dobrotnika. Saj je dajal, ne da bi vedela levica, kaj daje desnica. Bil je pač mož izredno močnega socialnega čuta.

V družbi vedno vreden in prijeten, razborit in šegav, a vendar dostojen in obziren, je bil v borbi pogumen, da bi mogel služiti nam vsem in zlasti naši mladini kot svetel zgled. V borbi za svoja politična načela, v borbi za pravice naroda, za našo narodno svobodo — ni poznal nikdar straha. S svojimi nastopi v dunajskem parlamentu in v očiti propagandi med narodom za osvoboditve in zedinjenje Slovencev, Srbov in Hrvatov in torej dosledno za zrušenje dvojne monarhije je zavestno tvegal svojo osebno svobodo in svoje življenje. Toda s svojim pogumom je presenetil in razorožil protivnike naše svobode.

Njegova skrb za slovenski narod ni poznala nikdar geografskih mej. Bila je živa in delovna za kateri koli del slovenske zemlje in vedno je znal najti pota, da je koristno vplival in usmerjal usodo našega naroda tudi tedaj in tudi tam, ko bi drugi videl nepremagljive ovire.

Neizmerna je bila njegova ljubezen, s katero je gradil svojemu narodu kulturo in pomagal pri izboljšanju njegovega blagostanja, neprestano imajo pred očmi usode vse slovenske družine. Pri tem pa je vedno imel pred očmi tudi korist širše domovine Jugoslavije, ki ji je bil sostvaritelj, njen moder sograditelj ter čvar v njenih najtežjih časih, iskreno vdan narodni dinastiji Karadjordjevičev.

Težko je biti voditelj malemu narodu, kajti njegove številne slabosti navadno ne more odtehtati še tolikšna voditeljeva mladost. Bridkost te resnice je moral okusiti dr. Anton Korošec. Kakor Mojzes je svoj narod srečno rešil iz suženjstva, toda kakor Mojzesu tako tudi njemu ni bilo dano, da pripelje svoj narod v obljubljeno deželo, v samoopravno, avtonomno Slovenijo, kar je bil njegov političen ideal ves čas življenja in svobodni Jugoslaviji. Zvesto mu je v borbi za ta ideal sledil naš narod in z zaupanjem zre v bodočnost, ker trdno veruje besedi svojega sedaj mrtvega voditelja.

Ni torej čudno, da je dr. Anton Korošec svojemu narodu prirastal tako tesno k srcu in da je slovo od njega vsemu našemu narodu tako bridko in boleče, da vlada v teh dneh težka žalost v zadnji gorski vasi. Umril je mož, ki zasluži prvi med našim narodom naslov Pater patriae — oče domovine.

Ko jemljemo od zemskih ostankov svojega voditelja in najdražjega prijatelja slovo, se zavedamo, kako neizmerno mnogo smo izgubili z njegovo smrtjo. Toda ljubezen, s katero je oklepal pokojni dr. Anton Korošec vso Slovenijo in slehernega Slovenca, mu bomo vračali s tem, da bomo vsak po svojih najboljših obeh v medsebojni slogi in edinstvi vse storili, da, zvesto služimo svoji narodni skupnosti, ohranimo njegovo dedščino in do konca uresničimo njegov program.

Tebi, naš dragi voditelj in prijatelj, večna slava! Pokoj Tvoji plemeniti duši!

Po govoru g. bana je pevski zbor zapel žalno pesem. Takoj nato se je začel pomikati sprevod in krsto z velikim pokojnikom so dvignili in jo ponesli, pokrito z našo narodno trobojnico, na visok voz s katafalkom.

V sprevod so se na čelu svojih političnih in pa prosvetnih ter stanovskih organizacij uvrstili voditelji našega slovenskega javnega, prosvetnega in stanovskega delovanja. Tako je stopal na čelu organizacij Prosvetne zveze odbor Prosvetne zveze s predsednikom vseučiliškim profesorjem g. dr. Lukmanom na čelu, na čelu ljublj. političnega zastopstva je šel vodja mestne politič. organizacije J.R.Z. in mestni župan g. dr. Juro Adlešič.

Pri pogrebnem sprevodu od banske palače do stolnice so takoj za slovenskim političnim vodstvom korakali tudi zastopniki muslimanov, ki jih je vodil g. Hadži Asanović, senator.

Od banske palače do univerze

Žalni sprevod z dr. Koroševim truplom se je začel premikati izpred banovinskega poslopja med gostim špalirjem občinstva na vseh pločnikih ulic, po katerih se je razvila velika črna žalna procesija. Mrak je ovijal Ljubljano, črno Ljubljano s temnimi zastavami in s črno tenčico zasenčenimi cestinami svetilkami, s plapolajočimi plinikami zublji ob hišah in kandelabrih in z gorečimi bakljami, ki so razsvetljevale v temi blede obraze črno oblečenih spremljevalcev velikega državnika na tej poti. Tišina je vladala na vsej poti, molk žalosti in spomin na velikega narodnega voditelja, ki je sedaj žrtve smrti, njegov narod pa žrtve tuže. Žalostno temo so osvetljevale sveče in razsvetljena okna po hišah, mimo katerih se je vil sprevod, tišina pa je motilo le rahlo podrepanje korakov pa mrzlem snegu ter molitve akademikov, ki so vso pot odkritih glav molili za svojega velikega dobrotnika ev. rožni venec. Prav ta iskrena molitev Koroševih najljubših mladeničev, njegove posebne vneine in naklonjenosti deležne, je napravila na vse udeležence in v špalirju stoječe stoječim občinstvu najgloblji vtis. Tako spremlja katoliška mladina mrtvo telo svojega mecenca: z molitvijo za njegovo dušo in njegov večni mir. Tako je bil ta žalni sprevod res pravo spremstvo v duhu in ljubezni, kakor ga je zaslužil veliki katoliški javni delavec, ki je bil tudi prvi evčečnik svojemu Bogu in je samo v vsem delu združeval napor služabnika Bogu in narodu.

Pred univerzo

Najgloblji vtis je napravil sprevod pred univerzo, kjer se je razprl veliki Kongresni trg

v vsej širini in je na temnem ozadju Zvezde blestel obris velikega spomenika kralja Zedinitelja, kot da tudi on prisotvuje zadnji poti svojega velikega državnika, ki je bil tudi junaški graditelj Jugoslavije in verni sluga države in njenega Zedinjenja v močno državno telo. Vsa univerza na tej strani pa je žarela v velikem siju, zavedajoča se, da gre mimo nje njen soustanovitelj in veliki dobrotnik. Proforski zbor je stal na meji univerzitetnih tal. Tedaj je stopil pod zastrto luč prorektor univ. prof. dr. R. Kušej in spregovoril lepe, nad vse tople besede velikemu podporniku naše najvišje znanstvene šole:

Govor prorektorja

Bogat je naš slovenski materni jezik, krasno je donel že v strunah Prešerna, neizmeren tok blagolastnosti izpričuje v pesnitvah Zupandčevih, a odkar smo prišli Slovenci z brati Hrvati in Srbi pod isto domačo streho, je dobil tudi v znanstvenem izražanju tolik razmah, da je postal prava umetnina.

Navzlic vsemu bogastvu in veličini naše narodne govornice sem v zadregi, kako bi dostojno dal izraza čutu hvaležnosti, ki nas navdaja do moza, ki smo ga pred enim letom na tako slovenski način promovirali za častnega doktorja in katerega zemski ostanki so se danes zadnjič za kratke minute ustavili pred tem poslopjem, da jih počasti naša Alma mater s svojim zadnjim, toplim pozdravom.

Vsi vemo, da sta rast in razcvet naše univerze stala pod njegovim stalnim pokroviteljstvom, da je vedno imel odprto srce in globoko zanimanje za vse njene potrebe in da je končno v veliki meri bil njegov uspeh, da je dobila Slovenija svojo Akademijo znanosti in umetnosti. S tem so postale njegove velike zasluge za naša najvišja kulturna in znanstvena stremjenja neminljive, v zgodovini neizbrisne.

Moja dolžnost je, da se mu zahvalim, da je po dolgih letih stalno grozeče ukinitve ali vsaj okrnitve naša univerza postavljena na trdna tla in da ji je odprta nadaljna pot za nadaljni razmah. Svesti smo si, da smo jo branili, kadar je bilo treba, tudi v smislu njegovih intencij, v korist našega naroda in tudi v korist naše skupne jugoslovanske domovine. Upam, da je naša univerza dokazala že doselej z uspehi svojega dela, da je bila njegovega zanimanja in njegovega pokroviteljstva vredna. Obljubljam, da bo šlo naše delo v bodoče še bolj v globino in širino, kakor doselej in želimo, da bi v miru, domači slogi in plemenitem tekmovanju mogli iti od uspeha do uspeha: Dogradišmo našo narodno kulturo na vseh poljih znanstva in tehnike v dom najvišje mogoče stopnje, to obljubo dajemo velikemu pokojniku v tem pretresljivem trenutku zadnjega slovesa.

Jutri poteče ravno leto dni, odkar sem mu na koncu svoje promotorske funkcije zaklical: Ad multos annos! Niti polno leto dni ni bilo več odmerjeno našemu doktorju. In vendar mu je bilo dano, da bo dopolnitev naše medicinske fakultete ostala trajno zvezana z njegovim imenom. Navdaja nas skrb, kako bomo v bodoče težko občutili izgubo pokrovitelja in iskrenega zagovornika. Toda tolažimo se s tem, da to, kar je dobrega, ne zamre in da mora delo započeto od moza takih oblik, kot je bil naš pokojni prosvetni minister, biti končno kronano s popolnim uspehom.

V hvaležen spomin mu kličem v imenu vsega proforskega zbora: Večna slava!

Za prorektorjem dr. Radom Kušejem se je v imenu univerzitetne mladine poslovil od pokojnega dobrotnika naše univerze g. Mihelčič.

Ko je zapel akademski pevski zbor večno lepo Gailusovo »Ece, quomodo moritur iustus«, je glas zaplaval na krilih žalostne melodije po vsem širnem trgu, dotikal se žalostnih src ljudstva in poveljeval smrt pravičnika, kakor smo jih imeli malo in ki bo gotovo deležen večnega miru in plačila. Tako umira pravični...

V tišini, kakor je prišel sprevod na široki trg, v molitvi akademikov in s spremljavo pogrebnih pesmi bogoslovnega zbora, se je začel razvijati ter se pomikati med razsvetljenimi ulicami proti tromostovju in stolnici, kamor so položili kot svečenika katoliške cerkve telo velikega narodnega voditelja, da pričaka ob molitvi akademikov in moškega občinstva jutrišnjega dne, zadnjega dne svojega bivanja na zemlji, med nami, ki so bomo tako težko ločili od njega.

Sprevod je nato krenil mimo Zvezde po Wolfovi ulici čez most, po Stritarjevi ulici v stolnico.

V stolnici

Med skrivnostnim in žalostnim zvonenjem po vseh ljubljanskih cerkvah so prinesli posmrtno ostanke našega voditelja dr. Antona Korošca v stolnico. Tu bo prenočil svojo zadnjo noč pred tistim domom, ki čaka vse ljudi, pred grobom. V stolnici je bil že pripravljen katafalk tik pred glavnim oltarjem. Ves je bil z venci zasut in s svečami obdan. Tik ob vnožju katafalke je bil venec Nj. Vel. kralja Petra, na desni strani je bil venec Nj. Vis. kneza namestnika Pavla, na levi pa venec vlade. Med drugimi venci smo opazili venec rodbine ministra dr. Kreka, dr. Cincarja Markoviča, za vencem kralja Petra je bil venec mesta Ljubljane, ob straneh pa venca rodbine dr. Natlačanove in dr. Adlešičeve. Ob krsti je bilo tudi mnogo drugih vencev, tako venec pokojnikovega velikega prijatelja in spoštovalca glav. urednika Slovenca dr. Ahčina, venci senatorjev, raznih občin, senatnih uslužbencev, mlade J.R.Z. itd. itd.

Ganljivo so zadonele orgle, ko se je prikazal v cerkvi križ na čelu velikega spremstva ljubljanske in lavantinske duhovščine. Stolni dekan dr. Kimovec je zaigral na orgle novo skladbo »Maestosi Lugubrec. Pred krsto smo videli nadškofa belgrajskega dr. Ujčiča, škofa ljubljanskega dr. Gregorija Rožmana in škofa lavantinskega dr. Ivana Tomažiča. Za njimi so prinesli krsto v spremstvu častne straže fantov v krojih. Za krsto je šla sestra dr. Koroščeva Marija Sinkova in drugi sorodniki, nato ministri, generaliteta, ban in drugi odličniki, ki smo jih našli pri opisu sprevoda.

Skofje so odmolili za pokoj duše pokojnega dr. Korošca, nato pa je zapel možki zbor stolnega kora Hribarjevo »Človek, glej življenje tvoje in Jenkovo »Blagor mu, ki so spočije«.

Pred vrati velike, toda za to priliko mnogo premajhne stolnice se je trlo ljudstva, ki bi rado videlo svojega voditelja na tej njegovi zadnji postaji pred grobom. Mnogi so ure dolgo zastoj v velikem mrazu čakali pred bano vno, pa niso prišli na vrsto. To noč ga hočejo še videti in mu izkazati poslednjo čast. Duhovščina je molila pred njegovo krsto, iz zakristije pa so že prišli njegovi akademiki, ki ga bodo vso noč stražili in molili ob njem.

Francišksanski provincijal iz Dalmacije pri pogrebu

Kot zastopnik dalmatinske francišksanske province je prišel na pogreb dr. fra Peter Drabič z zagrebškim gvardijanom.

Davidovič in dr. Korošec

članek demokratskega voditelja Vlajiča za »Slovenca« Belgrad po slovesu dr. Korošca

Belgrad, 16. decembra. m. Po prvih vtisih, ki jih je na tukajšnje politično javnost napravila smrt našega narodnega voditelja in največjega jugoslovanskega državnika dr. Korošca, se v tukajšnjih političnih krogih, tako vladnih kakor opozicijskih, šele sedaj vedno bolj zavedajo udarca, ki je zadel vse naše politično življenje z njegovo izgubo. Včeraj popoldne ga je prestolnica spremlila na njegovi zadnji zemeljski poti iz senata na železniško postajo. Kljub silnemu mrazu, ki je pritiskal zadnje dni tudi v Belgradu, se je na tisoče ljudi klanjalo spominu največjega Slovenca in Jugoslovana. Vse tukajšnje časopise objavlja občirna pregledna poročila o pogrebnih slovesnostih, govore zastopnika senata g. senatorja Magaraševića, zastopnika kr. vlade ministra g. Vuloviča in zastopnika uradništva prosvetnega ministrstva pomočnika g. Bogdanoviča.

Časopise prav tako še nadalje objavlja tudi številne socialne brojavke, ki še vedno prihajajo na naslove vseh ljudi, ki so imeli s pokojnim dr. Korošcem tesnejše stike.

Kakor že omenjeno, je smrt dr. Korošca, voditelja Slovencev, globoko zadela tudi vse opozicijske kroge, predvsem pa tiste, s katerimi je dr. Korošec za časa svojega političnega delovanja sodeloval, ki vsi brez izjeme obžalujejo smrt našega največjega državnika.

Posebno bridko je smrt odmevala v vrstah demokratske stranke pokojnega Ljube Davidoviča, ki je pokojnega voditelja Slovencev globoko spoštoval. Omenili smo že, da je član izvršnega odbora demokratske stranke gosp. Božidar Vlajič, ki je med drugimi branil naše ljudi v znanem šencurskem procesu, prvi prihitel na stanovanje g. predsednika dr. Korošca ter izrazil sožalje tako v svojem imenu, kakor tudi v imenu demokratske stranke.

Za njim je isto storil tudi sedanji predsednik demokratske stranke g. Milan Grol. G. Božidar Vlajič je o smrti dr. Korošca napisal »Dr. Korošec in Ljuba Davidovič« naslednje vrstice za »Slovenca«:

»Dolgo vrsto let in večkrat je Davidovič politično sodeloval z dr. Korošcem. Tega sodelovanja Davidovič ni omejeval samo na strankarsko-politično taktiko in oportuniteto, vanj je vnašal tudi globino prepričanja. Razdobje, kateremu je Davidovič v njunem skupnem delu pridaval posebno mesto, je bila njuna skupna borba za narodno vladavino sporazuma narodov, srbskega, hrvaškega in slovenskega, ki sta jo vodila v bloku narodnega sporazuma 1923—1925 ter izvajala v Davidovičevi vladi 1924. Januarja meseca 1929, ko je dr. Korošec postal minister v vladi Petra Živkoviča, je nastal med Davidovičem in dr. Korošcem prvi razhod; ko je bil pozneje dr. Korošec preganjan in interniran, nihče v opoziciji ni tako ostro in odločno protestiral in nihče se ni tako vsestransko in trdovratno zavzemal za preganjanje dr. Korošca, kakor Ljuba Davidovič. Davidovičovo zavzemanje za dr. Korošca je izviralo iz prijateljskih čustev, prihajalo pa je tudi iz uvidevanja vseh nevarnosti, ki se lahko porodijo zaradi razbijanja narodne organizacije in rušenja narodne avtoritete. Po vstopu v vlado dr. Stojadinoviča se Davidovič ni niti enkrat videl z dr. Korošcem. Našla se nista niti politično, niti drugače. V svoji izjavi ob smrti Davidoviča, dr. Korošec poudarja, da se je tedaj z Davidovičem razšel brez kakršnega koli nasprotstva. Isto bi mogel reči Davidovič za dr. Korošca. In če se je kdaj v razgovoru o političnih dogodkih, ki so vezali Davidoviča in dr. Korošca, iz Davidoviča izlila kakšna živahnejša reakcija, je bilo to samo zaradi neizgrajenega obžalovanja, da se je tako zgodilo, da ni mogel ostati do konca pri skupnem političnem delu s svojim stariim Korom«, kakor je pokojni Davidovič, kadar je bil dobre volje, imenoval dr. Korošca v intimnem krogu.

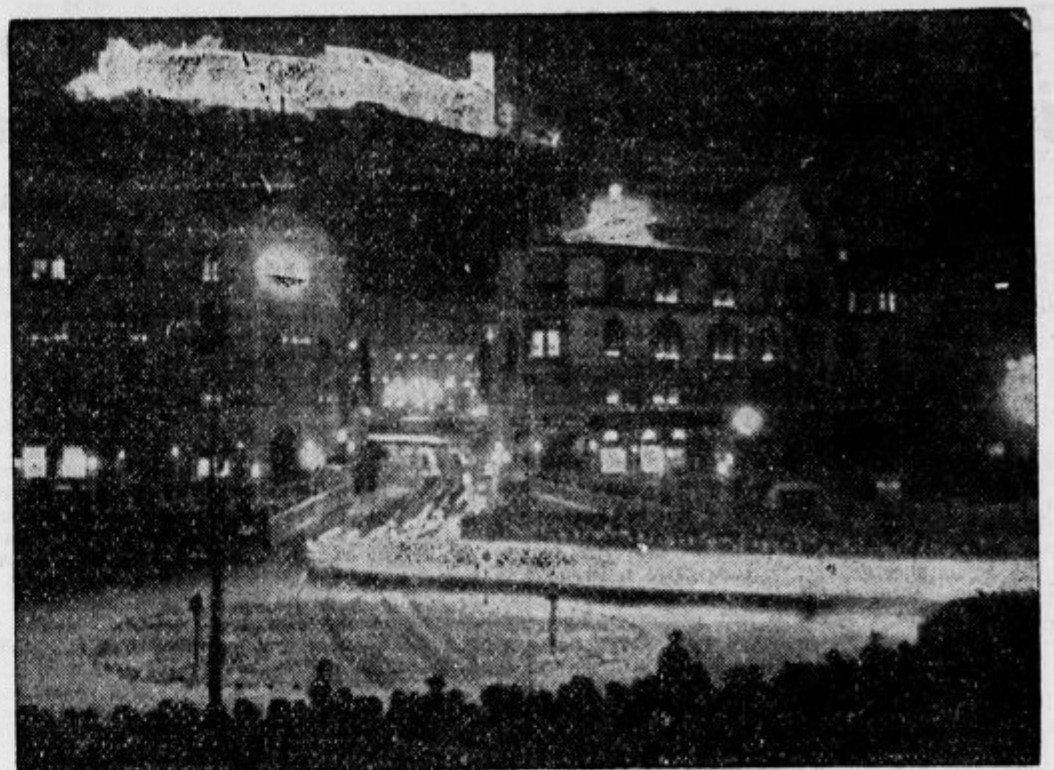
Osebné novice

Belgrad, 16. dec. m. Z redom sv. Save 8. stopnje je odlikovan Rudolf Kavtič, direktor drž. železnice v Ljubljani

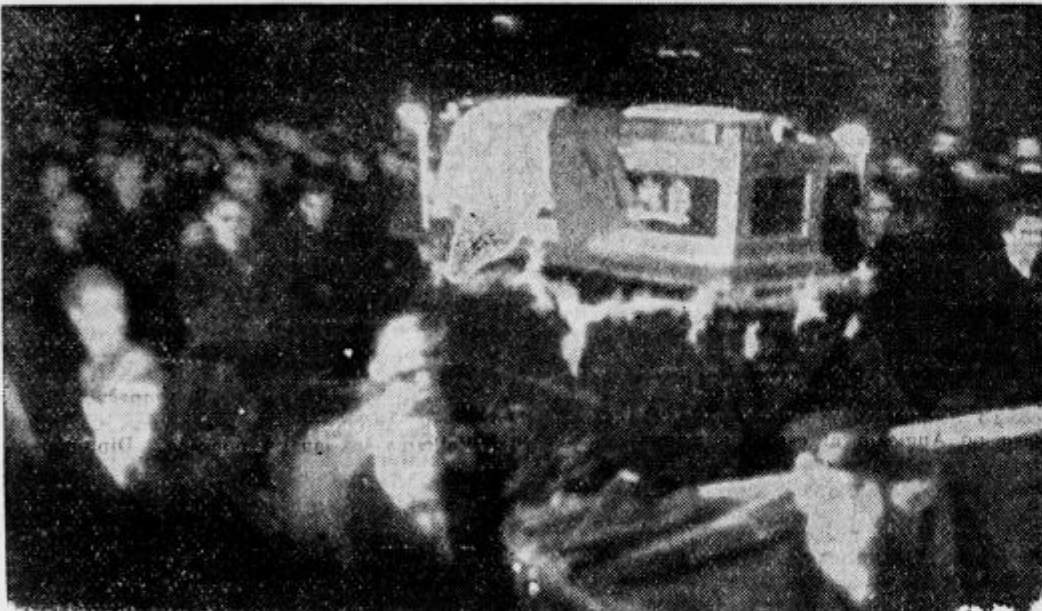
Nočni sprevod v slikah

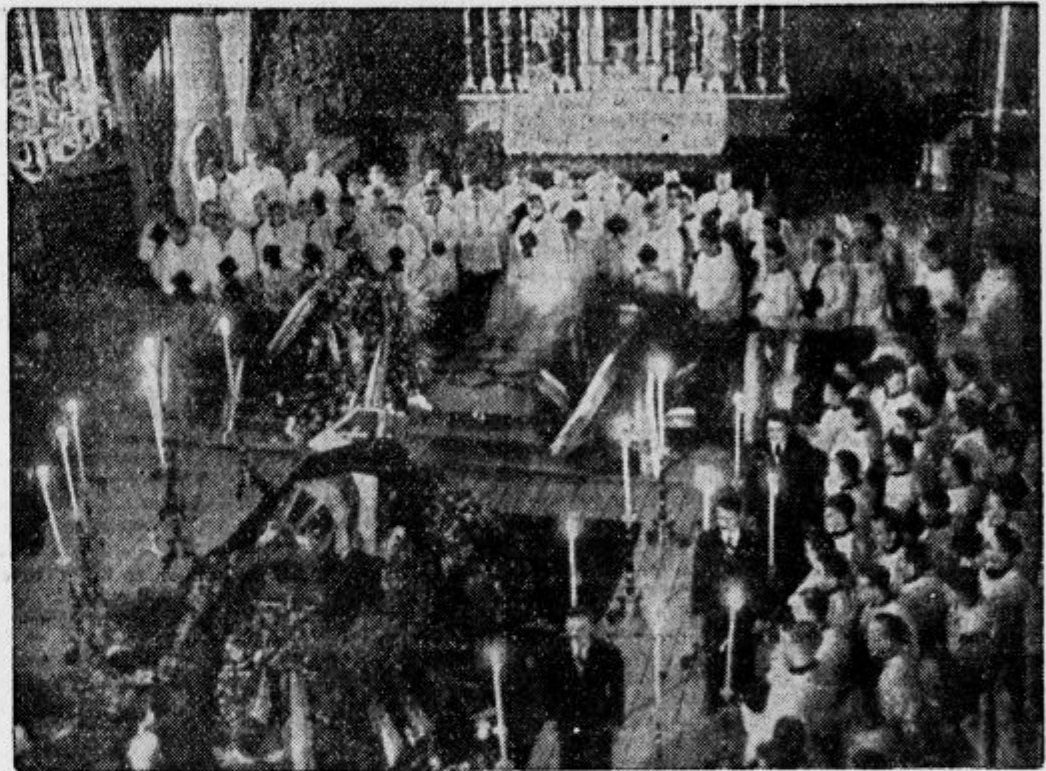
Zalostni sprevod se je ustavil pred lepo razsvetljeno univerzo, kjer sta se v imenu naše najvišje kulturne ustanove poslovila od njenega častnega doktorja g. prorektor dr. Kušej in akademik g. Mihelčič.

Vsa Ljubljana je v gostem špalirju gledala turboni in mogočni sprevod, ki se je v svitu bakelj vil čez Marijin trg proti stolnici.

Krsta z zemskimi ostanki našega voditelja dr. Antona Korošca.

Ko je sprevod prišel v stolnico, so položili krsto na že pripravljene katafalk, ki je bil ves obdan z vencem in cvetjem. Do enajstih zvečer je žarela v soju nekaterih luči, medtem ko se je neprestano vsipala množica k zadnjemu slovesu.

Angleška vojska zavzela Sollum

Kairo, 16. dec. t. Reuter: Kratko uradno vojno poročilo, ki je nočoj prispelo v London, javlja, da so angleške čete danes, v ponedeljek, zavzele Sollum in trdnjavo Capuzzo. Zajetih je bilo tudi število italijanskih letal na tleh. Podrobnosti še niso znane.

London, 16. dec. t. Reuter: Pateč italijanske trdnjave Capuzzo pomeni prvo zmago na italijanskem ozemlju. Danes zjutraj je bilo objavljeno v London, da so se Grazianijeve čete v Sollumu, ki se nahaja na egiptovskih tleh prav blizu libijske meje, silno utrdile. Angleški oddelki so mesto obkrožili in vdrli čez li-

bijsko mejo, istočasno pa so angleške značne sile neprenehoma srdito napadale neprijateljska oporišča, vključno Bardijo, ki je sedaj prvi cilj angleške armade.

Amerika dovoli Angliji denarno pomoč

Washington, 17. dec. t. Associated Press: Anglija bo prejela od Amerike denarno pomoč. Ta vest je bila danes potrjena od ameriških uradnih krogov.

Zakaj je maršal Petain nenadno odslovil Laval

Vichy, 16. dec. t. Havas: Poglavar države maršal Petain je objavil z naslednjim dekretom spremembo v francoski vladi:

Nova vlada

Mi, poglavar francoske države, maršal Francije, narejemo na podlagi ustavnega zakona z dne 6. septembra naslednjo sestavo francoske vlade:

Državni tajniki so: Za pravosodje Aliber, za predsedništvo vlade Baudouin, za zunanja politika Etienne Flandin, za notranje zadeve Peyrou-ton, za finance Douthiller, za vojno armadni general Huntzinger, za vojno mornarico admiral Darlan, za kmetijstvo Caziot, za industrijo in trgovino Belin, za letalstvo brigadni general letalstva Bergeret, za prosveto Jacques Chevalier, promet Berthelot, kolonija admiral Platon, javna preskrba Hava d.

Clani ožjega ministrskega sveta, ki imajo pravico do ministrskega naslova, so: Alibert Baudouin, Flandin, Peyrou-ton, Bouthiller, general Huntzinger, admiral Darlan, Caziot in Belin. Državni tajniki za letalstvo prosveto, kolonijo, promet, javna preskrba so po činu podrejeni ministrom za mornarico, pravosodje, zunanje zadeve, finance in poljedelstvo.

Za novo francosko vlado je značilno, da je podpredsedništvo vlade sploh odpravljeno in da je sedaj vsa oblast tako rekoč osredotočena v osebi maršala Petaina. Iz vlade sta izginila dva ministra, poselovodeči podpredsednik vlade Pierre Laval ter prosvetni minister Rippert.

Laval ima naslednika samo v zunanjem ministristvu v osebi Etienne Flandina, prosvetni minister pa v osebi dosedanjega državnega podtajnika Chevaliera, ki je šele nedavno v francosko šolstvo uvedel radikalne obnove, namreč uvedbo verskega pouka v vse šole ter gojitev verskega življenja v šolah sploh.

Ugibanja o Lavalu:

»Skrite simpatije z nacionalnim komunizmom...«

Bern, 16. dec. t. Associated Press: Iz Vichyja poročajo, da razlogi za spremembo vlade, predvsem za odgon iz vlade dosedanjega namestnika maršala Petaina, še javnosti niso znani. Maršal Petain je v svojem govoru v radiu navedel, da so razlogi izključno notranje-političnega značaja in da z zunanjo politiko niso v ničemer v zvezi, kar sicer daje že samo dejstvo, da je Lavalovo mesto zavzel Flandin, ki je znan po svojih že davnih nagnjenjih za sodelovanje z Nemčijo.

Zelo značilno je, da je bil Laval že pred objavo sprememb v vladi konfiniran v svojem stanovanju in da je imel takoj po objavi liste nove vlade hišno preiskavo, v kateri so mu oblasti zaplenile vse številne spise, ki so se kopicili v njegovem stanovanju ter v njegovih uradih podpredsedništva vlade in zunanega ministristva.

Nekateri ugibajo, da je bil Laval premalo vnet za sodelovanje z Nemčijo in da je moral iti zaradi nemških nasvetov, naj ga odstranijo. To gotovo ne drži. Drugi menijo, da je vodil

Laval skrbno prikrilo in zvito zunanjo politiko, češ da je hotel doseči zvezo med Francijo, Spanijo in Italijo ter sočelovanje z osiščem skleniti več ali manj z italijanskim koncem, ne pa tudi z nemškim. Tudi ta razlaga ne zadovoljuje.

Mnogo bolj verjetna je tretja, ki je docela notranjepolitične narave. Ne sme se namreč pozabiti, da je bil Laval še pred 10 leti komunistični župan nekega pariškega predmestja. V javnem mnenju mu nikdo ni mogel verjeti, da bi se bil v 10 letih spremenil tako in toliko, da bi danes mogel v Franciji voditi gibanje za obnovo v krščanskem duhu. V Lavalu javnost ni imela zaupanja in je le težko prenašala, da je bil Laval, ki prav za prav ni nič manj soodgovoren za polom Francije, kakor razni ljudski frontniki, od ustavnega zakona določen kot naslednik maršala Petaina v vladanju v krščanstvu prenovljene Francije. Javno mnenje je v tej osebnosti, ki se ni mogla uveljaviti in ni mogla privleči nase ljudsko zaupanje, videlo nekega skrivnostnega politika, ki po svetopisemskih besedah v stare mehove vlija novo vino. Slišali so se celo očitki, da je on tisti, ki skrivaj daje potuho raznim komunističnim celicam, ki so se začele širiti po nezasedeni in zasedeni Franciji. Lavalu so očitali nadalje, da s podtalnimi spletkami ovira obnovo v duhu maršala Petaina. Zelo verjetno je, da so prišli na sled raznim neiskrenostim in da so ga z radikalno kretnjo postavili na cesto, preden ni postalo prepozno. Z njim vred je moral oditi tudi prosvetni minister Rippert, kar dokazuje, da gre za notranje spletke. Rippert je bil najožji Lavalov somišljenik in ni z velikim navdušenjem podpiral reform, ki jih je novi prosvetni minister, prej njegov državni podtajnik, uveljavil na prosvetnem polju. Potemtakem bodo imeli prav tisti, ki trdijo, da spremembe v francoski vladi niso postale potrebne zaradi zunanjepolitičnih težav, marveč zaradi neke notranjepolitične zarote, ki ji je stal na čelu sam Laval in ki je imela nalogo strmoglaviti maršala Petaina in njegov program obnove Francije v smislu nekega nacionalnega komunizma, ki mu je bil osebno pri sreč. a mu je bil verjetno tudi nasvetovan od raznih ideologov nacionalnega socializma, s katerimi je Laval zadnje čase imel tako žive stike.

Curih, 16. decembra, b. V Vichyju zanikajo novice, da bi bil Laval aretiran. Potrjujejo le, da je pod vojaškim nadzorstvom. Vsekakor pa je pričakovati, da bo v najkrajšem času aretiran.

BCC poroča iz Berna, da pričakujejo v Vichyju danes prihod nemškega diplomatskega predstavnika v Parizu, ki bo imel razgovore z maršalom Petainom.

Hrvatska delegacija pri pogrebu

V imenu hrvaških spoštovateljev, prijateljev in bivših sočelavcev velikega pokojnika bo na pogreb dr. Antona Korošca prišla večja delegacija iz Zagreba in v kateri so: bivši minister in osebni prijatelj pokojnega voditelja slovenskega naroda Stjepan Barič, dr. Avguštin Juretič, predsednik Zadrugne zveze, dr. Vekoslav Gortan, pisatelj in urednik knjig Društva sv. Jeronima, dr. Josip Andrič, brata Djuro in Zlatko Kuntarič, prof. Mate Ujevič, urednik »Hrvatske enciklopedije«, dr. Jos. Marič, stolni dekan, Pavao Esih, prebencar, dr. Maričič, Nikolaj Jagetič, Vladimir Siranič.

Venca hrvatskih zadrugarjev

Glavna zveza Hrvatskih gospodarskih zadrug iz Zagreba je položila venec ob mrtvaški oder velikega pokojnika z napisom: »Vodji zadrugarstva v Jugoslaviji«. — Zadrugna zveza v Zagrebu je položila venec z napisom »Prva ku zadrugarstva v Jugoslaviji«. Oba venca nosita trakove v hrvatskih barvah.

Uredništvo »Slovenca« je prejelo naslednje brzojavke:

Split, 14. dec. Ob veliki izgubi, ki je zadela slovenski narod s smrtno dr. Antona Korošca, sprejmite toplo sožalje. — Vinko Brajevič, urednik »Nove dobe« v Splitu.

Vsem prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da nam je umrla naša draga teta in svakinja, gospa

Roza Medved

vdova magistratnega uradnika

Pogreb bo v sredo, dne 18. decembra 1940 ob 2 popoldne z Zal, iz kapelice sv. Marije, na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 16. decembra 1940.

Zalujoči sorodniki